

ПСИХО

The poster features a large, detailed painting of a man's face in profile, looking towards the right. The face is rendered in warm, reddish-orange tones. In the background, a dark, multi-story house with a prominent gable and a lit window is visible against a blue, stormy sky. A large, pale hand is reaching out from the bottom right, overlapping the face and the house.

КЛАСИЧЕСКИ ТРИЛЪР ОТ
РОБЪРТ БЛОХ
СМРАЗЯВАЩИЯТ ФИЛМ НА
АЛФРЕД ХИЧКОК

РОБЪРТ БЛОХ

ПСИХО

Превод: Николай Аретов

chitanka.info

Историята, която АЛФРЕД ХИЧКОК превърна в знаменития си филм.

Ледено-ужасяващ

Ню Йорк таймс

Умело и смразяващо кръвта

Ню Йорк Хералд Трибюн

Страшна и смразяваща приказка

Бестселър

*10% от тази книга е посветена на ХАРИ АЛТШУЛЪР,
който свърши 90% от работата.*

ГЛАВА I

Норман Бейтс чу шума и потръпна.

Сякаш някой потропа по прозореца.

Той вдигна рязко глава, почти готов да се изправи, книгата се изплъзна от ръцете му и падна върху пълните му бедра. Но разбра, че това бе просто дъждът. Късен следобеден дъжд плющеше по прозореца на хола.

Норман не беше забелязал кога бе заваляло, нито кога се беше здрачило. Но в хола беше вече доста тъмно и преди да се върне към книгата той се пресегна и включи лампата.

Това бе една от онези старомодни настолни лампи с гравирани стъклен абажур и кристални висулки. Майка му я имаше откакто я помнеше и отказваше да се раздели с нея. Всъщност и Норман нямаше нищо против — всичките му четиридесет години бяха преминали в тази къща, приятно е да си заобиколен от предмети, с които си свикнал — вдъхва сигурност. Тук всичко имаше своето място и своето предназначение, промените ставаха там някъде навън, но не и тук. А и повечето промени криеха в себе си потенциална заплаха. Да предположим, например, че този следобед бе излязъл на разходка. Би могъл да се окаже на някой запустял страничен път или дори при блатото. И какво щеше да стане, ако дъждът го беше заварил там? Щеше да се измокри до кости и да бъде принуден да се препъва в мрака по пътя за в къщи. Така човек може да се простуди до смърт, пък и кой би искал да бъде навън в тази тъмница? Много по-приятно е да си бъдеш тук, при лампата, в компанията на хубава книга.

Когато наведе глава, за да продължи четенето, светлината освети закръгленото му лице, отрази се в очилата без рамки и се окъпа в розовината на темето му, покрито с рехава, пепеляворуса коса.

Книгата бе наистина вълнуваща — нищо чудно, че не бе забелязал колко бързо се бе свечерило. „Царството на инките“ от Виктор В. фон Хаген. Никога по-рано Норман не се бе потапял в толкова любопитна и богата информация. Например описанието на

качуа или танца на победата, когато войните образуват голям кръг, който се движи и усуква като змия. Той прочете:

В подобни случаи обикновено се барабани върху това, което някога е било тяло на враг: кожата е одрана предварително, стомахът е опънат, за да се получи барабан и цялото тяло служи за резонаторна кутия, докато звукът излиза от отворената уста гротескно, но ефикасно.

Норман се усмихна и си позволи разкоша на приятната тръпка. *Гротескно, но ефикасно* — наистина така ще да е. Представи си дране на човек — може би дори жив — и след това опъват стомаха, за да се получи барабан! Наистина, как ли го правят, как ли изсушават тялото, за да не се разложи. И на първо място, все пак, какво ли мислене е необходимо, за да се роди подобна идея?

Това не бе най-привлекателната гледка на света, но когато Норман притвори очи, той почти си представи сцената: тълпата боядисани голи войни, които се гърчат и олюляват в унисон под прогизналото от слънце диво небе, и старата вещица, приведена пред тях, да барабани по надутия и опънат стомах на трупа. Изкривената уста на трупа е противоестествено отворена, може би дори закрепена в зейнала гримаса с костени клинове, и от нея излиза звукът. Предизвикан от ударите по стомаха, преминал през сгърчените вътрешности, засилен от изсъхналия гръклян, той се разнася тържествено и с пълна сила от мъртвото тяло.

За момент Норман сякаш можеше да го чуе, но тогава си спомни, че дъждът също има свой ритъм, както и стъпките...

Всъщност той долови стъпките още преди да ги чуе, отколешният навик помагаше на сетивата му да разберат кога майка му влиза в стаята. Не му се налагаше да вдигне поглед, за да се убеди, че тя беше тук.

Всъщност той наистина не вдигна поглед, а се престори, че продължава да чете. Досега майка му бе спала в стаята си и той знаеше колко свадлива може да бъде тя, когато не се е разсънила. Затова най-добре беше да кротува и да се надява, че този път не е кисела.

— Норман, знаеш ли колко е часът?

Той въздъхна и затвори книгата. Сега вече знаеше, че тя няма да е лесна. Самият въпрос беше предизвикателство. За да дойде тук майка му беше минала покрай дядовия часовник в коридора и лесно можеше да разбере колко е часът.

И все пак, нямаше смисъл да се прави драма от това. Норман погледна към часовника на ръката си и се усмихна.

— Вече минава пет — каза той. — Всъщност не знаех, че е толкова късно. Бях се зачел...

— Да не мислиш, че съм сляпа. Знам какво си правил през цялото време. — Тя беше застанала до прозореца и гледаше дъжда. — Но знам и какво не си направил. Защо не си включил неоновия надпис на мотела, когато се е стъмнило? И защо не си в рецепцията, където ти е мястото?

— Ами заваля толкова силно, че не очаквах някой да се появи в това отвратително време.

— Глупости! Точно сега е най-вероятно да имаш работа. Много хора не се боят да карат в дъжда.

— Но не е вероятно някой да мине по това шосе. Всички хващат новата магистрала. — Норман усети как раздразнението пълзи нагоре по гърлото, усети вкуса му в устата си и се опита да го задържи. Но вече бе твърде късно, трябваше да го избълва. — Казах ти, че така ще стане, още когато подрабрахме, че ще местят магистралата. Ти трябваше да продадеш мотела преди да се разчуе за нея. Можехме да купим на безценица всеки парцел наоколо и дори някой, който е по-близо до Феървейл. Можехме да имаме нов мотел, нова къща, да посъберем малко пари. Но ти не ме послуша, нали. Всъщност никога не ме слушаш. Правим винаги това, което *ти* искаш и което *ти* мислиш. Ще се поболеея от тебе!

— Така ли, момче? — Гласът на майка му звучеше нежно, но това не заблуди Норман. При това го нарече „момче“. Той е на четиридесет години, а тя го нарича „момче“. Ето как тя се отнася към него, на всичко отгоре. Само ако можеше да не чува гласа ѝ! Но трябваше, той знаеше, че трябва и винаги е трябвало.

— Така ли, момче? — тя повтори още по-нежно. — Ще се поболеееш от мен, а? Не смятам, че е точно така. Не, момче, ако се поболеееш, *ти* ще си виновен, а не аз.

— И това ли е истинската причина да си още тук, на това странично шосе, а, Норман? Истината е, че ти липсва най-обикновената човешка жизненост. Никога не си бил особено жизнен, нали?

— Никога не ти е достигала жизненост и решителност да напуснеш къщи. Да се хванеш някъде на работа. Да постъпиш в армията. Дори да си намериш приятелка...

— Ти не би допуснала!

— Вярно е, Норман. Не бих те оставила. Но ако беше дори наполовина мъж, пак щеше да тръгнеш по свой път.

— Искаше да ѝ изкрещи, че греши, но не можеше. Защото нещата, които тя казваше, бяха същите, които той непрекъснато си повтаряше от години. Тя беше права. Тя винаги беше заповядвала, но това не означава, че той е бил заставян вечно да се подчинява. Понякога майките са прекалено властни, но не всички деца се покоряват. Има и други вдовици, други единствени синове, но не всички се оказват впримчени в подобни взаимоотношения. Наистина и той бе виновен, наравно с нея. Вярно бе — липсваше му най-обикновената човешка жизненост.

— Трябвало е да настояваш, сам знаеш — тя бе започнала отново. — Да предположим, че беше излязъл и беше намерил някое ново място, а това бе обявил за продан. Но не, ти само хленчиш. И аз знам защо. Никога не си успявал да ме измамиш, нито за миг. Причината е, че ти *не желаеш* да се преместиш. Никога не си искал да напуснеш това място и никога няма да пожелаеш, сега и винаги. *Не можеш*, нали? Още по-малко пък би могъл да пораснеш.

Нямаше сила да я погледне, особено когато говореше подобни неща. Но и нямаше къде другаде да гледа. Лампата, тежките стари мебели, които запълваха хола, и всички познати предмети изведнъж му станаха омразни, именно защото бяха познати — като оборудването на затворническа килия. Втренчи се в прозореца, но и това не беше достатъчно добър ход — навън бяха вятърът, дъждът и тъмнината. Той знаеше, че там за него нямаше спасение.

Никъде нямаше спасение от гласа, който барабанеше и ехтеше в ушите му като звука от тялото в книгата на инките, барабана на смъртта. Той се приведе над книгата и се опита да фокусира погледа си

върху буквите. Може би ако не ѝ обръща внимание, ако се преструва на спокоен...

Номерът не мина...

— Я се погледни! — заговори тя отново. (*Барабанът продължаваше — „бам — бам — бам“ и звукът се разнасяше от обезобразената уста.*) — Знаем защо не си си дал труда да включиш надписа. Защо дори не си отишъл да отвориш тази вечер. Не е вярно, че си забравил. Всъщност ти *не искаш* никой да идва тук, надяваш се, че *няма* да дойде.

— Добре! — запелтечи той. — Признавам. Мразя работата в мотела. Винаги съм я мразил.

— Де да беше само това, момче. — (*Ето пак — „момче, момче, момче!“ — барабаненето извираше от челюстите на смъртта.*) — Ти мразиш хората. Защото, всъщност, ти се боиш от тях, нали? Винаги си се боял, още от дете. Предпочиташе да се сгушиш на стола до лампата и да четеш. Правеше го преди тридесет години, правиш го и сега. Криеш се зад кориците на книгите.

— Има и по-лоши неща, които бих могъл да направя. Самата ти си ми го казвала. Поне никога не съм се забърквал в разни каши, някъде навън. Не е ли по-добре да усъвършенствам ума си?

— Да усъвършенстваш ума си? Хайде де! — Втрещен в пода, той я чувстваше зад себе си. — Ти наричаш това усъвършенстване? Не се опитвай да ме заблуждаваш, момче! Избий си го от главата! Това не е като да четеш Библията, нито пък е някаква форма на самообразование. Знаем какво четеш ти. Боклуци. И дори по-лошо.

— Между другото това е история на цивилизацията на инките...

— Обзалагам се, че е така. Обзалагам се още, че е пълна с гадости за мръсните диваци, като другата, онази за Южните морета. Ти какво, мислиш си, че не зная за *нея*, а? Криеш я в стаята си, както и всички останали отвратителни неща, които непрекъснато четеш...

— Психологията не е отвратителна, мамо!

— На това психология ли му казваш? Какво знаеш *ти* за психологията. Никога няма да забравя времето, когато ми говореше онези мръсотии, никога. Само като си помисля, че един син може да отиде при собствената си майка и да ѝ *каже* подобни неща!

— Аз само се опитах да ти обясня нещо. То се нарича Едипов комплекс и аз мислех, че ако обсъдим проблема заедно и разумно се

опитаме да го осмислим, може би нещата ще се променят към по-добро.

— Да се променят? О, момче! Нищо няма да се промени. Можеш да прочетеш всички подобни книги на света, но пак ще си останеш същия. Не ми трябва да слушам много от тези подли, непристойни измислици, за да разбере какво представляваш. Дори едно осемгодишно дете би те разбрало. То така си и *беше*, всичките ти приятелчета те разбраха, още на времето. Ти си мамино детенце. Така те наричаха и бяха прави. Такъв си беше, такъв си и винаги ще си останеш. Голямо, дебело, пораснало мамино детенце.

Барабаненето на думите ѝ, барабаненето вътре в него — те го оглушаваха. Шокира го подлостта на изреченото. В един момент щеше да заплаче. Норман тръсна глава. Само като си помислиш, че тя продължава да се държи така с него, дори и сега! Но тя може и ще продължава отново и отново, освен...

— Какво „освен...“?

Господи, нима тя можеше да чете мислите му?

— Знам какво мислиш, Норман. Знам всичко за тебе, момче. Много повече, отколкото можеш да си представиш. Но аз знам и това, дори и него, знам какво си представяш, за какво бълнуваш сега. Мислиш си, че би искал да ме убиеш, нали Норман? Но не можеш. Защото не си достатъчно жизнен. От двамата ни аз съм силната. И винаги съм била. Достатъчно и за двамата. Ето защо ти никога няма да се освободиш от мен, дори и да го пожелаеш истински. Разбира се, дълбоко в себе си, ти не го желаш. Ти имаш нужда от мен, момче. Това е истината, нали.

Норман бавно се изправи. Все още не се осмеляваше да събере сили и да я погледне. Първо трябваше да си внуши да бъде спокоен. Да бъде много, много спокоен. Да не мисли за това, за което тя говори. Да се опита да му се опълчи, да си спомни. *Тя е една стара жена, при това малко превъртяла. Ако продължаваш да я слушаш по този начин, накрая и ти също можеш да превъртиш. Кажй ѝ да се качи в стаята си и да си легне. Там и е мястото.*

При това за нея ще е по-добре да се качи бързо, иначе този път ще я удуши със собствения ѝ сребърен гердан...

Той започна да се олюлява, устата му работеше, ограждайки думите му, когато се разнесе звънът.

Това означаваше, че някой бе паркирал пред мотела и звънеше, за да бъде обслужен.

Без да си даде труда дори да погледне назад, Норман влезе в антрето, грабна мушамата от закачалката и потъна в мрака навън.

ГЛАВА II

Дъждът кротко валеше от няколко минути, преди Мери да го забележи и да включи чистачките. Тя пусна и фаровете, неочаквано се бе стъмнило и пътят отпред се бе превърнал в неясно очертание между дърветата, които стърчаха от двете му страни.

Дървета? Тя не си спомняше да е имало крайпътни дървета последния път, когато мина оттук. Разбира се това беше миналото лято и тя бе пристигнала във Феървейл посред бял ден възбудена и отпочинала. Сега бе изтощена от осемнадесетте часа непрекъснато каране, но все още помнеше и усети, че нещо не е наред.

Помнеше — това бе думата, която отключи мислите ѝ. Сега тя можеше да си спомни, не много ясно, как се бе колебала преди около половин час при онова разклонение на пътя. Точно така, бе объркала пътя. И ето ти сега, тя бе попаднала някъде, навън валеше и мракът се спускаше...

Съзвemi се! Не можеш да си позволиш да се паникьосваш. Най-лошото е вече зад гърба ти.

Това беше вярно, каза си тя. Най-лошото бе вече зад гърба ѝ. Най-лошото бе вчера следобед, когато открадна парите.

Тя си седеше в агенцията на мистър Лаури, когато старият Томи Касиди извади голямата зелена пачка банкноти и я остави на бюрото. Тридесет и шест хартийки, издадени от правителството, украсени с портрета на дебел мъж, който прилича на бакалин ангросист, и още осем, носещи физиономията на човек, който напомня на предприемач. Но бакалинът ангросист бе Гровър Кливланд, а предприемачът — Уилям Маккинли. А тридесет и шест хиляди, плюс още осем по петстотин прави точно четиридесет хиляди долара.

Томи Касиди ги бе оставил просто *така*, небрежно разпервайки ги като ветрило, и бе съобщил, че се е решил на сделката и купува къщата като сватбен подарък за дъщеря си.

Докато подписваше документите мистър Лаури също се преструваше, че всичко това за него е обичайно. Но когато старият

Томи Касиди си отиде, мистър Лаури вече не успяваше да прикрие възбудата си. Той загреба парите, сложи ги в голям кафяв плик и го залепи. Мери забеляза, че ръцете му трепереха.

— Ето — каза той, когато ѝ подаваше парите. — Занеси ги в банката. Вече е почти четири часа, но аз съм сигурен, че Гилбърт ще се съгласи да ги внесеш. — Той замълча за момент и се вгледа в нея. — Какво става с вас, мис Крейн, да не ви е лошо?

Може би бе забелязал, че *нейните* ръце трепереха, сега, когато държеше плика. Но това нямаше значение. Тя знаеше какво щеше да каже, и въпреки това бе изненадана, когато думите наистина излязоха от устата ѝ.

— Пак ме заболя главата, мистър Лаури. Всъщност аз точно се канех да ви помоля да ме освободите. И без това пощата вече замина и до понеделник няма да можем да изпратим формулярите по тази продажба.

Мистър Лаури ѝ се усмихна. Той беше в добро настроение и имаше причина. Пет процента от четиридесет хиляди, това прави точно две хиляди долара. Можеше да си позволи да бъде великодушен.

— Разбира се, мис Крейн. Занесете парите в банката и после бягайте в къщи. Искате ли да ви закарам?

— Не, няма нужда. Ще се оправя. Малко почивка...

— Точно така. Тогава ще се видим в понеделник. Човек никога не трябва да си дава зор, винаги съм го казвал.

Той бил казвал... краставици на търкалета. Лаури би се претрепал за един долар и със сигурност беше готов да убие който и да е от служителите си за петдесет цента.

Но мис Крейн му се беше усмихнала много очарователно и бе излязла от агенцията, а и от живота му. Заедно с четиридесетте хиляди долара.

Човек не получава подобна възможност всеки ден. Всъщност, когато се замислиш, разбираш, че някои хора не получават никаква възможност.

Мери Крейн бе чакала своята двадесет и седем години.

Когато бе на седемнадесет години възможността да постъпи в колеж бе изчезнала, тъй като една кола сгази татко. Вместо това Мери постъпи в дванадесетмесечните курсове за секретарки, а после трябваше да издържа мама и малката си сестра Лайла.

Възможността да се омъжи се стопи на двадесет и две години, когато жребият призова Дейл Белтър в армията. Много скоро го изпратиха на Хавайските острови и не след дълго той започна да споменава в писмата си онова момиче. След това писмата престанаха да пристигат. Вече ѝ бе безразлично, когато попадна на съобщението за сватбата.

При това мама беше вече много болна. Трябваша ѝ три години, за да умре, а Лайла бе в училището по това време. Мери бе настоявала, че каквото и да става, малката трябва да постъпи в колеж. Само че целият товар падна върху нея самата. Между деня, прекарван в агенцията на Лаури, и половината нощ край леглото на мама не ѝ оставаше време за каквото и да било друго.

Не ѝ оставаше време да забележи дори как времето *изтичаше*. Но после мама получи последния удар, настана бъркотията около погребението, Лайла се върна, обикаляше да си търси работа и така нататък, тогава изведнъж Мери Крейн се погледна в голямото огледало и видя там изсушеното и изкривено лице, което я гледаше. Тя бе хвърлила нещо, огледалото се пръсна на стотици парчета и тя разбра, че това още не е всичко — самата тя се бе пръснала на стотици парчета.

Лайла беше чудесна и дори мистър Лаури помогна, като се погрижи къщата да бъде продадена изгодно. Когато приключиха с всичко, бяха им останали две хиляди долара. Лайла си намери работа в един магазин за грамофонни плочи в центъра и двете се пренесоха в един малък апартамент.

— Сега ти ще отидеш на почивка — каза ѝ Лайла. — Истинска дълга почивка. Не, няма смисъл да спориш. Ти се грижеше за семейството цели осем години и е крайно време да си отдъхнеш. Искам да се запишеш в някоя екскурзия. Най-добре с кораб.

И така Мери се качи на парахода „Каледония“ и след около седмица, прекарана във водата на Карибско море, изсушеното и изкривено лице изчезна от огледалото на каютата. Тя отново изглеждаше като младо момиче (двадесет и две години и нито ден повече, както си казваше сама). И което бе още по-важно — влюбено младо момиче.

Не беше като ураганът, който преживя, когато се запозна с Дейл Белтър. Не беше дори обичайната лунна пътека, с която обикновено

хората свързват пътешествията в тропическите морета.

Сам Лумис беше поне десет години по-стар от Дейл Белтър на времето, и твърде кротък, но тя го обикна. Изглеждаше ѝ като първата истинска възможност, която получаваше от живота, докато Сам не ѝ обясни някои неща.

— Може да се каже, че в известен смисъл аз сега заблуждавам хората за истинското си положение — започна той. — Железарският магазин наистина съществува...

Кълбото се разплете.

Железарският магазин в някакво градче, наречено Феървейл, някъде на север, наистина съществуваше. Сам бе работил в него при баща си, сигурен, че ще го наследи. Преди година баща му починал и счетоводителите съобщили лошата новина.

Сам наследявал магазина, това добре, но и около двадесет хиляди долара дългове. Сградата се оказала ипотекирана, инвентарът също бил ипотекиран, дори застраховката била ипотекирана. Баща му никога не бил му споменавал за малките инвестиции на пазара... или за конните надбягвания. Но така си беше. Имало само две алтернативи — да обяви банкрут или да работи за кредиторите.

Сам Лумис избрал втората.

— Бизнесът е добър — обясняваше той. — Никога няма да натрупам голямо богатство, но с умели действия несъмнено могат да се изкарват осем и дори десет хиляди на година. А ако пробия в търговията с фермерски инвентар, дори и повече. Над четири хиляди вече са изплатени. Надявам се, че след няколко години ще приключа с дълговете.

— Едно не мога да разбера. Потънал си в дългове, как тогава можеш да си позволиш подобно пътешествие.

Сам се усмихна кисело:

— Спечелих го на състезание. Наистина — на едно от онези състезания за търговци, които се организират от доставчиците на фермерски инвентар. Въобще не се опитвах да спечеля пътуването, просто се мъчех да се издължа на кредиторите. А ме обявиха за окръжен първенец. Опитах се да получа наградата в пари, но не дадох и дума да се издума. Пътешествие или нищо. Е добре, сега е мъртъв месец, а и имам честен помощник. Помислих си, че мога да се възползвам от безплатната почивка. Затова съм тук. С тебе — отново

се усмихна кисело и след това въздъхна. — Бих искал това да е меденият ни месец.

— Но Сам, това е възможно. Искам да кажа...

Той пак въздъхна и поклати глава.

— Трябва да почакаме. Ще минат две-три години, докато се издължа.

— Не искам да чакам! Парите не ме интересуват. Мога да напусна агенцията и да работя в твоя магазин...

— И да спиш в него, като мен? — Той отново се усмихна кисело, но резултатът не бе по-окуражаващ от въздишка. — Така си е. Обзаведох си едно ъгълче в западната стая. Повечето време карам на фасул. Хората казват, че съм по-стиснат от градския banker.

— Но какъв е смисълът? — попита Мери. — Искам да кажа, че ако живееш прилично, пак ще си изплатиш дълговете, дори да е малко по-късно. А през това време...

— А през това време трябва да живея във Феървейл. Хубаво градче, само че малко. Всеки знае как живее другият. Когато се скъсвам от работа пред очите им, аз печеля тяхното уважение. Те се отклоняват от пътя си, за да купуват от мен — всички знаят моето положение и оценяват усилията ми. Въпреки всичко, което се случи, баща ми имаше добра репутация. Искам да я запазя, за мен и за магазина. И за нас, за нашето бъдеще. Сега това е по-важно от всякога, не разбираш ли?

— Нашето бъдеще — въздъхна Мери. — Казваш, че ти трябва две-три години.

— Съжалявам. Но искам когато се оженим да имаме приличен дом, хубави неща. Това струва пари. Или поне изисква кредит. А в момента аз забавям до последната минута плащанията по доставките — те ще го приемат само дотогава, докато знаят, че всичко, което изкарвам, отива, за да им се изплатя. Не е лесно, нито е приятно. Но аз знам какво искам и не бих се примирил с нещо по-малко. Ти трябва само да бъдеш по-търпелива, скъпа.

И тя беше търпелива. Но не преди да разбере, че никакви увещания — словесни или физически — не можеха да го разколебаят.

Такова беше положението, когато пътешествието завърши. И такава си оставаше вече повече от година. Миналото лято Мери му отиде на гости, видя градчето, магазина, новите цифри в счетоводната

книга, които говореха, че Сам е изплатил нови пет хиляди долара. „Остават само единадесет хиляди — заяви гордо той. — Още две години, а може би и по-малко“.

Две години. След две години тя щеше да бъде на двадесет и девет. Не можеше да си позволи да блъфтира, да направи сцена и да си отиде като някаква двадесетгодишна хлапачка. Знаеше, че няма да срещне много други като Сам Лумис в живота си. Затова се усмихна, кимна с глава и се върна обратно в агенцията на Лаури.

На работа тя наблюдаваше как застарелият Лаури прибира своите пет процента от всяка продажба, която организира. Тя го виждаше как хищно купува ипотечи и прибира имоти, виждаше го как прави лукави обирджийски предложения за пари в брой на отчаяни продавачи и след това как извлича тлъста печалба от лесната и бърза препродажба. Хората винаги купуват и продават. Лаури просто заставаше по средата и измъкваше процент и от двете страни само защото бе срещнал купувача и продавача. Не предлагаше някаква реална услуга, с която да оправдае съществуването си. И въпреки това беше богат. На *него* не биха му трябвали две години, за да се справи с дълг от единадесет хиляди долара. Понякога той ги изкарваше за два месеца.

Мери го мразеше, както мразеше и повечето от клиентите, с които работеше, защото и те бяха богати. Този Томи Касиди бе един от най-лошите — фрашкан с пари от добив на петрол. Не му се налагаше да се занимава с бизнес, но винаги се оглеждаше за някой добър имот и надушваше страховете и желанията на хората, смъкваше цени и препродаваше изгодно, винаги нащрек за всяка възможност да изстиска някой допълнителен долар от наем или от доход.

За него бе нищо да наброи четиридесет хиляди долара, за да купи на дъщеря си къща като сватбен подарък.

Нещо повече, за него бе нищо да постави стодоларова банкнота на бюрото на Мери Крейн един следобед преди шест месеца и да ѝ предложи „едно малко пътуване“ с него до Далас през уикенда.

Всичко бе станало толкова бързо и с такава кротка и небрежна тъпа усмивка, че тя не успя дори да се ядоса. След това влезе мистър Лаури и случаят беше приключен. Тя никога не отговори на Касиди, насаме или пред хора, и той никога не повтори предложението си. Но

тя не го бе забравила. Не можеше да забрави потната усмивка върху дебелилото старо лице.

И тя никога не забрави, че този свят принадлежи на хора като Томи Касиди. Те са собствениците и те определят цената. Четиридесет хиляди за сватбен подарък на дъщеря си; сто долара, подхвърлени небрежно на бюрото, за правото да ползват три дена тялото на Мери Крейн.

И аз взех тези четиридесет хиляди долара...

Така се бе развила цялата играчка, но това не беше играчка. Тя наистина взе парите, несъзнателно трябва да беше мечтала за подобна възможност от много, много отдавна. Защото сега изглеждаше, че всичко си идва на мястото, като че ли е част от предварително обмислен план.

Беше петък следобед, на следващия ден банките щяха да бъдат затворени, което означаваше, че Лаури би могъл да провери действията ѝ едва в понеделник, когато тя нямаше да се появи в агенцията.

Към това се прибавяше още едно благоприятно обстоятелство — Лайла бе заминала рано сутринта за Далас — сега тя уреждаше доставките на магазина за грамофонни плочи. Тя също нямаше да се върне преди понеделник.

Мери отиде с колата право до апартамента. Събра си багажа — не всичко, само най-хубавите дрехи — и ги нахвърля в куфара и малката пътна чанта. Тя и Лайла имаха триста и шестдесет долара, скрити в празна кутия от крем, но Мери не ги докосна. Щяха да трябва на Лайла, когато остане сама в апартамента. Искаше ѝ се да остави някаква бележка или знак на сестра си, но не посмя. Тежки дни очакваха Лайла, нямаше да получи помощ от никъде. Може би покъсно все пак нещо можеше да се измисли.

Към седем Мери напусна апартамента, след около час тя спря в някакво предградие и вечеря, след това забеляза надпис запазени „КОЛИ НА СТАРО“ и размени своята лимузина за едно купе. Сделката не бе изгодна, както и следващата замяна, която направи на сутринта в един град, четиристотин мили по на север. Към обед след още една сделка, тя бе получила тридесет долара в брой и очукана стара бричка със смачкана предна лява броня, но не бе недоволна. Важното бе да направи поредица бързи размени, за да прикрие следите си и да духне с някоя развалина, която да я закара до Феървейл. Веднъж добрала се

до там, тя да продължи на север, може би до Спрингфийлд, където да продаде последната кола от свое име. Как по тези следи властите щяха да открият местонахождението на някоя си мисис Сам Лумис, която живее на сто мили от там.

Защото тя смяташе да стане мисис Сам Лумис, и то бързо. Щеше да пробута на Сам някаква история за наследство. Не на четиридесет хиляди долара — сумата е прекалено голяма и може да предизвика твърде много обяснения — но би могла да я закръгли на петнадесет. И ще обясня, че Лайла е получила същото, бързо е напуснала работа и е заминала за Европа. Затова и няма да се налага да я канят на сватбата.

Вероятно Сам щеше да се инати, нямаше да иска да приеме парите, със сигурност щеше да ѝ се наложи да отговаря на цял поток неудобни въпроси, но все някак щеше да се справи с него. Налагаше се. Трябваше да се оженят веднага, това бе най-важното. Тогава тя ще носи неговото име, мисис Сам Лумис, съпруга на собственик на железарски магазин в едно градче, отдалечено на осемстотин мили от агенцията на Лаури.

В агенцията на Лаури дори не подозираха за съществуването на Сам. Разбира се те ще отидат при Лайла и тя вероятно веднага ще се сети. Но Лайла няма да каже нищо, не преди да говори предварително с нея.

Когато му дойде времето, Мери ще трябва да е готова да убеди сестра си да не казва нищо на Сам и на властите. Едва ли ще е толкова трудно — Лайла ѝ бе много задължена за всичките тези години, през които Мери бе работила, за да я издържа докато учи. Може би дори ще ѝ даде нейния дял от останалите двадесет и пет хиляди долара. Може би сестра ѝ няма да ги вземе. Някакво решение все пак ще трябва да се намери, плановете на Мери обаче не стигаха чак толкова далече, но когато му дойде времето, отговорът щеше да е готов.

Сега тя трябваше да свърши нещо друго и първата стъпка бе да се добере до Феървейл. В мащаба на картата това бе разстояние от някакви си четири инча, четири незначителни инча червена линия, която свързва две точки. Но ѝ бе отнела осемнадесет часа, за да достигне до тук, осемнадесет часа безкрайно друсане, осемнадесет часа виждане и примижаване пред блясъците на фаровете от насрещното движение или от слънчевите отражения, осемнадесет часа

на сгърчена поза и битка с пътя, волана и затъпяващите нетърпими пристъпи на собствената ѝ умора.

А сега беше изпуснала разклонението, валеше, нощта бе настъпила и тя се бе изгубила по непознатия път.

Погледът на Мери попадна върху огледалото на колата и тя видя в него неясното отражение на лицето си. Тъмната коса и правилните черти ѝ бяха познати, но усмивката бе изчезнала и пълните ѝ устни се бяха притиснали в изопната черта. Къде беше виждала това изсушено и изкривено изражение преди?

В огледалото, когато мама умря, когато то се разби на парчета...

През цялото време тя се бе смятала за толкова спокойна, толкова хладна, толкова сдържана. В съзнанието ѝ не бе проникнало чувство на страх, на съжаление или на вина. Но огледалото не лъжеше. Сега то ѝ казваше истината.

Безмълвно то я съветваше да спре. Не можеш да увиснеш на врата на Сам в този вид, да изскочиш от нощта с това лице и тези дрехи, пробутвайки някаква история за набързо хванат самолет. Ти разбира се ще кажеш, че си искала да го изненадаш с добрата новина, но би трябвало да изглеждаш сякаш си толкова щастлива, че не си могла да изчакаш.

Това, което трябваше да се направи, бе да спре някъде за през нощта, да почине хубаво и да пристигне във Феървейл утре сутринта отпочинала и щастлива.

Ако обърнеше колата и тръгнеше назад до мястото, където бе объркала пътя, щеше да стигне до магистралата отново. Тогава би могла да намери някой мотел.

Мери си кимна, съпротивлявайки се на желанието да затвори очи, изправи се рязко и заоглежда пътя през тъмата и дъждовните капки.

Тогава видя надписа, поставен край отклонението, което водеше до малка сграда встрани.

„МОТЕЛ — свободни места“. Надписът не светеше, но може би бяха забравили да го включат, така както и тя бе забравила да пусне фаровете, когато нощта се спусна неочаквано.

Мери приближи с колата. Направи ѝ впечатление, че целият мотел не бе осветен, включително и малката пристройка в края със

стъклена стена, която несъмнено служеше за рецепция. Може би беше затворено. Тя караше бавно и се оглеждаше, когато почувства, че гумите на колата прегазват един от онези електрически кабели, които трябваше да сигнализират на дежурния. Сега тя можеше да види къщата на хълма зад мотела, предните ѝ прозорци бяха осветени — вероятно собственикът бе там. Скоро той щеше да дойде.

Тя изключи двигателя и зачака. Сега можеше да чува потискащото барабанене на дъжда и да долови въздишката на вятъра зад гърба си. Спомни си звука, защото така бе валяло в деня, когато погребваха мама, деня, в който тя изчезна в малкия тъмен правоъгълник. Сега мракът отново бе тук и обгръщаше всичко около Мери. Тя бе сама в мрака. Парите не можеха да ѝ помогнат и Сам не можеше да ѝ помогне, защото тя бе тръгнала по погрешен път. Нямаше помощ за нея — бе си изкопала гроба и сега трябваше да легне в него.

Какво я караше да мисли така? Това не беше *гроб*, а *легло*.

Тя все още се опитваше да разгадае усещанията си, когато голямата мрачна сянка се отдели от останалите и отвори вратата на колата ѝ.

ГЛАВА III

— Стая ли търсите?

Веднага щом видя пълното очилато лице и чу мекия колеблив глас, Мери се реши. Нямаше никаква опасност.

Тя кимна и излезе от колата, докато вървеше след него към вратата на рецепцията усети болка в прасците. Той отключи, влезе вътре и запали лампата.

— Съжалявам, че се забавих. Бях горе в къщата — майка ми не е много добре.

В рецепцията нямаше нищо забележимо, но бе топло, сухо и светло. Мери доволно потръпна и се усмихна на пълния мъж. Той се наведе над регистъра, който бе отворен на масата.

— Единичните стаи са по седем долара. Искате ли първо да огледате някоя?

— Не е необходимо. — Тя бързо отвори чантата си и извади една петдоларова банкнота и две по един долар и ги постави на масата, а той приближи регистъра и ѝ подаде писалка.

Тя се поколеба за момент, след това написа едно име — Джейн Уилсън — и един адрес — Сан Антонио, Тексас. Нищо не можеше да се направи, номерът на колата ѝ беше тексаски.

— Ще ви помогна за багажа — каза той и обиколи масата. Тя го последва отново навън. Парите бяха в жабката, все още в същия голям плик, стегнат от дебела гумена лента. Може би най-добре беше да ги остави там, щеше да заключи колата и никой нямаше да ги докосне.

Той понесе чантите ѝ към първата врата до регистрацията. Тя бе най-близо и Мери нямаше нищо против — важното беше да се скрие от дъжда.

— Досадно време — каза той, застанал отстрани, докато тя влизаше. — Дълго ли карахте?

— Цял ден.

Той натисна ключа на осветлението и лампата над леглото разцъфна с четири жълти листа светлина. Стаята бе банално, но

подходящо мебелирана, през отворената врата тя забеляза клетката на душа в банята. Всъщност би предпочела вана, но и душът щеше да ѝ свърши работа.

— Всичко наред ли е?

Тя веднага кимна, но след това си спомни нещо:

— Къде наоколо бих могла да хапна набързо?

— Чакайте да видим. Имаше една крайпътна будка за хамбургери и бира на около три мили, но предполагам, че сега, когато движението се прехвърля на новата магистрала, тя е затворена. Обзалагам се, че е по-добре да отидете до Феървейл.

— Колко е до там?

— Около седемнадесет-осемнадесет мили. Трябва да продължите по пътя, докато стигнете до едно друго местно шосе, да завиете в дясно и ще се върнете на магистралата. От там ви остават десет мили. Изненадах се, че не сте минали по нея, щом отивате на север.

— Обърках се.

Пълният мъж кимна и въздъхна:

— Така и предполагам. Вече няма редовно движение тук, откакто направиха това ново шосе.

Тя се усмихна любезно. Той стоеше в рамката на вратата и бърчеше устни. Когато тя потърси погледа му, той сведе очи и се покашля стеснително.

— Хм, мис... просто си мислех. Може би не ви се разкарва чак до Феървейл и обратно в този дъжд. Искам да кажа, че точно се канех да приготвя нещо за хапване, горе в къщата. Бих се радвал, ако и вие дойдете.

— О, не бих могла.

— Защо не? Никак не ме затруднявате. Мама се качи да си легне и нищо няма да приготвя. Канех се да извадя нещо студено и да направя кафе. Ако това ви задоволява.

— Всъщност...

— Вижте, сега ще изтичам да приготвя всичко.

— Благодаря ви много, мистър...

— Бейтс. Норман Бейтс — той задържа вратата, подпирайки я с рамо. — Вижте, оставям ви фенерчето, с него ще се оправите по-лесно. Предполагам, че първо искате да свалите тези мокри дрехи.

Той се обърна с гръб, но тя все пак забелязва червенината по лицето му. Всъщност, *защо се стесняваше?*

За първи път от почти двадесет часа усмивка озари лицето на Мери Крейн. Тя изчака вратата да се затвори зад него и се измъкна от жакета. Отвори пътната чанта върху леглото и извади роклята от имприме. Закачи я с надеждата, че гънките ще се поизправят, докато тя е в банята. Имаше време само да се поосвежи, но си обеща хубав горещ душ, когато се върне. Точно от това имаше нужда, а и от сън. Но първо малко храна. Сега да видим, гримовете ѝ бяха в чантата, можеше да си сложи синьото палто, което бе в куфара...

Петнадесет минути по-късно тя почука на вратата на голямата дървена къща на хълма.

Една лампа светеше в хола, зад прозореца с дръпнатото перде, но по-ярката светлина идваше от горния етаж. Ако майка му беше болна, тя трябваше да е там.

Мери стоеше и чакаше отговор, но нищо не се случи. Може би той също бе на горния етаж. Тя отново потропа.

Междувременно надникна през прозореца на хола. В първия момент почти не повярва на очите си, никога не бе допускала, че в наше време ще съществуват подобни места.

Дори когато къщата е стара, обикновено винаги има някакви знаци за промените и прогреса в интериора. Но холът, в който тя надничаше, никога не е бил „модернизиран“ — тапети на цветя, тъмен, тежък, украсен с резба махагон, турско червен килим, тапицирани столове с високи облегалки, камина — всичко бе сякаш извадено право от края на миналия век. Нямаше дори телевизор, който да натрапва своята несъобразност на обстановката, но върху една масичка в ъгъла тя забеляза старомоден грамофон с фуния. Сега долавяше тихи гласове и отначало помисли, че те идват от разкошно оформената фуния на грамофона, но след това установи източника на шума. Идваше от горния етаж, от осветената стая.

Мери почука отново, този път с края на фенерчето. Изглежда сега бе успяла да извести за себе си, защото звуците изведнъж пресекнаха и тя долови тихо топуркане. Веднага след това видя и мистър Бейтс да слиза по стълбите. Той достигна до вратата, отвори я и покани с жест младата жена.

— Съжалявам — каза той. — Точно завивах мама в леглото. Понякога тя става малко трудна.

— Казахте, че е болна. Не бих искала да я безпокоя.

— А, няма нищо. Тя вероятно ще заспи като бебе.

Мистър Бейтс хвърли един поглед през рамо към стълбите и прошепна:

— Всъщност тя не е болна, поне не телесно. Но понякога я прихващат едни... — той кимна рязко и се усмихна. — Хайде, дайте да ви закача палтото. Така. Сега, ако ме последвате...

Тя прекоси след него антрето, което минаваше под стълбището.

— Надявам се, че нямате нищо против да хапнем в кухнята — промърмори той. — Всичко вече е готово. Седнете тук, а аз ще сипя кафето.

Кухнята представляваше продължение на хола, тя бе обградена с високи до тавана бюфети със стъклени витрини, разположени от двете страни на старомодна мивка с ръчна помпа за вода. Голямата печка за дърва бе клекнала в единия ъгъл и излъчваше благословена топлина. Дългата дървена маса предлагаше приканваща гледка от колбаси, сирене и домашна туршия в стъклени чинии, пръснати по бяло-червената карирана покривка. В момента Мери не бе склонна да се усмихва на всевъзможните странности, дори и на неизменния бродиран на ръка надпис на стената, който бе напълно в духа на цялата обстановка.

„Бог да благослови тази къща.“

Така да бъде. Това е много по-добре, отколкото да седиш сама в някое опушено провинциално кафене.

Мистър Бейтс ѝ помогна да си напълни чинията.

— Не ме чакайте, почвайте. Сигурно сте гладна.

Тя беше гладна и се нахвърли с голям апетит без да забелязва, колко малко ядеше той. Накрая все пак това ѝ направи впечатление и тя се почувства леко засрамена.

— Но вие не си вземате нищо. Обзалагам се, че вече сте вечеряли.

— Не, не. Просто не съм много гладен, — той ѝ доля кафе. — Страхувам се, понякога майка ми ме разстройва — гласът му отново се понижи и се върна към извинителния тон. — Предполагам, че сам съм си виновен. Не успявам да се грижа достатъчно добре за нея.

— Дватамата сами ли живеете тука?

— Да. Никога не е имало никой друг. Никога.

— Трябва да ви е доста трудно.

— Не се оплаквам. Не ме разбирайте погрешно — нагласи си очилата и продължи. — Баща ми се е измъкнал още докато съм бил бебе. Майка ми ме е отгледала съвсем сама. Предполагам, че е имала достатъчно пари от своето семейство, за да се издържа, поне докато съм пораснал. След това тя ипотекира къщата, продаде нивите и построи този мотел. Оправяхме се с него заедно и всичко беше наред, докато новата магистрала не ни отне клиентите. Всъщност вероятно тя ще да е започнала да губи сили още много преди това. Тогава дойде моят ред да се грижа за нея. Но понякога не е много лесно.

— Никакви роднини ли нямате?

— Никакви.

— И никога не сте се женили?

Лицето му почервения и той сведе поглед към карираната покривка.

Мери прехапа устни.

— Съжалявам. Не исках да любопитствам за личния ви живот.

— Няма нищо — гласът му беше слаб. — Никога не съм се женил. Майка ми се отнасяше... комично... към тези неща. Аз... аз никога дори не съм сядал на една маса с момиче, както сега.

— Но...

— Звучи странно, нали, в наши дни и на моята възраст. Знам. Но така трябваше. Непрекъснато си повтарях, че тя няма да може да се справи без мен... може би истината е, че по-скоро аз не бих могъл да се оправя без нея.

Мери допи кафето си, извади от чантата пакет цигари и предложи на мистър Бейтс.

— Не, благодаря, не пуша.

— Имате ли нещо против аз да запаля.

— Разбира се, че не. Моля ви — той се поколеба за момент. — Бих искал да ви предложи нещо за пиене, но... разбирате ли... майка ми не разрешава да се внася алкохол в къщи.

Мери се облегна назад и дръпна от цигарата. Изведнъж тя се почувства агресивно настроена. Смешно е, какво могат да предизвикат малко топлина, малко почивка и малко храна. Преди един час тя беше

самотна, нещастна и напълно лишена от самочувствие. Сега всичко се беше преобърнало. Може би това, което чуваше от мистър Бейтс, бе променило настроението ѝ по този начин. Всъщност *той* бе самотен, нещастен и напълно лишен от самочувствие. Тя имаше усещането, че сякаш бе висока седем фута. И то я подтикна да заговори.

— Не ви се разрешава да пушите. Не ви се разрешава да пиете. Не ви се разрешава да се срещате с никакви момичета. Но с какво всъщност *се занимавате*, когато не сте зает с мотела или с грижите около майка ви?

Външно той не реагира на тона ѝ.

— О, аз се занимавам с много неща, наистина. Чета доста. Имам хобита — той извърна очи към етажерката на стената и младата жена проследи погледа му. Една препарирана катеричка ги гледаше отгоре.

— Ловец ли сте?

— А, не. Само препарирам. Джордж Блънд ми даде катеричката да я препарирам. Той я е застрелял. Майка ми не разрешава да се докосвам до огнестрелни оръжия.

— Извинете ме, мистър Бейтс, но докога смятате да я карате по този начин? Отдавна не сте малко момче. Крайно време е да осъзнаете, че никой не може да очаква от вас да се държите като дете през целия си живот. Не искам да бъда груба, но...

— Разбирам. Давам си сметка за положението, в което се намирам. Както ви казах аз чета доста. Зная какво казват психолозите за подобни неща. Но аз имам дълг спрямо майка си.

— Нима не бихте изпълнили този дълг към нея, а също и към себе си, ако уредите да постъпи в... някое медицинско заведение?

— *Тя не е луда!*

Гласът му вече не беше мек и извинителен, а висок и пронизителен. Топчестият мъж се бе изправил на крака и с ръка бе помел една чаша от масата. Тя се разби на пода, но Мери не я погледна, не можеше да откъсне очи от разбитото му лице.

— Тя не е луда! — повтори той. — Няма значение какво си мислите вие или който и да е друг. Няма значение какво казват книгите или какво биха казали лекарите от психиатрията. Знам всичко по въпроса. Биха я освидетелствали набързо и биха я затворили, ако можеха... ако ги оставех те да решават. Но това няма да им се отдаде, защото аз *знам*. Нима не разбирате? Аз *знам*, а те не знаят. Не знаят

как ме е отгледала, през всичките тези години, когато не е имало никой да се погрижи за нас, как е работила за мен и е страдала заради мен, жертвите, които е правила. И ако сега е малко странна, грешката е моя. Аз съм отговорен. Когато тя дойде при мен онзи път и ми каза, че иска да се омъжи повторно, аз бях този, който я спря. Да, спрях я и съм виновен затова! Няма нужда да ми говорите за ревност, за желание да се властва над другия... аз бях по-лош, много по-лош, отколкото тя въобще би могла да бъде. Десет пъти по-луд, ако това е думата, която искате да употребите. Би трябвало мене да затворят и то на минутата, ако знаеха нещата, които изрекох и направих, начинът, по който се държах след това. И накрая се наложих, тя не се омъжи. Но коя сте вие, че да казвате, кога един човек трябва да бъде откаран. Мисля си, че може би всички ние сме по малко луди от време на време.

Той спря не защото изчерпи думите, а защото изчерпи дъха си. Лицето му бе яркочервено, а смръщените му устни започваха да потръпват.

Мери се изправи.

— Аз... аз съжалявам — каза тя меко. — Наистина. Бих искала да се извиня. Нямах право да говоря така.

— Да, знам. Няма значение. Всъщност аз не съм свикнал да обсъждам тези въпроси с друг. Когато живее сам, човек се пълни с подобни неща като... бутилка. Пълни се натъпква се, като онази катеричка.

Лицето му постепенно възвръщаше предишния си цвят и той се опита да се усмихне.

— Симпатично малко същество, нали? Често ми се е искало да имам нещо живо около себе си, да го опитомя и да се грижа за него.

Мери прибираше нещата си в чантата.

— Вече трябва да тръгвам. Става късно.

— Моля ви недейте. Съжалявам, че избухнах.

— Не е заради това. Наистина съм много уморена.

— Надявах се, че ще си поговорим. Искях да ви разкажа за моите хобита. Имам нещо като работилница в мазето...

— Бих искала да остана, но наистина трябва да си почина.

— Добре тогава. Ще ви изпратя до долу. Трябва да заключа рецепцията. Явно няма да има други клиенти тази вечер.

Те преминаха през коридора и той ѝ държа палтото. Бе доста непохватен и за момент тя бе обхваната от раздразнение, но успя да го потисне, когато отгатна причината — той се страхуваше да я докосне. Така си беше. Горкото момче наистина се боеше да се приближи до жена!

Той взе фенерчето и тя го последва навън от къщата, надолу по постланата с чакъл алея, която обикаляше мотела. Дъждът беше спрял, но нощта бе тъмна и по небето не се виждаха звезди. Когато завиваше зад ъгъла на сградата Мери хвърли през рамо поглед към къщата. Лампата на втория етаж още светеше и тя помисли дали възрастната жена бе още будна, дали бе слушала разговора им и дали бе чула избухването в края му.

Мистър Бейтс спря пред вратата и изчака докато младата жена вкара ключа в бравата ѝ отвори вратата.

— Лека нощ — каза той. — Наспете се хубаво.

— Благодаря ви. И за гостоприемството също.

Той понечи да каже още нещо, но се отказа, обърна се и си тръгна. За трети път тази вечер тя го видя да се изчервява.

Тя затвори вратата и превъртя ключа. После се вслуша в звука на отдалечаващите се стъпки, чу и издайническото изщракване, когато той отваряше вратата на рецепцията, която бе до нейната стая.

Не го чу да си тръгва, вниманието ѝ веднага се прехвърли върху разопаковането на багажа. Извади пижамата, пантофите, бурканчето с крема, четката и пастата за зъби. След това се разрови в големия куфар за роклята, която смяташе да облече на следващия ден, когато щеше да се яви пред Сам. Трябваше да я сложи на закачалка, за да се изправят гънките. Утре всичко трябваше да бъде изрядно.

Всичко трябваше да бъде изрядно.

Изведнъж усещането, че е висока седем фута изчезна. Пък и беше ли промяната наистина толкова внезапна. Не беше ли почнала още когато мистър Бейтс истерично избухна, там горе, в къщата. Какво от това, което той каза, уби самочувствието ѝ?

Мисля си, че може би всички ние сме по малко луди от време на време.

Мери Крейн си разчисти едно ъгълче на леглото и седна.

Да. Беше вярно. Всички ние сме по малко луди от време на време. Точно както и тя бе полудяла вчера следобед, когато видя парите

на масата.

И тогава тя бе луда, *трябваше* да е луда, за да си помисли, че би могла да изпълни замисъла. Всичко ѝ бе изглеждало като сбъдната мечта, то си беше така. Една мечта. Една луда мечта. Сега го разбираше.

Може би бе успяла да заблуди полицията. Но Сам щеше да задава въпроси. *Кой* бе този роднина, от когото бе наследила парите? Къде бе живял? Защо дори не беше го споменавала? Как бе станало така, че тя бе донесла парите в брой? Не бе ли възразил мистър Лаури, че тя бе напуснала работа така внезапно?

Към това се прибавяше и Лайла. Да предположим, че тя реагира така, както Мери бе предполагала — решише да не се обажда в полицията, дори да продължава да си мълчи и в бъдеще, понеже се чувства задължена. Това не променяше фактът, че тя щеше *да знае*. И оттук последват усложненията.

Рано или късно Сам щеше да пожелае да ѝ отидат на гости или да я поканят у тях. Тогава положението щеше да бъде безизходно. Тя нямаше да може да обясни на Сам защо щеше да бъде невъзможно да се върне в Тексас, дори и на гости.

Не, цялата работа беше побъркана.

И вече бе твърде късно да се предприеме каквото и да е.

Или... може би не е?

Да предположим, че се наспеше хубаво. Хубав, дълъг десетчасов сън. На другия ден бе събота, ако тръгнеш около девет и караше непрекъснато, можеше да се върне в понеделник рано сутринта. Преди Лайла да пристигне от Далас, преди да отворят банката. Можеше да внесе парите и оттам да отиде направо на работа.

Сигурно ще бъде изморена до смърт. Но от това не се умира, а и никой няма да разбере нищо.

Естествено съществуваше проблемът с колата. Ще са необходими някакви обяснения за пред Лайла. Вероятно можеше да ѝ каже, че бе тръгнала за Феървейл с намерение да изненада Сам за уикенда. Колата се е развалила по пътя и е трябвало да бъде дърпана на буксир... механикът и казал, че ще е необходимо нов двигател, затова тя е решила да я зареже, да вземе тази стара развалина и да се прибере в къщи.

Да, това би прозвучало логично.

Разбира се, когато пресметнеше всичко, щеше да излезе, че пътуването ѝ е струвало около седемстотин долара. Такава бе цената на колата.

Заслужаваше си да се плати подобна цена. Седемстотин долара не са много, за да запазиш разсъдъка си. За безопасността и бъдещата сигурност.

Мери се изправи.

Така ще направи.

Изведнъж тя отново бе висока седем фута. Всичко се оказа *толкова* просто.

Ако беше религиозна, щеше да се помоли. Такава, каквато си беше, тя изпита странното чувство за... как беше онази дума... предопределение. Като че ли всичко, което се бе случило, бе някак си предварително *орисано*. Объркването на пътя, пристигането ѝ тук, среща с този патетичен мъж, избухването му и това негово последно изречение, което я върна към разума.

В този момент тя би могла да отиде при него и да го целуне... докато не осъзна каква би била реакцията му на подобен жест и се изкикоти. Бедният нещастник, сигурно би припаднал!

Тя прихна отново. Хубаво бе да си седем фута висока, въпросът беше дали щеше да влезе под душа? А точно това се канеше да направи, и то веднага — да вземе един хубав, дълъг, горещ душ. Да свали мръсотията от кожата си, така както щеше да пречисти душата си. *Пречисти се Мери, стани бяла като сняг.*

Тя пристъпи в банята, отхвърли с крак обувките си и се спря да си свали чорапите. След това вдигна ръце, измъкна роклята над главата си и я подхвърли в стаята. Не успя да уцели леглото, но какво от това. Откачи сутиена, залюля го и го пусна да отлети.

За момент се спря пред огледалото на вратата и внимателно се огледа. Лицето може би беше на двадесет и седем, но тялото беше свободно и бяло, на двадесет и една. Имаше хубава фигура. Дяволски хубава фигура. Сам щеше да я хареса. Поиска ѝ се той да е тук и да ѝ се възхити. Щеше да бъде истински ад да чака още две години. Но след това щеше да си навакса пропиляното време. Казват, че преди тридесетте, жената не е напълно зряла сексуално. Това трябва да бъде проверено.

Мери се изкиска отново, след това изпълни любителски пирует, изпрати въздушна целувка на отражението си и получи друга в замяна. След това влезе в оградената със завеска клетка на душа. Водата беше гореща и трябваше да завърти и крана на студената. Накрая пусна и двата крана докрай и се остави на топлия порой.

Шумът беше оглушителен, а помещението започваше да се изпълва с пара.

Поради това тя не чу, че вратата се отваря, нито звука на стъпките. В първия момент, когато завеските се разтвориха, парата ѝ попречи да види добре лицето.

След това наистина го видя — само едно лице, което надничаше между завеските и висеше в пространството подобно на маска. Кърпа за глава прикриваше косата, във втренчения поглед на стъклените очи нямаше нищо човешко. И все пак това не бе маска, не можеше да бъде. Кожата бе смъртно бледа поради дебелия пласт пудра, две трескави петна руж покриваха скулите. Не, не беше маска. Бе лицето на луда старица.

Мери започна да пици и тогава завеските се разтвориха по-широко, появи се ръка, стиснала голям касапски нож. След секунда този нож пресече писъка.

И гръкляна ѝ.

ГЛАВА IV

Норман се разтрепери веднага щом влезе в рецепцията. Това естествено бе реакция от всичко, което се бе случило. А то не бе малко, въпреки че се бе развило твърде бързо. Повече не можеше да го задържа в себе си като в бутилка.

Бутилка. Ето от какво имаше нужда — да пийне. Разбира се той бе излъгал момичето. Вярно бе, че майка му не би допуснала алкохол в къщата, но все пак той наистина пиеше. Винаги държеше някоя бутилка тук долу в рецепцията. Идват моменти, когато се налага да пийнеш, дори ако стомахът ти не понася алкохол, дори ако няколко унции са достатъчни, за да ти се завърти главата и да припаднеш. Идват моменти, когато ти се иска да загубиш съзнание.

Норман не забрави да спусне кепенците и да изключи неоновия надпис. Така, сега всичко бе наред. Затворено за през нощта. Никой не би забелязал слабата светлинка от настолната лампа, сега, когато кепенците са спуснати. Никой не би могъл да го види как издърпва чекмеджето и изважда бутилката с треперещи като на бебе ръце. *Бебето си иска бутилката.*

Той я надигна и удари една глътка със затворени очи. Уискито го изгаряше и това беше хубаво. Натрупаната горчилка трябваше да бъде изгорена. Топлината пропълзя надолу по гърлото и избухна в стомаха му. Може би още една глътка би изгорела и вкуса на страха.

Беше сбъркал като покани момичето в къщата. Норман бе разбрал това в мига, в който си отвари устата, но младата жена бе толкова хубава и изглеждаше толкова уморена и самотна. Той знаеше какво означава да си уморен и самотен, да нямаш никого, към когото да се обърнеш, никой да не се интересува от тебе. Всичко, което възнамеряваше да направи и което след това направи, бе да поговори с нея. Все пак къщата си беше *негова*, нали? Поне толкова *негова*, колкото и на майка му. Тя нямаше право да определя реда тук.

И все пак беше грешка. Всъщност той никога не би посмял, ако не беше толкова ядосан на майка си. Искаше му се да я предизвика.

Това беше лошо.

Но той бе направил и нещо много по-лошо, след като изрече поканата. Бе се върнал в къщата и бе казал на майка си, че тази вечер ще има компания. Беше се качил направо в нейната стая и бе изрекъл съобщението, като на всичко отгоре бе прибавил: „Това е положението, нищо не можеш да направиш, за да ми попречиш.“

Това беше възможно най-погрешния ход, който можеше да предприеме. И без друго тя бе вече достатъчно възбудена и когато ѝ каза за момичето, което щеше да дойде на вечеря, тя изпадна в истерия. Нейната реакция беше истерична, както и всичко онова, което тя каза. „Ако я доведеш тук, ще я убия! Ще я убия тази кучка!“

Кучка. Обикновено майка му не се изразяваше така. Но сега каза точно това. Бе болна, много болна. Може би момичето имаше право. Може би майка му наистина трябваше да постъпи в болница. Положението беше такова, че той вече не можеше да се оправя сам с нея. Вече не можеше да се оправя и със себе си, не мажеше да се владее. Какво казваше майка му за самообладанието? Това бе грях. Ти може би ще изгориш в ада.

Уискито го изгаряше. Трета глътка — имаше нужда от нея. Имаше нужда от много неща. Момичето бе право и за това. Така не можеше да се живее. Не можеше да продължава повече по този начин.

Вечерята бе цяло изпитание. Страхуваше се, че майка му може да направи сцена. След като я заключи в нейната стая и я остави горе, той се чудеше дали няма да започне да пици и да тропа по пода. Но тя бе стояла много тихо, толкова тихо, сякаш слушаше разговора им. Може би точно това бе правилата. Можеш да заключиш майка си, но не можеш да ѝ попречиш да чува.

Норман се надяваше, че сега вече си е легнала. Утре може да е забравила всичко. Често се бе случвало. А след това някога, когато той вече мислеше, че тя е забравила напълно някой инцидент, изведнъж, месеци по-късно, когато небето изглеждаше безоблачно, тя го изваждаше на бял свят.

Безоблачно небе. Изразът го накара да се изкикоти. Подобно нещо вече не съществуваше, останали бяха само облаците и мрака. Както тази вечер.

Тогавата той чу звук и рязко се размърда в стола си. Дали не идваше майка му? Не, не можеше да бъде, нали я беше заключил,

спомняше си отлично. Трябваше да е момичето в съседната стая. Да, сега я чуваше по-добре — явно бе отворила куфара и си вадеше нещата за през нощта.

Норман отново пийна. Само за да успокои нервите си. Този път помогна. Ръката му вече не трепереше. Не се страхуваше. Поне докато мислеше за младата жена.

Смешно, но когато я видя, той бе обхванат от страшното чувство, че е... как беше думата? Като че ли започваше с им... *Импозантен*. Не, не беше това. Съвсем не се чувстваше импозантен, когато разговаря с жена. Чувстваше се *имунизиран*? Не, защо не бе вярно. Знаеше добре думата, която му се изплъзваше, беше я срещал стотици пъти в книгите, в онези книги, за които майка му дори не подозираше, че той притежава.

Добре, нямаше голямо значение. Когато бе с момичето, той наистина се чувстваше по този начин, но сега не бе така. Вече би могъл да направи всичко.

А имаше толкова много неща, които би искал да направи с подобно момиче. Младо, хубаво, а и интелигентно. Беше се държал като глупак, когато отвърна на онова, което тя говореше за майка му; сега вече допускаше, че бе права. Тя знаеше, тя можеше да разбере. Искаше му се да бе останала и да бяха продължили разговора.

Така както се развиха нещата, вероятно нямаше да я види повече никога. Утре ще е заминала. Завинаги. Джейн Уилсън от Сан Антонио, Тексас. Чудеше се коя бе тя, къде отиваше, що за човек бе всъщност. Би могъл да се влюби в момиче като нея. Да, би могъл, дори само от пръв поглед. В това нямаше нищо смешно. Но тя сигурно щеше да се засмее. Такива са момичетата... те винаги се присмиват. Защото са кучки.

Майка му беше права. Те са кучки. Но ти е толкова трудно да се удържиш, особено когато някоя кучка е тъй привлекателна, а тази наистина беше привлекателна, при това той знаеше, че никога няма да я види отново. А ти *искаше* пак да се срещнеш с нея. Всеки мъж на твоето място би й го казал, докато е в нейната стая. Ти *трябваше* да донесеш бутилката, да й предложиш да пийнете, ти самият да пийнеш с нея и след това да я отнесеш в леглото й...

Не, ти не би могъл. Не и *ти*. Защото си импотентен.

Това беше думата, която не можеше да си спомниш, нали? *Импотентен*. Думата, която книгите използват, която майка ти използва и която означава, че никога няма да я видиш отново, защото няма смисъл. Дума, която кучките знаят, трябва да я знаят и затова винаги се присмиват.

Норман пийна отново, само една глътка. Той почувства мократа струйка, която премина по брадичката му. Дали не се беше напил? Е, добре, беше пиян, и какво от това. Щом майка му не знаеше. Щом момичето не знаеше. Това ще си остане една голяма тайна. Бил импотентен... Е-е, това не означаваше, че не може да я види отново.

Щеше да я види веднага.

Норман се наведе през бюрото, главата му почти достигна стената. Така щеше да я чува по-добре, дългият опит го беше научил да разбира шумовете в другата стая. Момичето бе изритало обувките си. Сега отиваше в банята.

Той протегна ръка. Тя отново трепереше, но сега вече не от страх. Той знаеше какво ще направи и тръпнеше в очакване. Щеше да отмести рамката с разрешителното, закачено на стената, и щеше да се взре през малката дупчица, която някога сам бе издълбал. Никой не знаеше за нея, дори и майка му. Особено майка му. Това беше негова тайна.

От другата страна дупчицата беше обикновена пукнатина в мазилката, но той можеше да вижда през нея. Да гледа в осветената баня. Понякога бе забелязвал човек, застанал право пред него. Понякога бе долавял отраженията в огледалото на вратата отзад. Но можеше да вижда. При това доста неща. Нека кучките му се присмиват. Той знаеше за тях много повече, отколкото те можеха да допуснат.

За Норман бе трудно да фокусира погледа си. Обля го горещина, зави му се свят. Горещина и световъртеж. Това се дължеше отчасти на изпитото уиски, отчасти на възбудата. Но преди всичко на младата жена.

Сега тя *беше* в банята, бе застанала с лице към стената. Но нямаше да забележи пролуката. Никой не я забелязваше. Усмиваше се и разресваше косата си с ръка. След това спря и смъкна чорапите. А когато се изправи... да, тя щеше да го направи, роклята се издигаше

над главата ѝ, той можеше да види сутиена и бикините, сега тя не трябваше да спира, не трябваше да се извърща.

Но тя се извърна и Норман почти ѝ изкрещя: „Върни се, кучко такава!“, но навреме се опомни. След това забеляза, че тя откопчава сутиена си пред огледалото на вратата и вече можеше да я гледа отново. Само че огледалото бе цялото на вълни и светлини, които го побъркваха, и бе трудно да различи каквото и да е, докато тя не направи крачка в страни. Сега той можеше да я гледа.

Но тя щеше да го свали, тя го *сваляше*, той можеше да я вижда, беше застанала пред огледалото и правеше някакви жестове.

Дали тя знаеше? Дали от самото начало не знаеше за пролуката в стената, дали не знаеше, че той я гледа? Дали тя не искаше той да я гледа, дали тази кучка не правеше всичко това нарочно? Тя се полюляваше назад-напред, назад-напред и огледалото отново се покри с вълни, тя самата стана на вълни, той вече не издържаше, искаше му се да удари с юмрук по стената, да ѝ изкрещи да спре, защото това беше зло, тя правеше порочни неща и трябваше да спре преди той самият да стане зъл и порочен. Ето как ти въздействат тези кучки, правят те порочен, а тя беше кучка, те всички са кучки. Майка му беше...

Изведнъж тя изчезна, остана само бученето. То извираше някъде отдолу, разклащаше стената, удавяше думите и мислите. Изпълваше главата му и той се строполи на стола. „*Аз съм пиян.*“ си каза той, „*губя съзнание*“.

Но не беше точно така. Бученето продължаваше и някъде вътре в него той долови друг звук. Вратата на рецепцията се отвори. Но това бе невъзможно. Нали я беше заключил. И ключът си беше още в него. Ако можеше да отвори очи, щеше да го намери. Но не посмя. Защото вече знаеше.

Майка му също имаше ключ.

Тя имаше ключ за стаята си. Имаше ключ за къщата. Имаше ключ и за рецепцията.

И сега беше тук и го гледаше отвисоко. Той се надяваше тя да помисли, че просто е заспал. Все пак, какво търсеше тя тук? Дали не го бе чула да излиза с момичето и сега бе слязла да го шпионира?

Норман се отпусна назад без да посмее да помръдне, без да има желание да помръдне. С всяка секунда ставаше все по-трудно и по-

трудно да направи каквото и да било движение, дори и да беше поискал. Бученето се бе укротило и вибрациите го люлееха приспивно. Това беше хубаво. Да заспиш като в кошче, майка ти да е приведена над тебе...

По-късно нея вече я нямаше. Без да продума тя се бе обърнала и бе излязла. Нямаше от какво да се бои. Тя беше дошла да го закриля от кучките. Да, така беше. Бе дошла да го закриля. Когато имаше нужда от нея, майка му винаги беше до него. Сега можеше да заспи. Това не беше трудно. Просто се потапяш в бученето и преминаваш през него. След това настъпва тишина. *Спи, спи спокойно.*

С рязко тръсване на главата Норман се съвзе. Боже, колко го болеше! Бе загубил съзнание на стола, наистина бе загубил съзнание. Затова не бе чудно, че всичко в главата му бучеше и бе като натрошено. *Бучеше.* Бе чувал този звук и по-рано. Но кога — преди един час ли, или преди два?

Сега го разпозна. Душът в съседната стая бе пуснат. Точно така. Момичето беше влязло под душа. Но това беше толкова отдавна. Не беше възможно *още* да се къпе, нали?

Той се пресегна напред и отмести рамката с разрешителното на стената. Взря се и фокусира погледа си в ярко осветената баня. Беше празна. Не можеше да надзърне в клетката на душа, завесите бяха пуснати и не се виждаше нищо.

Може би беше забравила душа пуснат и си беше легнала. Изглеждаше странно че може да спи докато водата плющеше с пълна сила, но пък и сам той до преди миг беше спал. Може би умората упойва като алкохол.

Така или иначе нищо необичайно не се забелязваше. Всичко в банята беше наред. Норман я огледа отново и тогава погледът му се спря върху пода.

Водата от душа изтичаше на струйки по плочките. Не много, съвсем малко, само колкото да ги забележи. Малки поточета вода лъкатушеха по белите плочки на пода.

Но това вода ли беше? Водата не е розова. Водата нямаше такива малки червени петна, малки червени ивици, които напомнят вени.

Трябва да се е подхлъзнала, трябва да е паднала и да се е ударила, реши Норман. Обхващаше го паника, но той знаеше какво трябва да предприеме. Грабна ключовете от бюрото и изхвърча от

рецепцията. Бързо подбра необходимия ключ от връзката и отвори вратата. Стаята бе празна, отвореният куфар беше още върху леглото. Не беше заминала. Следователно предположението му беше правилно — някаква злополука беше станала под душа. Той трябва да отиде там.

Всъщност едва когато влезе в банята, той си спомни нещо, но вече бе твърде късно. Паниката избухна отново, но това не помогна. Той не можеше да го забрави.

Майка му имаше ключове и от мотела.

И когато дръпна завесата на душа и се вгледа в накълцаното и усукано нещо, проснато на пода, той разбра, че майка му беше използвала ключовете.

ГЛАВА V

Норман заключи вратата и отиде в къщата. Дрехите му бяха в отвратително състояние. Целите в кръв и вода, а и бе повърнал на пода в банята.

Но сега това не бе важно. Други неща трябваше да бъдат почистени първо.

Този път вече щеше да направи нещо, веднъж завинаги. Щеше да изпрати майка си там, където и беше мястото. Налагаше се.

Цялата паника, целият страх, целият ужас, повръщането и отвращението го подтикваха към подобно категорично решение. Случилото се бе трагично, ужасно, не се поддаваше на описание и не трябваше да се повтаря никога. Той се чувстваше като нов човек — бе открил себе си.

Норман изтича и натисна външната врата. Не бе заключена. Лампата в хола светеше, но вътре нямаше никой. Огледа се набързо и се заизкачва по стълбите.

Вратата на стаята на майка му бе отворена и светлината проникваше в антрето. Той влезе, без да си дава труда да почука. Преструвките не бяха необходими повече. Сега тя нямаше да може да се измъкне.

Нямаше да може да се измъкне...

Но тя бе успяла.

Спалнята бе празна.

Той можеше да различи набръчканата вдлъбнатина, там където бе лежала, покривката бе хвърлена отново върху голямото старинно легло с балдахин; още можеше да подуши слабия дъх на застояло в стаята. Люлеещият се стол си стоеше в ъгъла, украшенията на полицата бяха подредени по обичайния начин. Нищо не бе променено в стаята на майка му; никога нищо не се променяше тук. Само майка му я нямаше.

Той се приближи до дрешника и започна да рови между закачалките по дългия лост в средата. Тук парливата миризма бе много

силна, толкова силна, че главата му се замая, но се долавяше и още някаква миризма. Той не разбра от къде идва, докато не се подхлъзна и не погледна надолу. Една от нейните рокли и кърпата ѝ за глава бяха събрани на топка на пода. Той се наведе за да ги върне по местата им и потрепери от отвращение, когато забеляза тъмните червеникави петна съсирена кръв.

Значи тя се бе връщала тук, беше се преоблякла и отново бе излязла.

Той не можеше да се обади в полицията.

Никога не трябваше да забравя това. Изключено беше да се обади в полицията. Дори и сега, когато знаеше какво бе извършила. Защото тя всъщност не носеше отговорност за постъпките си. Беше болна.

Хладнокръвното убийство е едно нещо, а болестното състояние — съвсем друго. Всъщност ти не си истински убиец, ако нещо в главата ти не е наред. Всички знаят това. Само че понякога съдът не го признава. Беше чел за подобни случаи. Дори ако се съгласяха, че тя не е с всичкия си, те пак ще я затворят. И то не в някое изискано заведение, а в една от онези ужасни дупки. В държавна болница.

Норман обиколи с поглед спретнатата старомодна стая с пълзящи рози по тапетите. Не можеше да отведе майка си отгук и да я види заключена в килия с решетка на прозореца. За момента той бе в безопасност — полицията дори не подозираше за съществуването на майка му. Тя си живееше тук, в къщата и *никой* не знаеше за нея. Той можеше да си позволи да каже на момичето, тъй като никога повече нямаше да се видят. Но полицаите не можеха да разберат случая с майка му и нейното състояние. Те бяха я откарали някъде, където тя щеше да изгние. Каквото и да бе сторила, тя не заслужаваше *това*.

И нямаше да ѝ се наложи да го понесе, защото *никой* не знаеше какво бе направила.

Сега той бе напълно сигурен, че може да опази тайната. Всичко, което трябваше да направи, бе да обмисли положението, да си спомни това, което се бе случило вечерта, да го прецени внимателно.

Момичето бе пристигнало само и бе казало, че е шофирало цял ден. Това означаваше, че тя не се бе отбивала *en route*^[1]. И не изглеждаше да знае, къде се намира Феървейл, не бе споменала и *никой* друг от околните градове, затова тя вероятно не бе имала

намерение да се срещне с никого наоколо. Който и да я очаква — ако въобще *някой* я очакваше — то той би трябвало да живее доста по на север.

Всичко това бяха, разбира се, само предположения, но те изглеждаха напълно логични. Налагаше се да заложи на тях.

Тя се бе разписала в регистъра, но това още нищо не значеше. Ако *някой* някога попита, щеше да му отговори, че тя бе преспала тук и бе отпътувала.

Това, което трябваше да направи, беше да се освободи от тялото и колата и след това да се увери, че всичко е почистено.

Първата част от плана бе лесна за изпълнение. Знаеше точно какво трябва да направи. Нямаше да е приятно, но нямаше и да е особено трудно.

И щеше да го спаси от ходене до полицията. Щеше да спаси майка му.

О, той не се бе отказал да си изясни отношенията с нея, не изоставаше тази част от плана, този път вече не. Но това можеше да почака малко.

Важното сега беше да се освободи от уликите. От *corpus delicti*^[2].

Роклята и кърпата на майка му трябваше да бъдат изгорени, а също и неговите дрехи. Всъщност не, размисли той, можеше да се освободи от тях заедно с тялото.

Норман събра всичко на куп и го отнесе долу. Грабна една стара риза и един работен гащеризон от закачалката в задното антре и се преоблече в кухнята. Нямаше смисъл сега да губи време с миене — можеше да изчака докато свърши и останалата мръсна работа.

Но майка му не бе пропуснала да се измие, когато се бе върнала. Той видя познатите розови петна по кухненската мивка, а също и издайническите следи от пудра и руж.

Каза си, че трябва да не забрави да почисти идеално всичко, когато се върне; седна и прехвърли нещата си от джобовете на захвърлените дрехи в гащеризона. Жалко беше да се жертват съвсем запазени дрехи, но нямаше как да се избегне. Щом като се налагаше да помогне на майка си.

Норман слезе в мазето и отвори вратата на килера. Намери това, което търсеше — захвърлен кош с дрехи с подвижен капак. Беше

достатъчно голям и щеше да му свърши добра работа.

Добра работа, о, боже, как можеш да се изразяваш така за това, което възнамеряваш да направиш?

При тази мисъл той се намръщи, след това въздъхна дълбоко. Сега не бе време за самокритики и нравствена самовзискателност. Човек трябва да бъде практичен. Много практичен, много внимателен, много спокоен.

Спокойно нахвърля дрехите в коша. Спокойно взе една стара мушама от масата до стълбите. Спокойно се качи горе, изключи лампата в кухнята, изключи лампата в антрето и излезе навън в тъмнината с коша в ръце и мушамата върху него.

В мрака му беше по-трудно да бъде спокоен. По-трудно му беше да не мисли за хиляда и едно неща, които биха могли да провалят плана.

Майка му блуждаеше някъде наоколо, но къде? Дали не бе отишла на магистралата, готова да се качи във всяка случайно преминала кола. Дали истерията все още я владееше, дали шока от това, което бе извършила, би могъл да я накара да избърбори истината на този, който я намери? И дали всъщност тя бе избягала, или просто не съзнаваше какво прави? Може би тя бе преминала през гората зад къщата за да отиде до техните десет акра земя, които граничеха с блатото. Дали не беше по-добре първо да я потърси?

Норман въздъхна и поклати глава. Не можеше да си позволи подобен риск. Поне не докато онова нещо бе още проснато под душа в мотела. Да остава така бе още по-рисковано.

Той бе бил достатъчно разумен да изключи осветлението в рецепцията и хотелската стая, преди да излезе от тях. И все пак човек никога не знае кога някоя нощна птица би могла да се появи, да започне да души наоколо и да търси подслон. Не се случваше много често, но макар и рядко, звънецът се бе включвал, понякога дори в два или три часа през нощта. И поне веднъж през нощта се бе отбивала патрулната кола на пътната полиция. Тя почти никога не спираше, но все пак съществуваше и тази възможност.

Той се запрепъва в черната като катран безлунна нощ. По покритата с чакъл алея нямаше кал, но дъждът сигурно бе размекнал почвата зад къщата. Там щяха да останат следи. Това също бе нещо, за което трябваше да мисли. Щеше да остави следи, които дори нямаше

да може да види. Само да не бе толкова тъмно! Изведнъж това се превърна в най-важното нещо — да се измъкне от мрака.

Норман въздъхна с облекчение, когато най-сетне отвори вратата на стаята; вмъкна вътре коша, остави го на пода и включи лампата. Меката светлина за момент му върна спокойствието, докато той не си спомни, че тя щеше да издава присъствието му, докато той е в банята.

Бе застанал в средата на стаята и усещаше, че започва да трепери.

Не, не мога да го направя. Нямам сили да я погледна. Няма да вляза вътре. Не искам!

Но трябва. Няма друг начин. И спри да си говориш сам!

Това беше най-важното нещо. Трябваше да спре да си говори сам. Трябваше да си възвърне предишното хладнокръвие. Трябваше да погледне действителността в очите.

А каква беше действителността?

Мъртво момиче. Момичето, което майка му уби. Не бе красива гледка, нито красив обект за размисъл, но нещата бяха такива.

Неговото бягство не би върнало живота на момичето. Положението нямаше да се промени и ако предадеше майка си на полицията. Най-доброто при тези обстоятелства, единственото, което можеше да предприеме, бе да се освободи от нея. Не трябваше да се чувства виновен за това.

Но той не съумя да се противопостави на гаденето и световъртежа, на конвулсивното повръщане, когато се наложи да прекрачи прага на банята и да се заеме с работата, която трябваше да се свърши. Почти веднага намери касапския нож — беше под трупа. Веднага пусна това *нещо* в коша. В джоба на гащеризона имаше чифт стари ръкавици, трябваше да си ги сложи преди да се докосне до всичко останало. Най-лошото беше с главата. Нищо друго не беше отделено, а само насечено, и трябваше да сгъне крайниците, за да увие тялото в мушамата и да го напъха в коша. Накрая всичко бе готово и той затръшна капака.

Оставаше да се почисти стаята и самата клетка на душа, но щеше да се справи с тях когато се върнеше.

Сега трябваше да довлече коша в стаята, да го остави за да потърси чантичката на момичето и да изрови от нея ключовете на колата ѝ. Бавно откряна вратата и огледа внимателно пътя за светлини

на фарове. Нищо не се виждаше — от часове никой не бе минавал по това шосе. Можеше само да се надява и да се моли нищо да не мине и сега.

Дълго се поти преди да успее да отвори багажника и да вкара коша вътре. Потеше се не от напрежение, а от страх. Но накрая успя, след това се върна в стаята, събра дрехите и ги натика в пътната чанта и големия куфар на леглото. Намери обувките, чорапите, сутиена, бикините. Най-ужасното бе докосването до бикините и сутиена. Ако нещо бе останало в стомаха му, сега то щеше да бъде изхвърлено. Но стомахът му беше празен и завладян от сухотата на страха, така както влагата на страха напояваше кожата му.

Какво още? Книжни салфетки, фиби, всички онези малки неща, които жените винаги разпиляват из стаята. А, да, и чантичката ѝ. В нея имаше пари, но той не си направи труда да ги погледне. Не ги искаше. Искаше просто да се освободи от всичко, да се освободи бързо, докато късметът му не го беше изоставил.

Внесе двете чанти в колата и ги остави на предната седалка. След това затвори вратата на стаята и я заключи. Внимателно огледа пътя и в двете посоки. Бе чисто.

Норман запали двигателя и включи фаровете. Използването на светлините бе най-рискованата част. Но той не би могъл да се оправи по друг начин, особено в полето. Подкара бавно по склона зад мотела, като следваше покритата с чакъл алея, която водеше към къщата. Едното разклонение минаваше зад къщата и свършваше при стария навес, приспособен за гараж на нормановия шевролет.

Смени скоростта и навлезе в тревата. Беше вече в полето и се задруса напред. Тук някъде имаше път, прокаран от гумите на камиони, и той го намери. През няколко месеца Норман преминаваше през него със собствената си кола и закаченото за нея ремарке и отиваше в гората, която обграждаше блатото, за да събира дърва за кухнята.

Точно това ще направи утре, реши той. Още сутринта ще дойде тук с колата и ремаркетото. Така следите от собствената му кола ще покриват сегашните. А ако оставеше стъпки в калта щеше да има обяснение.

Ако му се наложеше да дава обяснения, все пак. Но може би късметът нямаше да му изневери.

Трябваше му доста време за да достигне брега на блатото и да свърши това, което имаше да върши. Когато пристигна, той изключи фаровете и габаритите и заработи в мрак. Не бе лесно и му отне доста време, но се справи. Запали двигателя, превключи на задна, изскочи от колата и я остави да се свлече по наклона в тресавището. По брега също щяха да останат следи от гуми и трябваше да не забрави да ги заличи. Но това не беше най-важното сега. Поне докато колата потънеше.

Той наблюдаваше как тинята изпуска мехури, надига се нагоре и покрива колелата. О боже, колата трябваше да продължи да потъва, защото в противен случай той вече нямаше да може да я измъкне. Тя трябваше да потъне! Бронята се потапяше бавно, много бавно. От колко време ли стоеше на брега? Сякаш бяха минали часове, а колата още се виждаше. Калта бе достигнала дръжките на вратите и се издигаше към стъклата. Не се чуваше нито звук, автомобилът изчезваше тихо, инч след инч. Сега се виждаше само покривът. Изведнъж се разнесе гаден и рязък звук, като от засмукване — *пльок!* *И колата изчезна. Беше се спряла някъде под повърхността на блатото.*

Норман не знаеше колко е дълбоко тук. Можеше само да се надява, че колата ще продължи да потъва. Все по-надолу и по-надолу, където никой никога нямаше да я открие.

Той се обърна, лицето му бе изкривено от гримаса. Е, добре, тази част от плана бе изпълнена. Колата бе в блатото. И коша бе в багажника. И тялото бе в коша. Усуканият груп и кървавата глава...

Но той не можеше да мисли за *това*. *Не трябваше*. Оставаха още неща за вършене.

И той ги направи, направи ги почти механично. В рецепцията имаше сапун и прах за пране, а също четка и кофа. Той почисти внимателно банята и клетката на душа инч по инч. Докато бе съсредоточен в търкането не беше толкова страшно, въпреки че от миризмата започна да му се повдига.

След това провери отново стаята много внимателно. Късметът му не бе го напуснал — точно под леглото откри една обеща. Вечерта не бе обърнал внимание дали тя си бе сложила обеща, но явно трябва да е имала. Може би се бе изплъзнала, когато бе разресвала косата си. Ако не беше така, то другата трябваше да е някъде наоколо. Норман бе

изтощен, очите му сълзяха, но той продължаваше да я търси. Нямахте я никъде из стаята. Трябваше да е останала в багажа на момичето или още на ухото ѝ. И в двата случая не бе опасно. След като той се освободеше от другата. Утре щеше да я хвърли в блатото.

Оставаше да се погрижи и за къщата. Трябваше да изтърка мивката в кухнята.

Дядовият му часовник в коридора показваше почти два часа, когато той се прибра. Едва успя да задържи очите си отворени докато измие петната по мивката. След това свали калните обувки, смъкна гащеризона, съблече ризата, махна чорапите и се изми. Водата бе студена като лед, но не го съживи. Тялото му бе безчувствено.

Утре сутринта щеше да се върне при блатото със своята кола, щеше да е облечен със същите дрехи и затова нямаше значение дали по тях има кал и мръсотия. Щом нямаше никаква кръв. Никаква кръв по дрехите, никаква кръв по тялото, никаква кръв по ръцете.

Така. Сега отново бе чист. Ръцете му бяха чисти. Той можеше да размърда безчувствените си крака, да пренесе безчувственото си тяло по стълбите до спалнята, да потъне в леглото и да спи. С чисти ръце.

Едва когато се бе добрал до спалнята и навличаше пижамата, той изведнъж осъзна, че не всичко бе наред.

Майка му не се бе върнала.

Тя все още скиташе някъде наоколо, един бог знаеше къде беше сега тя, посред нощ. Налагаше се отново да се облича и да излиза да я търси.

Или... действително ли трябваше?

Тази мисъл пропълзя подобно на безчувствеността, меко и неусетно завладявайки сетивата му в копринената тишина.

Защо *той* трябваше да се безпокои за майка си, след всичко, което тя бе извършила? Може би някой вече я беше открил или щеше да я открие. Може би тя вече се беше раздрънкала за всичко. Но кой би ѝ повярвал? Нямахте никакви улики, вече нямаше. Той трябваше само да отрича всичко. Може би дори и това нямаше да му се наложи — всеки, който видеше майка му и изслушаше нейната дива история, щеше да разбере, че тя не е с всичкия си. И тогава щяха да я откарат и да я затворят там, където тя не би могла да си отключи и да се измъкне, и това щеше да бъде краят.

Спомняше си, че вечерта не беше разсъждавал по същия начин. Но това беше преди да му се наложи да се връща в банята и да види... онези неща.

Неговата майка му го бе направила. Тя го бе направила на бедното безпомощно момиче. Тя бе взела касапския нож, тя бе кълцала и сякла — само един маниак е способен на подобна жестокост. Трябваше да погледне действителността в очите. Тя *заслужаваше* да бъде затворена, *трябваше* да бъде затворена, заради собствената ѝ безопасност и заради безопасността на другите.

Ако наистина я приберяха, той щеше да види какво ще се случи.

Но по всяка вероятност тя всъщност не бе отишла на магистралата. Сигурно бе останала някъде около къщата или в двора. Може би дори го беше проследила до блатото, може би го бе наблюдавала през цялото време. Разбира се, ако действително се бе побъркала, тогава всичко бе възможно. Ако тя бе отишла до блатото, може би се бе подхлъзнала. Всичко бе възможно в тази тъмница. Той си спомни как колата потъваше и изчезваше в тинята.

Норман съзнаваше, че ходът на мислите му вече не е много последователен. Трудно си даваше сметка за факта, че лежеше в леглото, и че бе в това положение от доста време. И всъщност не решаваше какво да прави, нито пък се чудеше къде беше майка му. Вместо това той я *наблюдаваше*. Сега я *виждаше*, въпреки че в същото време усещаше тежкия натиск върху очните си ябълки и знаеше, че клепачите му бяха спуснати.

Той можеше да види майка си и тя *беше* в блатото. Ето къде беше тя — в блатото, в тъмнината, не бе забелязала края на брега и сега не можеше да излезе. Тинята бълбукаше около колената ѝ и тя се опитваше да сграбчи някой клон или нещо здраво и да се издърпа, но не успяваше. Прасците ѝ потъваха, роклята ѝ бе прилепнала V-образно към бедрата ѝ. Бедрата на майка му бяха мръсни. Не трябваше да ги гледа.

Но той *искаше* да гледа, *искаше* да види как тя потъва в мекия, влажен, хлъзгав мрак. Тя си го заслужаваше, заслужаваше да потъне, да отиде при бедното невинно момиче. Щастливо избавление! След мъничко той ще бъде свободен и от двете — от жертвата и от победителката, майката и кучката, майката — кучка надолу в гадната кал, нека стане, нека се удави в отвратителната мръсна пяна...

Сега тинята се бе покачила до гърдите ѝ, той не обичаше да мисли за такива неща, никога не бе мислил за гърдите на майка си, не трябваше, и бе добре, че те изчезваха, потъваха завинаги, така че той никога нямаше да мисли за подобни неща отново. Но той можеше да види как тя не успява да си поеме дъх и това го накара и той да не успее да си поеме дъх; сякаш и той се задушаваше заедно с нея и тогава (*това бе сън, трябваше да бъде сън!*) майка му изведнъж се оказа стъпила на твърдия бряг на блатото, а *той* потъваше. Беше до гуша в тинята и нямаше кой да го спаси, да му помогне, нямаше нищо, за което да се хване, освен ако майка му не му протегнеше ръка. Тя можеше да го спаси, единствено тя! Не искаше да се удави, не искаше да се нагълта с кал и да потъне в тинята след момичето — кучка. И сега си спомни защо тя беше там — защото беше убита, а беше убита защото бе грешна. Тя се бе показвала пред него, открито го бе изкушавала с порочната си голота. Защо, та той сам бе искал да я убие тогава, тъй като майка му го беше предупредила за греха и за пътищата на греха, и че една кучка не е достойна да живее.

Затова всичко, което майка му бе извършила, бе за да го защити и той не можеше да гледа как умира, тя не бе съгрешила. Сега той имаше нужда от нея и тя имаше нужда от него, и дори ако тя беше луда, тя нямаше да го остави да потъне. *Не би могла.*

Мръсотията се всмукваше в гърлото му, целуваше устните му и той знаеше, че ако отвори уста ще я нагълта, но трябваше да я отвори за да извика и той *вече* крещеше: „*Майко, майко, спаси ме!*“.

И тогава отново се оказа извън блатото, в леглото у дома и тялото му бе мокро само от пот. Той знаеше, че всичко е било само сън, дори преди да чуе гласа ѝ тук, край леглото.

— Всичко е наред, сине. Аз съм тук. Всичко е наред.

Той усети ръката ѝ върху челото си, студено от изсъхващата пот. Искаше да отвори очи, но тя му каза:

— Не се безпокой, сине. Спи спокойно.

— Но аз трябва да ти кажа...

— Знам. Аз наблюдавах. Нима мислиш, че бих могла да си отида и да те оставя? Ти постъпи правилно, Норман. И сега всичко е наред.

Да. Така трябваше да бъде. Тя бе тук, за да бди над него. И преди да се остави на съня да го отвлече, Норман реши. Те няма да говорят за всичко, което се случи тази нощ — нито сега, нито никога. И той

нямаше да помисли да я праща където и да е. Нямахше значение какво е направила, мястото ѝ беше тук, при него. Може би беше луда, може би беше убийца, но тя бе всичко, което той притежава. Всичко, което той желае. Всичко, от което имаше нужда. Необходимо му бе само да знае, че тя е тук, зад него, и той заспа.

Норман се размърда, обърна се настрани и потъна в мрак, по-дълбок и по-поглъщащ от блатото.

---

[1] По пътя (фр.). ↑

[2] Веществено доказателство за престъпление, труп (лат.). ↑

ГЛАВА VI

Следващият петък, точно в шест часа вечерта се случи чудо.

Оторино Респиги влезе в задната стая на единствения железарски магазин във Феървейл, за да изсвири „Бразилски импресии“.

Оторино Респиги бе починал преди много години и симфоничният оркестър — L'Orchestre des Concertes des Colonne — бе дирижиран на много хиляди мили от тук.

Но когато Сам Лумис се пресегна и включи малкия УКВ-приемник, музиката мощно бликна, побеждавайки пространството, времето и дори самата смърт.

Това бе, доколкото той разбираше, истинско чудо.

За миг на Лумис му се прииска да не беше сам. Чудесата трябва да бъдат споделяни с другите хора. Музиката трябва да бъде споделяна. Но във Феървейл нямаше човек, който би могъл да разпознае тази музика или раждането на чудото. Феървейлчани бяха практични хора. За тях музиката бе това, което получаваш, когато пуснеш пет цента в джубокса или включиш телевизора. Преди всичко рок'н-рол, но понякога и нещо дългосо като кънтри парчетата на Уилям Тел. Къде бе чудото при този Оторино как-му-беше-името или който и да е там.

Сам Лумис повдигна рамене и се усмихна. Не се оплакваше. Може би жителите на градчето не оценяваха музиката, която той обичаше, но поне му даваха право да ѝ се наслаждава. Доколкото не правеше опити да повлияе върху техния вкус. Сделката бе честна.

Сам извади голямата счетоводна книга и я занесе на кухненската маса. През следващия час тя щеше да му служи за бюро, така както пък той сам си беше счетоводител.

Това бе един от недостатъците на живота в стаята зад железарския магазин. Нямаше никакво свободно пространство и всяко нещо изпълняваше няколко функции едновременно. Все пак той бе

приел това положение. То нямаше да продължи още много дълго ако всичко се развиваше както в последно време.

Набързо прегледаните цифри потвърждаваха оптимизма му.

Трябваше да провери списъка на поръчките, изглеждаше много вероятно да се окаже възможно да плати нови хиляда долара този месец. Това щеше да доведе сбора до три хиляди за половин година. А най-благоприятният сезон още не беше настъпил. Много повече работа щеше да има през есента.

Сам надраска набързо върху лист хартия колона от цифри. Да, вероятно щеше да се оправи. Резултатът го изпълни с приповдигнато настроение. То трябваше да повдигне духа и на Мери.

Напоследък Мери не бе особено весела. Поне писмата ѝ подсказваха по-скоро за депресия. Когато въобще пишеше. Всъщност тя не бе отговорила на няколко негови писма. Миналият петък отново ѝ бе писал и още нямаше отговор. Може би беше болна. Не, в такъв случай той щеше да получи поне бележка от по-малката ѝ сестра Лайла или както се казваше там. По-вероятно бе Мери просто да е обезкуражена, да се е поддала на отчаянието. Не можеше да я вини. От доста време тя се претоварваше.

Той също, разбира се. Не беше лесно да се живее по този начин. Но друг просто нямаше. Тя бе разбрала, бе се съгласила да чака.

Може би трябваше да си даде няколко дена почивка през следващата седмица, да остави магазина на Съмърфилд и да прескочи да я види. Да се появи при нея неочаквано и да я ободри. Защо пък не? В момента не бяха затрупани от работа и Боб би се справил сам.

Сам въздъхна. Музиката премина в минорна тоналност. Това вероятно беше темата на змийската градина. Да, той я разпозна по глисандото на струните, по пълзящите извивки на дървените духови и протяжните звукове на медните инструменти. Змии. Мери не обича змии. Всъщност тя вероятно не обича и този тип музика.

Понякога той почти се чудеше дали не бяха сбъркали, когато планираха бъдещето. В края на краищата какво знаеха те един за друг? Като се остави настрани пътешествието по море, по време на което се бяха запознали, и двата дни, когато Мери му гостува миналата година, те не са били заедно. Оставаха разбира се, писмата, но дали те не правеха нещата още по-лоши? Защото чрез писмата Сам бе започнал да опознава една по-различна Мери... склонна да се подава на

различни настроения, раздразнителна, така отдадена на вкусовете и предпочитанията си, че те почти се превръщаха в предразсъдъци.

Той повдигна рамене. Какво го прихващаше? Дали причината не беше в изострената чувствителност, внушавана от музиката? Изведнъж усети, че мускулите на врата му се изопват. Той се заслуша внимателно, опита се да отдели звука от инструмента, да определи точно музикалната фраза, която бе породила тази реакция. Нещо не бе наред, долавяше нещо, започваше да го чува.

Сам стана, блъскайки назад стола си.

Сега вече го чуваше. Леко потропване отпред. Разбира се това бе всичко, бе чул нещо, което го бе обезпокоило. Някой натискаше бравата и се опитваше да отвори външната врата.

Магазинът бе затворен за през нощта, кепенците на прозорците бяха спуснати, но може би беше някой турист. Това бе най-вероятно, тукашните хора знаеха кога затваряше, знаеха също, че живее в задната стая. Ако поискаха да се отбият за нещо след края на обичайното работно време, те първо биха звъннали по телефона.

Е добре, бизнесът си е бизнес и нямаше значение кой е клиентът. Сам се обърна и забърза по неосветения коридор към магазина. Кепенците бяха спуснати и на външната врата, но сега той чуваше ясно енергичното тропане, всъщност дори тенджерите и тиганите, подредени по лавиците, се тресяха.

Вероятно беше нещо спешно, е добре, може би клиентът желаше нова крушка за фенерчето на детето си.

Сам бръкна в джоба си и извади връзката с ключовете.

— Един момент, — извика той. — Сега ще отворя.

Така и направи, ловко дръпвайки вратата назад, без да вади ключа от ключалката.

Тя стоеше на прага. Светлината на уличната лампа очертаваше силуета ѝ. Когато я позна изненадата беше толкова силна, че за миг той замръзна, след това пристъпи напред и я прегърна.

— Мери! — прошепна той. Благодарни и стръвни, устните му намериха нейните и тогава тя се вкамени, задърпа се, ръцете ѝ се свиха в юмруци и забарабаниха по гърдите му. Какво не бе наред?

— Аз не съм Мери! — тя пое дълбоко въздух.

— Аз съм Лайла.

— Лайла? — той отстъпи. — Малката... искам да кажа, сестрата на Мери.

Тя кимна. И тогава той успя да види профила ѝ, а лъч светлина падна в косите ѝ. Бяха кестеняви, доста по-светли, отколкото на Мери. Сега вече можеше да забележи разликата във формата на чипото носле, по-изпъкналите скули. Бе и малко по-ниска, а ханшът и раменете бяха по-слаби.

— Извинявайте — промърмори той, — на тази светлина...

— Няма нищо — гласът също бе различен, по-мек и по-нисък.

— Заповядайте, влезте!

— Ами... — тя се поколеба, погледна в краката си и тогава Сам забеляза малкия куфар на тротоара.

— Дайте да го взема — той го грабна. Когато я преведе през вратата, той включи осветлението. — Моята стая е отзад, — добави младият мъж. — Последвайте ме, ако обичате.

Тя вървеше след него мълчаливо. Но тишината не бе пълна, защото музикалната поема на Респиги още звучеше по радиото. Щом като влязоха в импровизираното му жилище Сам отиде да изключи апарата. Тя повдигна ръка.

— Недейте, опитвам се да позная музиката — след малко кимна въпросително, — „Вила Лобос“?

— Респиги. Нещо, наречено „Бразилски импресии“.

— О, ние го нямаме.

Едва сега той си спомни, че Лайла работи в магазин за грамофонни плочи.

— Искате ли да го оставя или предпочитате да го изключа и да поговорим — попита той.

— Изключете го. Трябва да поговорим.

Той кимна, наведе се към радиото, след това я погледна.

— Седнете, — покани я той, — свалете си палтото.

— Благодаря. Няма да оставам за дълго. Трябва да си потърся хотел.

— На гости ли идвате в града?

— Само тази вечер. Вероятно ще си замина утре сутринта. Всъщност не съм дошла точно на гости. Търся Мери.

— Търсите... — Сам я погледна втренчено. — Но какво може да прави тя тук?

— Надявах се вие да ми кажете.

— Но как бих могъл? Мери не е тук.

— Била ли е тук? Искам да кажа тази седмица.

— Разбира се, че не. Не съм я виждал откакто дойде миналото лято. — Сам седна на канапето, което му служеше и за легло. — Какво се е случило, Лайла? Нищо не разбирам.

— Аз също.

Тя избягваше погледа му като спускаше клепачи или се взираше в ръцете си. Те непрекъснато се движеха в скута ѝ, усукваха се като змии. На светло Сам забеляза, че косата ѝ беше почти руса. Сега тя никак не приличаше на Мери. Беше съвсем различно момиче. Нервно и нещастно.

— Моля ви, — повтори той. — Кажете ми какво се е случило!

Изведнъж Лайла го погледна, големите ѝ очи с цвят на лешник потърсиха неговите.

— Нали не ме излъгахте, когато казахте, че Мери не е била тук?

— Не, това е самата истина. Нямам никаква вест от нея през последните седмици. Бях почнал да се безпокоя. И изведнъж вие нахлувате тук и... гласът му се промени. — Кажете ми какво се е случило!

— Добре. Вярвам ви. Но няма много за разказване — тя пое дълбоко въздух и заговори отново, а ръцете ѝ неспирно скитаха по полата ѝ. — За последен път видях Мери преди една седмица и един ден в апартамента, вечерта. Същата вечер заминах за Далас да се срещна с едни търговци на едро — в магазина аз се занимавам с доставките. Както и да е, прекарах уикенда и в неделя късно вечерта се качих на обратния влак. Пристигнах в понеделник, рано сутринта. Мери не беше в къщи. Отначало не се разтревожих, помислих, че е излязла по-рано и е отишла на работа. Но обикновено тя ми се обажда през деня по телефона и когато не ми звънна до обяд, реших аз да я потърся в агенцията. Попаднах на мистър Лаури. Той ми каза, че вече смятал сам да ме потърси, за да разбере какво се е случило. Мери не била идвала на работа тази сутрин. Той не беше я виждал или чувал от средата на следобед в петък.

— Почакайте за секунда, — каза бавно Сам. — Дайте да се разберем. Да не искате да кажете, че от една седмица Мери е изчезнала?

— Страхувам се, че е така.

— Но защо не ми съобщихте по-рано? — той се изправи и почувства, че мускулите на врата му отново се изопват, почувства го в гърлото и по гласа си. — Защо не се свързахте с мен, защо не ми се обадохте по телефона? Полицията знае ли?

— Сам, аз...

— Вместо това вие през цялото време чакате и след това идвате тук, за да ме попитате дали не съм я виждал. Но това е абсолютна безсмислица.

— Нещата не са особено смислени. Вижте, полицията не знае нищо. И мистър Лаури не знае за вас. След всичко, което той ми каза, аз се съгласих да не се обаждам в полицията. Но бях толкова разтревожена, толкова изплашена и трябваше да разбера. Ето защо днес реших да дойда тук и да си изясня положението. Мислех си, че може би вие двамата сте го замислили заедно.

— Какво да сме замислили? — изкрещя Сам.

— Точно това искам да разбера и аз — отговорът бе мек, но нямаше нищо меко в лицето на мъжа, който стоеше на прага. Беше висок, слаб и силно обгорял от слънцето, сивата шапка „Стетсън“ хвърляше сянка върху челото, но не и върху очите. Те бяха ледено сини и ледено твърди.

— Кой сте вие? — възкликна Сам. — Какво правите тук?

— Външната врата не беше заключена и аз просто влязох. Дойдох да получа някои сведения, но виждам, че мис Крейн вече ме е изпреварила. Може би ще се съгласите да отговорите и на двама ни сега.

— Аз да ви отговоря?

— Точно така.

Високият мъж се приближи, едната му ръка беше в джоба на сивото му сако. Сам протегна ръка, но я пусна, когато ръката на другия се появи, стиснала портфейл. Високият мъж го разпери.

— Казвам се Арбогаст. Милтън Арбогаст. Имам разрешително за детектив и представлявам „Взаимно равенство“. Притежаваме застрахователна полица на агенция „Лаури“, в която работи вашата приятелка. Затова съм тук сега. Искам да знам какво сте направили двамата с четиридесетте хиляди долара.

ГЛАВА VII

Сивият „Стетсън“ беше върху масата, а сивото сако висеше на облегалката на един от столовете на Сам. Арбогаст смачка третата си цигара в пепелника и веднага запали друга.

— Добре, — каза той. — Вие въобще не сте напускали Феървейл тази седмица. Ще приема това, Лумис. Трудно бихте ме заблудили. Няма проблем да проверя вашата история като се завъртя из града — детективът бавно пое въздух.

— Разбира се това не доказва, че Мери Крейн не е идвала да ви види. Тя би могла да се промъкне някоя вечер, след затварянето на магазина, точно както направи и сестра ѝ сега.

Сам въздъхна.

— Но не е. Вижте, вие чухте какво ви каза Лайла току-що. От седмици нямам вест от Мери. Миналият петък ѝ написах писмо, това е точно денят, в който се предполага, че е изчезнала. Защо щях да го правя, ако знаех, че тя ще дойде при мен сама.

— За прикритие, разбира се. Много хитър ход. — Арбогаст шумно изпусна въздух.

Сам си разтърка врата.

— Не съм чак толкова хитър. Въобще не съм хитър. Не знаех нищо за парите. Както ми обяснихте, излиза, че дори мистър Лаури не е знаел предварително, че някои ще му донесе четиридесет хиляди долара в брой петък следобед. Мери, разбира се, също не е знаела. Как бихме могли да планираме заедно каквото и да е?

— Би могла да ви се обади в петък вечерта от някой автомат след като е взела парите и да ви каже да ѝ пишете.

— Проверете в тукашната телефонна централа — отвърна уморено Сам. — Ще разберете, че от месец не съм водил никакъв извънградски разговор.

Арбогаст кимна.

— Значи не ви се е обаждала. Дошла е направо, разказала ви е всичко и ви е определила среща за по-късно, когато всичко поутихне.

Лайла прехапа устни.

— Сестра ми не е престъпница. Нямаме право да говорите за нея по този начин. Нямаме никакво сериозно доказателство, че тя е взела парите. Може би самият мистър Лаури ги е взел. Може би е забъркал цялата история за да се прикрие...

— Съжалявам — промърмори Арбогаст. — Разбирам как се чувствате, но не можете да си измиете ръцете с него. Докато крадецът не бъде намерен и осъден, нашата компания няма да плати нищо, а Лаури е вътре с четиридесет бона. Така че той не може да се възползва по никакъв начин. При това пропускайте очевидни факти. Мис Крейн е потънала вдън земя от следобеда, в който е получила парите. Тя не ги е внесла в банката. Не ги е скрила в апартамента си. Но те са изчезнали. Колата ѝ също е изчезнала. Самата тя е изчезнала.

Още една цигара умря и бе погребана в пепелника.

— Всичко това се натрупва.

Лайла се разхълца.

— Не е вярно! Трябваше да ме послушате, когато исках да отида в полицията. А аз се оставих вие с мистър Лаури да ме уговорите. Понеже казахте, че искате да не се шуми около случая, че ако изчакаме, Мери би могла да реши да върне парите. Не ми повярвахте, но сега знам, че бях права. Мери не е взела парите. Някой трябва да я е отвлякъл. Някой, който е знаел предварително за парите...

Арбогаст повдигна рамене, след това уморено стана, приближи се до момичето и го потупа по рамото.

— Чуйте ме, мис Крейн. Ние вече обсъдихме тази възможност, нали си спомняте? Никой друг не е знаел за парите. Сестра ви не е отвличена. Тя се е прибрала в къщи, събрала си е багажа, качила се е на собствената си кола, при това сама. Нали хазайката я е видяла. Бъдете разумна!

— Аз съм разумна! Вие сте този, който се държи нелогично! Проследявайте ме до тук, когато дойдох да се срещна с мистър Лумис...

Детективът поклати глава.

— Защо мислите, че съм ви проследил? — попита кротко той.

— А как иначе сте се оказали тук тази вечер? Вие не знаехте, че Мери и Сам Лумис са сгодени. Освен мен никой друг не знаеше. Вие дори не подозирахте, че Сам Лумис съществува.

Арбогаст отново поклати глава.

— Знаех. Спомняте ли си, че тогава във вашия апартамент аз огледах бюрото на сестра ви. Тогава попаднах на този плик.

Той го размаха.

— Чакайте, той е адресиран до мен — промърмори Сам и се пресегна да го вземе.

Арбогаст дръпна ръка.

— На вас не ви трябва — отвърна той. — Вътре няма писмо, това е само плик. Но аз мога да го използвам, защото е надписан с нейния почерк — той направи пауза. — Всъщност аз вече го използвам от сряда сутринта, откакто тръгнах за тук.

— Вие сте тръгнали за тук още в сряда? — Лайла избърса очите си с кърпичка.

— Точно така. Не съм ви следил. Всъщност бях доста пред вас.

За мен адресът върху плика бе следа. Особено когато към него се прибави снимката на Лумис, поставена в рамка до леглото на сестра ви. „С много обич. Сам“. Връзката сама се набива в очи. И аз реших да се поставя на мястото на сестра ви. Току-що съм докопал четиридесет хиляди долара в брой. Трябва да напусна града по най-бързия начин. Къде да отида? Канада, Мексико или Западна Индия? Твърде рисковано. При това не съм имал време за по-дългосрочни предварителни планове. Естественият ми импулс би бил да дойда право тук, при любимия.

Сам удари кухненската маса толкова силно, че угарките изскочиха от пепелника.

— Това е вече прекалено — кресна той. — Нямате право да отправяте подобни обвинения. Досега не сте предложили никакво доказателство, което да потвърждава всичко това.

Арбогаст започна да рови за нова цигара.

— Искате доказателства, така ли? Какво си мислите, че съм правил по пътищата от сряда сутринта до сега? Още тогава открих колата.

— Вие сте открили колата на сестра ми? — Лайла скочи.

— Разбира се. Имах странното предчувствие, че първото нещо, което би направила, е било да шитне колата. Затова се завъртях около града, обиколих всички търговци на употребявани коли и им давах описанието и регистрационния номер. И разбира се, усилията ми бяха възнаградени. Намерих гаража. Показах на момчето моето

разрешително и то пропя. При това доста бързо — сигурно си мислеше, че работата с колата не е чиста. Не виждах смисъл да му противореча.

— Оказа се, че Мери Крейн се е спазарила набързо с него в петък вечерта, точно преди да затвори. Била е адски настойчива. Измъкнах всичко, което ме интересуваше по въпроса, включително и описанието на колата, с която тя бе заминала. На север.

Така че аз също продължих на север. Но не можех да се предвижвам много бързо. Заложих на предчувствието, че е останала на магистралата, защото е пътувала за тук. Вероятно първата нощ е карала непрекъснато. Затова и аз не спирах никъде осем часа. След това загубих доста време около Оклахомасити да проверявам по мотелите около магистралата и при търговците на употребявани коли. Допусках, че за по-сигурно отново е сменила колата. Но нямах късмет. В четвъртък се добрах до Тулса. Същата процедура, същите резултати. Едва тази сутрин изрових иглата в купата сено. Нов гараж, нов търговец на коли, точно на север от първия. Направила е втората замяна рано миналата събота — взела е син Плимут, модел 1953 година, с пострадала предна броня.

Той извади бележник от джоба си.

— Тук всичко е записано черно на бяло — поясни Арбогаст — цвят, фабричен номер на двигателя, всичко. И двамата търговци ще направят фотокопия на документите и ще ми ги пратят в бюрото. Но това няма значение за момента. Това, което има значение, е, че Мери Крейн се е движила по магистралата на север от Тулса миналата събота сутринта, след като е сменила коли на два пъти за шестнадесет часа. Доколкото разбирам това е мястото, към което тя се е била насочила. И трябва да е пристигнала тук през нощта на миналата неделя, освен ако не ѝ се е случило нещо непредвидено — колата да се е развалила, да е катастрофирала и т.н.

— Но тя не е пристигнала, — възрази Сам. — Не съм я виждал. Чакайте, ако искате, мога да ви докажа. Миналата неделя вечерта играх карти в „Леджън Хол“, а в неделя обядвах у...

Арбогаст уморено вдигна ръка.

— Добре, добре, разбрах вече. Не сте я виждали. Така че нещо трябва да се е случило. Ще проверя.

— Да се обадя в полицията — подхвърли Лайла. — Продължавам да смятам, че трябва да се отиде в полицията — тя навлажни устни. — Да предположим, че е станала катастрофа — не можете да обиколите всички болници от тук до Тулса. От всичко, което знаем, можем да допуснем, че сега Мери лежи някъде в безсъзнание. Тя може и да е...

Този път Сам я потупа по рамото.

— Глупости, — промърмори той — ако нещо подобно действително се е случило, то досега щяха да ви съобщят. Мери е добре — през рамото на момичето той впери поглед в детектива. — Вие не можете да свършите цялата работа сам. Лайла е права. Защо да не се обърнем към полицията? Съобщаваме, че Мери е изчезнала и ще видим дали те ще успеят да я намерят.

Арбогаст взе сивия „Стетсън“.

— Досега свършихме сами доста работа по обиколния път и, трябва да призная, отидохме твърде далеч. Причината е, че ако успеем да разберем къде е тя без да намесваме властите, можем да спестим на нашия клиент и на компанията доста лоша реклама. По същия начин можем да спестим и куп неприятности на Мери Крейн, ако я отрием сами и върнем парите. Така може да се избегне съдебния процес. Трябва да се съгласите, че си струва да се опита.

— Но ако вие сте прав и Мери наистина е стигнала до тук, защо не е дошла при мен? Това е, което искам да знам, не по-малко от вас. И няма да чакам дълго за да разбере.

— Можете ли да потърпите още двадесет и четири часа? — попита Арбогаст.

— Какво сте намислили?

— Както казах, още няколко проверки — той вдигна ръка за да предотврати възраженията на Сам. — Не по целия път до Тулса — разбирам, че това не е възможно. Но бих искал да се поразровя малко наоколо; да надникна в ресторантите покрай магистралата, в бензиностанциите, гаражите, мотелите. Може би някои я е виждал. Защото продължавам да мисля, че предчувствието ми не ме лъже. Тя е смятала да дойде тук. Може да е променила намеренията си след като е пристигнала и да е продължила. Но бих искал да съм сигурен.

— И ако не откриете нищо до двадесет и четири часа...?

— Тогава съм съгласен да зарежа всичко, да отида в полицията и да започнем обичайното издирване. Е?

Сам погледна Лайла.

— Вие какво мислите? — попита я той.

— Вече не знам. Толкова се безпокоя. Вече *не мога* да мисля — тя въздъхна. — Вие решете, Сам.

Той кимна на Арбогаст.

— Добре. Разбрахме се. Но от сега ви предупреждавам. Ако нищо не се случи до утре и вие не уведомите полицията, аз ще го направя.

Арбогаст си облече сакото.

— Предполагам, че ще си взема стая в хотела. А вие, мис Крейн? Лайла погледна Сам.

— Аз ще я заведа след малко — намеси се Сам. — Мисля първо да излезем и да хапнем. Но ще се погрижа тя да бъде настанена. А утре и двамата ще бъдем тук. Ще чакаме.

За първи път тази вечер Арбогаст се усмихна. Това не беше усмивка, с която да съперничи на Мона Лиза, но все пак бе усмивка.

— Вярвам ви — отвърна той. Съжалявам, че бях малко груб, но трябваше да съм сигурен — той кимна на Лайла. — Ще намерим сестра ви. Не се безпокойте.

И си отиде. Много преди да се затвори външната врата, Лайла вече хлипаше на рамото на Сам. Сега от гласа ѝ бе останал само един приглушен стон.

— Сам, много ме е страх... нещо се случило с Мери, чувствам го!

— Всичко е наред — каза той като се чудеше защо не намира подходящи думи, защо никога не могат да се намерят думи, с които да се отговори на страха, скръбта и самотата. — Всичко е наред, повярвай ми.

Неочаквано тя отстъпи назад, насълзените ѝ очи се разшириха. Когато се разнесе гласът ѝ, той бе тих, но и твърд.

— Защо трябва да ти вярвам, Сам? — попита тя колебливо. — Има ли причина. Причина, която си премълчал пред този детектив? Сам, *идвала* ли е Мери при теб? Ти знаеше ли нещо за цялата тая работа, за парите?

Той поклати глава.

— Не, нищо не знаех. Трябва да приемеш думите ми на доверие. Както и аз твоите.

Тя се обърна към стената.

— Предполагам, че си прав — каза му тя. — Мери *би могла* да се свърже с всеки от нас двамата, нали? Но тя не го е направила. Вярвам ти, Сам. Само че е много трудно да повярваш каквото и да е и на когото и да е, когато се оказва, че сестра ти е...

— Успокой се — прекъсна я Сам. — Сега имаш нужда от малко храна и много почивка. Утре сутринта положението няма да изглежда толкова черно.

— Наистина ли мислиш така, Сам?

— Наистина.

За първи път той лъжеше жена.

ГЛАВА VIII

Настъпи и следващият ден. Събота. За Сам тя бе едно дълго чакане.

Около десет часа той се обади на Лайла от магазина. Тя вече бе станала и закусила. Арбогаст го нямаше, очевидно той се бе заловил за работа от рано. Но бе оставил бележка на Лайла, че ще ѝ се обади по някое време през деня.

— Защо не дойдеш тук да ми правиш компания? — предложи по телефона Сам. — Няма смисъл да се затваряш сама в стаята. Може да обядваме заедно и да проверяваме в хотела дали Арбогаст не те е търсил. Или, още по-добре, аз ще помоля телефонистката да прехвърля всички обаждания за теб тук, в магазина.

Лайла се съгласи и Сам се почувства по-добре. Не му се искаше днес тя да остава сама. Щеше да потъне в размисли за Мери. Бог му бе свидетел, цяла нощ сам той бе правил същото.

Дълго се бе съпротивлявал, но бе принуден да признае, че теорията на Арбогаст бе логична. След като бе взела парите Мери трябва да е имала намерение да дойде тук. При условие, че наистина ги бе взела.

Това бе най-ужасното — да си представи Мери в ролята на крадла. Тя не беше такъв човек, всичко, което знаеше за нея се съпротивляваше пред подобна възможност.

Само че доколко той познаваше Мери истински? Едва миналата вечер той си даде сметка, колко малко всъщност разбира годеницата си. Толкова малко я познаваше, че в полумрака дори я бе объркал с друго момиче.

Странно е, каза си Сам, как ние приемаме за сигурно, че знаем всичко за някого, само защото се срещаме често с него или защото сме емоционално обвързани. Дори тук, във Феървейл можеха да се открият множество потвърждения на неговата мисъл. Например старият Томкинс, дългогодишен училищен настоятел и важна клечка в Ротари клуб, а избяга от жена си и семейството си с едно шестнадесетгодишно

момиче. Кой беше подозирал, че е способен на подобна авантюра? Още по-малко бяха допускали, че Майк Фишер, най-големият пияница и комарджия в тази част на щата ще умре и ще се окаже, че е завещал парите си на презвитерианското сиропиталище. Боб Съмърфилд, помощникът на Сам в магазина, бе работил при него цяла година преди Сам да узнае, че е бил изпратен в наказателна рота за опит да разбие главата на капелана с дръжката на пистолета си. Сега, разбира се, всичко с Боб бе наред, добър и тих младеж, какъвто няма да намериш и със свещ да търсиш. Но той е бил добър и тих и в армията, преди да му прегорят бушоните. И никой не е забелязал нищо. След двадесетгодишен щастлив брачен живот изискани възрастни дами убиват съпрузите си и присвояват значителни суми, за да избягат с току-що срещнати привлекателни млади чиновници — човек никога не знае какво може да се случи.

И така, може би Мери наистина е откраднала парите. Може би се е уморила да го чака да си изплати дълговете и неочакваното изкушение е било твърде силно. Може би е възнамерявала да донесе парите тук, да измисли някаква история и да го накара да ги приеме. Може би е планирала двамата да избягат заедно. Трябваше да бъде честен спрямо съществуването на подобна възможност и нейната вероятност.

И щом достигаше в допусканията си толкова далече, не трябваше ли да направи и следващата крачка. Защо тя все пак не бе пристигнала? Накъде другаде би могла да се насочи след като бе напуснала покрайнините на Тулса?

Достигнеш ли веднъж дотук в предположенията си, трябва да си признаеш, че всъщност не разбираш какво става в главата на другия, и тогава се сблъскаш с последното допускане — всичко е възможно. Решение за лудо бягство в Лас Вегас, внезапен импулс да изчезнеш и да започнеш напълно нов живот под друго име, травмиращи угризения, водещи до амнезия...

Както е тръгнало, ще го превърнеш в национален въпрос, си каза Сам с гримаса. Или клиничен. Ако продължава с подобни разсъждения, които отиват твърде далече, ще трябва да допусне хиляда и една възможности. Че е станала катастрофа, както се опасяваше Лайла, или че е качила някой стопаджия, който...

Сам отново прекъсна разсъжденията си. Не можеше да си позволи да продължава в този дух. Не само заради себе си, но и заради Лайла. Днес той трябваше да я ободрява. Винаги съществуваше нищожната възможност Арбогаст да попадне на нова следа. Ако ли пък не, Сам щеше да се обърне към властите. Тогава и само тогава би си позволил да мисли за най-лошото, което би могло да се случи.

Но защо казваше, че не разбира другите хора, беше се оказало, че той не познава дори себе си! Никога не бе подозирал, че може да прояви подобна подозрителност и нелоялност спрямо Мери. А колко лесно го бе направил! Не беше честно към нея. Най-малкото, което трябваше да предприеме сега, като частично изкупление, бе да скрие подозренията си от сестра ѝ.

Освен, разбира се, ако и тя не бе завладяна от подобни мисли...

Но тази сутрин Лайла изглеждаше в по-добро настроение. Бе облякла лек светъл костюм и влезе в магазина с енергична походка.

Сам ѝ представи Боб Съмърфилд и я заведе на обяд. Тя веднага започна да разсъждава на глас за Мери и за това, какво ли прави в момента Арбогаст. Сам ѝ отговаряше кратко, като се опитваше да придаде на думите и на гласа си небрежно звучене. След като се нахраниха, те се отбиха в хотела, където той уреди следобед да прехвърлят на неговия номер телефонните ѝ разговори.

След това се върнаха в магазина. Тъй като беше събота и нямаше много клиенти, през повечето време Сам имаше възможност да бъде в задната стая и да бърби с момичето. Съмърфилд обслужваше посетителите и само от време на време Сам трябваше да се извинява и да отива отпред, за да свърши нещо.

Лайла изглеждаше спокойна и като че ли не се притесняваше от непознатата обстановка. Тя включи радиото, хвана на дълги вълни някакъв симфоничен концерт и се заслуша с видимо внимание. Така я завари Сам, когато се върна след едно от отскачанията си до магазина.

— „Концерт за оркестър“ от Барток, нали? — попита той.

Тя го погледна и се усмихна.

— Точно така. Чудно, ти разбираш много от музика.

— Няма нищо странно. Живеем в ерата на хай-фи уредбите. Това, че някой живее в малък град, още не означава, че той не се интересува от музика, от книги и изкуство. А и разполагам с много свободно време.

Лайла оправи якичката на блузата си.

— Май не се изразих правилно. Може би странното е не че се интересуваш от подобни неща, а че едновременно с това държиш железарски магазин. Като че ли двете не си подхождат много.

— Че какво ѝ е на търговията с железария?

— Нямам предвид това. Тя е... как да кажа... малко банална.

Сам седна край масата. Неочаквано той се наведе и вдигна нещо от пода. То бе малко, остро и лъскаво.

— Банална — повтори той. — Може би. А може би само така ти изглежда. Например, какво е това, което държа в ръка?

— Не е ли пирон?

— Правилно. Просто пирон. Продавам ги на килограм. Стотици килограми годишно. Татко също ги продаваше. Бас държа, че откакто сме отворили магазина, сме продали поне десет тона. Всякакви размери най-обикновени пирони. Но в никой в тях няма нищо банално, ако човек реши да се замисли.

Защото всеки пирон си има своето предназначение. Важно, трайно предназначение. Знаеш ли какво? Може би половината от къщите тук, във Феървейл, се държат благодарение на пироните, които ние сме продали. Знаем, че е малко глупаво от моя страна, но когато минавам по тукашните улици понякога имам чувството, че съм участвал в построяването на града. Инструментите, които продавам, режат и рендосват дъските. Аз доставям боята, която покрива къщите, и четките, с които тя се полага, железните врати, мрежите против насекоми, стъклата за прозорците... — той прекъсна със самодоволна гримаса на лицето. — Самият мистър Строител, нали? Но аз наистина мисля така. Всичко в този бизнес има смисъл, защото служи на реални цели, задоволява реални нужди, които са част от живота. Дори обикновен пирон като този изпълнява определена задача. Забий го на важно място и можеш да разчиташ да ти върши работа през следващите сто години. Дълго след като ние и двамата вече няма да сме между живите.

Той съжали веднага щом произнесе тези думи. Но вече беше твърде късно. Видя, как усмивката ѝ се стопи за миг.

— Безпокоя се, Сам. Вече е почти четири часа, а Арбогаст не се обажда...

— Ще се обади. Бъди спокойна, дай му още малко време.

— Не мога. Ти каза — двадесет и четири часа и след това ще отидеш в полицията, ако се налага.

— Така смятах. Двадесет и четирите часа ще изтекат чак в осем. Пък и си мисля, дали трябва да се свързваме с полицията. Може би Арбогаст бе прав.

— Може би! Сам, аз искам да съм *сигурна!* — тя отново погали блузата си, но веждите ѝ останаха свити. — Нали не ме баламосваш, като от известно време ми разказваш тези приказки за пироните. И твоите нерви са опънати като моите, нали?

— Да, струва ми се, че е така — той стоеше прав и полюляваше рамене. — И аз не знам защо Арбогаст не се обади досега. Наоколо няма чак толкова много места, които трябва да се проверят, дори ако трябва да се отбива във всяка будка за хамбургери и всеки мотел по шосетата! Ако не се обади до довечера, сам ще отида при Джуд Чамбърс.

— При кого?

— При Джуд Чамбърс. Това е тукашния шериф.

— Сам, аз...

В магазина телефонът иззвъня. Той изчезна без да я дочака да довърши изречението. Боб Семърфилд вече бе вдигнал слушалката.

— За тебе е — извика помощникът.

Сам пое апарата и забеляза през рамото на Боб, че Лайла бе дошла след него.

— Ало, Сам Лумис е на телефона.

— Арбогаст. Мислех си, че може да се безпокойте за мене.

— Така е. С Лайла седим и чакаме да се обадите. Какво открихте?

Последва кратка, почти незабележима пауза. И след това:

— Засега нямам късмет.

— Засега? Къде бяхте цял ден?

— Къде ли не. Обиколих околността от единия край до другия. В момента съм в „Парнасъс“.

— Това беше доста в страни, нали? А какво има по магистралата?

— Аз тръгнах по нея. Но разбрах, че мога да се върна по обиколен път.

— Да, така е. По старата магистрала, сега тя е обикновено шосе. Но по него няма абсолютно нищо, дори бензиностанция.

— Един човек в ресторанта ми каза, че имало някакъв мотел там.

— О, чакайте да помисля, май наистина има. Старото заведение на Бейтс. Не знаех, че още е отворено. Не е много вероятно да откриете нещо там.

— Е, само то остана. Така и така се връщам, мога да се отбия. Вие държите ли се?

— Горещо-долу.

— А момичето?

Сам заговори по-тихо.

— Искате веднага да съобщите на властите. И аз мисля, че е права. След всичко, което ми казвате. Зная, че е права.

— Ще ме изчакате ли да се върна?

— Колко време ви е необходимо?

— Може би един час. Освен, ако не попадна на нещо в мотела. — Арбогаст се поколеба. — Вижте, нали се уговорихме. Аз ще изпълня моята част от сделката. От вас искам само да ме изчакате да се върна в града. Нека да отидем заедно в полицията. Така по-лесно ще се разберем с тях. Знаете какви са в малките градчета. Паникьосват се в мига, в който трябва да посегнат към телефона за най-обикновения междуградски разговор.

— Ще ви дадем един час — каза Сам. — Можете да ни намерите тук, в магазина.

Затвори и се обърна.

— Какво каза той? — попита Лайла. — Нищо не е открил?

— Не е, но още не е свършил. Има още едно заведение, в което смята да се отбие...

— Само още едно...

— Не говори така. Може би точно там ще научи нещо, ако не — до един час трябва да се върне. Ще отидем при шерифа. Чу, какво му казах.

— Добре. Ще почакаме. Казваш, още един час.

Последвалите минути не бяха особено приятни. Сам беше почти благодарен, когато тълпата от късния следобед нахлу и той имаше извинение да отиде отпред за да помогне напливът от клиенти да бъде

обслужен. Вече не можеше да се преструва на безгрижен, не можеше да говори за незначителни неща. Не и на нея, пък и заради себе си.

Защото започна да чувства нещо.

Нещо се бе случило.

Нещо се бе случило с Мери.

Нещо...

— Сам!

Той вдигна очи от счетоводната книга, в която приключваше поредната продажба, и видя Лайла. Беше дошла от задната стая и сочеше ръчния си часовник.

— Сам, часът изтече!

— Знам. Хайде да му дадем още няколко минути. И без това първо трябва да затвора магазина.

— Добре. Но само няколко минути. *Моля те!* Ако знаеш какво изпитвам...

— Знам, знам... — той стисна ръката ѝ над лакътя и изстиска една усмивка на лицето си. — Не се безпокой, той ще бъде тук след няколко секунди.

Но него го нямаше.

Сам и Съмърфилд изведоха последния зяпач в пет и тридесет. Сам провери счетоводната книга, а Съмърфилд покри всичко с калъфи за през нощта.

Арбогаст го нямаше.

Съмърфилд изключи осветлението и се приготви да си тръгва. Сам вече заключваше вратата.

Никакъв Арбогаст.

— А сега, — каза Лайла — хайде да тръгваме. Ако ти не искаш, аз ще...

— Чуваш ли? — отвърна Сам — Телефонът.

И, секунда по-късно:

— Ало.

— Арбогаст.

— От къде се обаждате? Обещахте да...

— Няма значение какво съм обещал — детективът говореше бързо и тихо. — В мотела съм и разполагам само с една минута. Исках да ви кажа защо не съм се върнал. Слушайте внимателно, попаднах на

следа. Приятелката ви е била тук, разбирате ли. Миналата събота вечерта.

— Мери? Сигурен ли сте?

— Напълно. Проверих в регистъра, успях да сравня почерците. Тя, разбира се, е използвала друго име — Джейн Уилсън, — и е оставила фалшив адрес. Ще трябва да получи разрешение от съда и да направя фотокопие на регистъра, ако потрѣбват доказателства.

— Какво друго открихте?

— Ами, описанието на колата съвпада, а също и на момичето. Собственикът ме осведоми.

— Как успяхте да изкопчите всичко това?

— Показах му значката и започнах обичайните въпроси за изчезналата кола. Здравата се изплаши. Голям чешит е той, Норман Бейтс. Познавате ли го?

— Не, струва ми се, че не.

— Той твърди, че момичето е пристигнало събота вечерта около шест часа. Времето било лошо и тя била единственият му клиент. Казва, че е заминала рано сутринта, преди той да слезе и да отвори. Той живее с майка си в една къща над мотела.

— Мислите ли, че казва истината?

— Още не знам.

— Какво означава това?

— Ами вижте, аз го посплаших — за колата и въобще. И той се изпусна, че е поканил момичето в къщата за вечеря. Казва, че са били сами, майката можела да потвърди.

— Говорихте ли с нея?

— Не, но ще говоря. Тя е горе в къщата, в нейната стая. Той се опита да ми пробута, че тя е много болна и не може да се среща с никого, но аз я забелязах на прозореца на спалнята, докато оглеждах къщата, когато пристигнах. Казах му, че ще си побърбям със старата дама, независимо дали той е съгласен или не.

— Но вие нямате право...

— Ама вижте, искате ли да разберете какво е станало с приятелката ви или не искате? Пък изглежда оня не е чувал за разрешение за обиск. Както и да е, той вече изприпка към къщата, за да предупреди майка си да се облече. Реших, че мога да се промъкна и да ви звънна, докато го няма. О-о, той се връща. Скоро ще се видим.

Отсрещната слушалка тракна и линията замря. Сам затвори телефона, обърна се към Лайла и ѝ предаде разговора.

— По-добре ли се чувстваш сега?

— Да. Но бих искала да разбера...

— Ще разберем. Съвсем скоро. Но сега можем само да чакаме.

ГЛАВА ІХ

Всяка събота следобед Норман се бръснеше. Само един път в седмицата и винаги в събота.

Заради огледалото той не обичаше да се бръсне. То бе покрито с онези вълнообразни линии. Изглежда всички огледала имаха подобни вълнообразни линии, от които го боляха очите.

Може би белята беше в неговите очи, които не бяха добре. Да, така беше, защото той си спомняше, колко обичаше да се оглежда, когато беше момче. Обичаше да се изправи гол пред огледалото. Веднъж майка му го завари и го удари по слепоочието с голяма сребърна четка за коса. Удари го силно и него го заболя. Майка му каза, че е ужасно да се разглежда по този начин.

Той още помнеше удара и главоболието след това. Оттогава то се появяваше винаги, когато погледнеше към огледало. На края майка му го заведе на лекар, който каза, че има нужда от очила. Те помогнаха, но той продължаваше да не вижда добре, когато се взреше в огледалото. И така постепенно започна да ги избягва, освен когато му се налагаше. А и майка му беше права. Действително е ужасно да се втренчиш в себе си, чисто гол и незащитен, да надзърташ към собствените си тлъстини, към тесните и неокосмени рамене, към голия корем, а след него...

Тогава ти се приисква да си някой друг. Някой, който е висок, строен и красив като чичо Джо Консидин. „Нали той е най-привлекателният мъж, който си виждал?“ обичаше да подхвърля майка му.

Това също беше вярно и Норман бе принуден да го признае. И все пак той мразеше Джо Консидин, въпреки че *беше* красив. Искаше се му се майка му да не го кара да му вика чичо Джо. Въобще не им беше роднина, просто приятел, който се отбиваше да навести майка му. Той я убеди да построи мотела, след като продадоха земята към фермата.

Странното бе, че майка му непрекъснато говореше против мъжете и против „този твой баща, който избяга и ме изостави

самичка“, а същевременно Джо Консидин я въртеше на малкото си пръстче. Можеше да направи с нея каквото пожелаеше. Би било хубаво, ако и той самият беше като чичо Джо Консидин и имаше неговата външност.

О, не, не би било! Защото чичо Джо бе мъртъв.

Норман намигна на изображението си, докато се бръснеше. Странно, как му се бе изтрило от паметта. Трябва да са минали вече двадесет години. Разбира се времето е относително. Айнщайн го е казал, но не той го е открил — още древните са знаели, а също и някои съвременни мистици като Алистър Кроули^[1] и Успенски^[2]. Норман ги бе изчел и дори притежаваше някои от книгите им. Майка му не одобряваше това, тя твърдеше, че тези неща противоречат на религията, но това не беше истинската причина. Когато той четеше подобни книги, вече не беше нейното малко момче. Бе голям мъж, който изучава тайните на времето и пространството и владее мистерията на различните измерения и на битието.

Всъщност той сякаш бе двама души едновременно — дете и възрастен. Когато мислеше за майка си, се превръщаше отново в момченце с детски речник, интереси и емоционални реакции. Но когато останеше сам, всъщност не съвсем сам, а с някоя книга — той беше зрял индивид. Достатъчно зрял, за да си дава сметка, че дори може би страда от слаба форма на шизофрения, най-вероятно някаква периферна невроза.

Това, разбира се, не бе идеалното здравословно състояние. Да бъдеш мамино детенце си имаше своите недостатъци. От друга страна, щом като познаваше опасностите, би могъл да се оправи с тях, а също и с майка си. За нея бе истински късмет, че той знаеше кога да бъде мъж, че *действително* разбираше малко от психология, а и от парапсихология. Имаше късмет когато чичо Джо Консидин умря, и отново — когато миналата седмица пристигна онова момиче. Ако не се бе държал като възрастен, сега майка му щеше да си има големи неприятности.

Норман провери с пръст бръснача. Беше остър, много остър. Трябваше да внимава да не се пореже. И трябваше да не забрави да го прибере, когато свърши, да го заключи някъде, където майка му не би го открила. Не можеше да й се довери за нещо, което беше толкова остро. Ето защо обикновено той готвеше и миеше чиниите. Майка му

още обичаше да чисти — нейната стая блестеше като облизана — но Норман винаги се грижеше за кухнята. Не че някога бе казвал нещо, просто изведнъж бе поел тази работа изцяло.

Тя пък никога не го разпита за случилото се и той бе доволен. Бе изминала цяла седмица, откак онова момиче се появи миналата събота, и те въобще не бяха обсъждали инцидента. Би било трудно и за двамата, би ги поставило в неловко положение. Изглежда майка му бе усетила и тя съзнателно го избягваше — повечето време прекарваше като си почиваше в стаята и нямаше какво толкова да говори с него. Може би я гризеше съвестта.

Така и трябваше да бъде. Убийството е нещо ужасно. Дори когато не всичко е наред в главата ти, би трябвало поне това да разбираш. Вероятно майка му малко страдаше.

Може би катарзисът щеше да ѝ помогне, но Норман беше доволен, че тя не бе проговорила. Защото *той* също страдаше. Безпокоеше го, обаче не съвестта, а страхът.

Цялата седмица бе очаквал да се случи нещо лошо. Ставаше нервен всеки път, когато някоя кола просто минеше по старата магистрала.

Разбира се още миналата събота бе свършил със заличаването на следите край блатото. Беше изкарал собствената си кола, бе натоварил ремаркетото с дърва и когато свърши, не беше останало нищо подозрително. Обицата на момичето също бе погълната в блатото. А втората не се бе появила. И затова доводите на разума го успокояваха.

Но когато в сряда вечерта колата на пътния патрул се отби по отклонението към мотела, той почти припадна. А те искаха само да използват телефона. По-късно Норман бе склонен да се усмихва на случката, но тогава не му беше до шеги.

Майка му бе застанала до прозореца, но слава богу, служителите от пътния патрул не я забелязаха. Въобще тя доста се заседяваше до прозореца през тази седмица. Може би също се боеше от посетителите. Норман се бе опитал да ѝ каже да не се набива в очите на непознати, но не съумя да ѝ обясни защо. Още по-малко имаше желание да ѝ обяснява защо не може да ѝ разреши да слиза в мотела и да му помага. Той просто отряза, че тя не трябва да прави това. Нейното място бе в къщата, не можеше да ѝ се довери да се навърта

около непознати. Колкото по-малко научават за нея, толкова по-добре. Не трябваше изобщо да споменава пред онова момиче, че...

Норман приключи с бръсненето и отново си изми ръцете. Бе забелязал, че напоследък, особено през тази седмица, често правеше това. Чувство на вина. Познатият комплекс на лейди Макбет. Шекспир е разбирал доста от психология. Норман се чудеше дали е разбирал и от други неща. Имаше предвид например призрака на бащата на Хамлет.

Сега нямаше време за подобни мисли. Трябваше да слезе и да отвори мотела.

През седмицата Норман бе имал известна работа, но не много. Заетите стаи никога не бяха повече от три или четири едновременно, и това бе добре. Означаваше, че не се налагаше да дава номер шест. Номер шест бе стаята на момичето.

Надяваше се, че никога нямаше да му се наложи да я дава. Бе свършил с тези неща — надничането, воайорството. А то бе първопричината за всички неприятности. Ако не бе надничал, ако не бе пил...

Няма смисъл да съжалява за разлятото мляко. Дори ако всъщност то не е мляко.

Норман избърса ръцете си и се извърна от огледалото. Забрави миналото, остави мъртвите да погребат своите мъртви. Всичко се уреждаше чудесно и това бе единственото нещо, което трябваше да помни. Майка му се държеше добре, той се държеше добре, бяха заедно, както винаги. Цяла седмица се бе изтърколила, а никакви неприятности не се бяха появили, *нямаше* да се появят и в бъдеще. Особено ако спазваше твърдо решението си да се държи като възрастен, а не като дете, не като мамино детенце. В *това* отношение намеренията му бяха непоколебими.

Върза си връзката и излезе от банята. Майка му беше в стаята си и пак гледаше през прозореца. Норман се зачуди дали да ѝ каже нещо. Не, по-добре не. Можеше да избухне спор, а още не се чувстваше готов да ѝ се противопостави. Нека си гледа, щом толкова ѝ се иска. Бедната болна стара жена, прикована към бърлогата си. Нека поне гледа как животът тече навън.

Това, разбира се, бяха детски приказки. Но той бе склонен на подобна отстъпка, доколкото поведението му беше на разумен зрял

мъж. Доколкото заключваше външната врата, когато излизаше.

Вече цяла седмица той заключваше и това му вдъхваше ново чувство за сигурност. Той ѝ бе взел ключовете — и от къщата, и от мотела. Тя не можеше да излезе навън, когато него го нямаше. Тя бе на сигурно място в къщата, а той в мотела. Докато взимаше предпазни мерки това, което се случи миналата седмица, не можеше да се повтори. В края на краищата всичко бе за нейно добро. По-добре в къщи, отколкото в психиатрията.

Норман слезе по алеята и точно завиваше покрай рецепцията, когато камионът на пералнята пристигна на поредното си седмично посещение. Всичко бе подготвено предварително. Той прие чистото бельо и предаде на шофьора мръсното. Нещата бяха елементарни. Всъщност в наши дни не бе трудно да се поддържа мотел.

Когато камионът си замина, Норман отиде да почисти номер четири — някакъв търговски пътник от Илинойс бе напуснал рано сутринта. След него бе останала обичайната бъркотия. Фасове по перваза на мивката и списание на пода край тоалетната чиния. Едно от онези, за научна фантастика. Норман се изсмя, когато го вдигна. Научна фантастика! О, ако тези хора *знаеха*!

Но те не знаеха. Никога нямаше да узнаят и не трябваше да узнават. Докато той внимава с майка си, нямаше голям риск. Трябваше да я предпазва, а и да предпазва останалите. Това, което се бе случило миналата седмица, го доказваше. От сега нататък той винаги щеше да бъде извънредно внимателен. За доброто на всички.

Норман се върна в рецепцията и разнесе кърпите. Сега бельото беше сменено навсякъде. Беше готов да посрещне клиентите, ако се появяха, разбира се.

Нищо не се случи до четири часа. Той седеше и наблюдаваше пътя отвън докато почувства, че отегчението започна да му действа на нервите. Почти се беше подал на изкушението да пийне, но си спомни, че си бе дал тържествено обещание. Никакво пиене повече. То бе част от бедите, когато те се появиха. Не можеше да си позволи да пие, нито капка. Пиенето бе убило чичо Джо Консидин. Пиенето косвено бе довело до убийството на момичето. Затова от сега нататък ставаше въздържател. Все пак сега можеше да пийне. Само една...

Норман още се колебаеше, когато колата пристигна. Регистрацията ѝ бе от Алабама. Двойка на средна възраст слезе от

автомобила и влезе в рецепцията. Мъжът бе плешив и носеше очила с дебели тъмни рамки. Жената бе пълна и непрекъснато се потеше. За десет долара общо Норман ги заведе в стая номер едно, точно на другия край. Жената се оплака от задухът с висок, провлачен и хленчещ глас, но изглеждаше доволна, когато Норман включи вентилатора. Мъжът извади багажа и попълни регистрацията. *Мистър и мисис Херман Плитцър, Бирмингам, Алабама.*

Бяха обикновени туристи, нямаше да предизвикат никакви проблеми.

Норман се върна на мястото си и запрелиства списанието, което бе намерил. Светлината бе отслабнала. Вероятно приближаваше пет часа. Той запали лампата.

По алеята се появи друга кола, зад волана ѝ седеше висок мъж. Вероятно отново търговски пътник. Зелен Буик, тексаска регистрация.

Тексаска регистрация! Онова момиче, тази Джейн Уилсън, също бе от Тексас!

Норман стана и обиколи бюрото. Видя как мъжът слезе, чу шума от приближаващите стъпки по чакъла, наподобяващи ритъма на приглушеното туптене на собственото му сърце.

Това е обикновено съвпадение, каза си той. Всеки ден пристигат пътници от Тексас. А между впрочем Алабама е дори по-далече.

Мъжът влезе. Беше висок, слаб и носеше една от онези шапки „Стетсън“ с широка периферия, която закрива горната част на лицето. Въпреки гъстата четина личеше, че беше мургав.

— Добър вечер — каза той леко провлачено.

— Добър вечер. — Норман неспокойно размърда крака под масата.

— Вие ли сте собственикът?

— Точно така. Желаете ли стая?

— Не точно. Трябват ми някои сведения.

— Ще се радвам да ви помогна, стига да мога. Какво искате да узнаете.

— Опитвам се да открия едно момиче.

Ръцете на Норман изключиха. Станаха безчувствени и той вече не ги усещаше. Целият стана безчувствен. Сърцето му повече не биеше силно, изглеждаше, че дори е спряло да тупти. Възцари се пълна тишина. Щеше да бъде ужасно ако изпищеше.

— Казва се Крейн — добави мъжът. — Мери Крейн. От Форт Уърт, Тексас. Питам се, дали не се е регистрирала при вас.

Норман вече не искаше да изпищи. Искаше да се изсмее. Почувства, че сърцето му отново е поело обичайните си функции. Отговорът беше лесен.

— Не, — каза той. — Тук не е идвал никой с подобно име.

— Сигурен ли сте?

— Напълно. Нямаме много работа напоследък. А и аз притежавам отлична памет за имена на клиенти.

— Това момиче вероятно се е отбило преди около седмица. Миналата събота или, да кажем, неделя.

— Нямаше никого през уикенда. Тогава времето тук беше лошо.

— Сигурен ли сте? Това момиче, по-точно жена, е на около двадесет и седем години. Висока е около пет фута, тежи около четиридесет и пет килограма, има тъмни коси и сини очи. Карала е син Плимут лимузина, модел 1953 с повредена предна дясна броня. Регистрационен номер...

Норман престана да слуша. Защо тя трябваше да казва, че не познава никого в околността? Мъжът я описваше съвършено точно, той знаеше всичко за нея. И все пак не можеше да докаже, че момичето е пристигнало, при условие че Норман отрича. И сега трябваше да продължава да отрича.

— Не, не мисля, че мога да ви помогна.

— Нима описанието не съответства на никого, който е бил тук миналата седмица? Много вероятно е тя да се е представила под друго име. Може би ако ми позволите да надникна в регистъра...

Норман постави ръце върху дебелия том и поклати отрицателно глава.

— Съжалявам, мистър — каза той. — Не мога да ви разреша.

— Може би това ще ви помогне да промените мнението си.

Мъжът бръкна във вътрешния джоб на самото си и за миг Норман се запита, дали няма да му предложи пари. Портфейлът се появи, но мъжът не извади от него банкноти. Вместо това той го разтвори и го постави на бюрото така, че Норман да може да разгледа картата.

— Милтън Арбогаст — каза мъжът, — детектив от „Взаимно равенство“.

— Вие разследвате ли нещо?

Последва кимване.

— По работа съм тук, мистър...

— Норман Бейтс.

— Мистър Бейтс. Моята компания ми възложи да открия това момиче и аз бих оценил вашето сътрудничество. Разбира се, ако ми откажете да разгледам регистъра, аз винаги мога да се свържа с местните власти. Предполагам, че това ви е известно.

Норман не знаеше нищо, но бе сигурен в едно. Никакви местни власти не трябваше да идват и да душат наоколо. Той се колебаеше, ръцете му още лежаха върху регистъра.

— Какво се е случило? — попита той. — Какво е направило това момиче?

— Открадната кола — отвърна мистър Арбогаст.

— Е, добре. Норман стана малко по-спокоен. Беше се уплашил да не се окаже нещо по-сериозно, да не би да търсят момичето за някое по-тежко престъпление. Но изчезнала кола, всъщност една стара ударена бричка, като онази...

— Добре тогава — каза той. — Заповядайте. Просто исках да съм сигурен, че имате законно основание — и отдръпна ръцете си.

— Напълно законно.

Но мистър Арбогаст не посегна веднага към регистъра. Той първо извади от джоба си един плик и го постави на бюрото. След това придърпа регистъра, обърна го към себе си и прокара пръст пред подписите.

Норман проследи движението на грубия му пръст и видя как неочаквано и решително спря.

— Струва ми се, че споменахте, че не сте имали клиенти в събота и неделя.

— Ами, не си спомням никого. Имах предвид, че може и да е имало един или двама, но нямаше голяма навалица.

— Какво ще кажете за тази Джейн Уилсън от Сан Антонио? Разписала се е в събота вечерта.

— О, чакайте да помисля, май сте прав — ударите в гърдите му бяха започнали отново и Норман разбра, че бе сгрешил, когато се бе престорил, че не разпознава описанието, но вече бе твърде късно. Какво обяснение можеше сега да измисли, за да приспи подозрителността на детектива? Какво ли щеше да каже той?

Точно сега детективът не казваше нищо. Бе взел плика, бе го поставил върху страницата на регистъра и сравняваше почерците. Ето защо бе извадил този плик, той е бил надписан с *нейния* почерк! Сега вече ще разбере! Той *наистина* знаеше.

Норман беше сигурен, когато детективът вдигна глава и се вгледа в него. Сега, от толкова близо, можеше да надникне под широката периферия на шапката. Можеше да види студените очи, които *знаят* всичко.

— Е, това ли е момичето. Почеркът съвпада.

— Така ли? Сигурен ли сте?

— Толкова сигурен, че ще направя фотокопие, дори ако се наложи да извадя разрешително от съда. И това далеч не е всичко, което мога да направя, ако не проговорите веднага и не ми кажете истината. Защо излъгахте, че не сте виждали момичето?

— Не съм излъгал. Бях забравил...

— Казахте, че притежавате отлична памет.

— Е да, обикновено е така. Само че...

— Докажете — мистър Арбогаст запали цигара. — Кражбата на коли е нарушение на федералните закони, ако не ви е известно. Едва ли искате да ви привлекат за съучастничество, нали?

— Да ме привлекат ли? Но аз не съм замесен. Някакво момиче пристига, наема стая, прекарва нощта и отпътува. Какво общо имам аз, че да ме привличат?

— Прикриване на информация — мистър Арбогаст пое дълбоко въздух. — Хайде, дайте да си изясним нещата. Видели сте момичето. Как изглеждаше?

— Точно както в описанието, предполагам. Валеше силно, когато пристигна, аз бях зает. Дори не я погледнах втори път. Помолих я да се разпише, дадох ѝ ключа и това бе всичко.

— Тя какво каза? Разговаряхте ли за нещо?

— За времето, предполагам. Не си спомням вече.

— Изглеждаше ли неспокойна в каквото и да било отношение? Имаше ли в нея нещо, което да ви е направило подозрителен?

— Не. Нищо подобно. За мен тя беше една от обичайните туристи.

— Много добре — мистър Арбогаст загаси цигарата си в пепелника. — Тя направи ли ви впечатление в един или друг смисъл,

а? От една страна нищо не ви е накарало да бъдете подозрителен към нея. Но от друга тя не е породила и симпатия у вас. Искам да кажа, че не сте изпитвали никакво чувство към нея, така ли?

— Напълно.

Мистър Арбогаст се наведе напред и небрежно подхвърли.

— Тогава защо се опитахте да я прикриете, като се преструвахте, че въобще не си спомняте да е била тук?

— Нищо не съм се опитвал! Казах ви, бях забравил. — Норман знаеше, че се беше хванал в капана, но нямаше да се остави втори път. — Какво искате да намекнете, да не би да смятате, че аз съм ѝ помогнал да открадне колата?

— Никой не ви обвинява в нищо, мистър Бейтс. Просто имам нужда от всички факти, до които мога да се добера. Казахте, че е пристигнала сама, така ли?

— Пристигна сама, нае стая и отпътува на следващата сутрин. Вероятно вече е на хиляда мили оттук и...

— Вероятно — мистър Арбогаст се усмихна. — Дайте обаче да караме малко по-бавно, а? Може би ще си спомните нещо. Тя е отпътувала сама, нали така? По кое време, според вас?

— Не знам. Още спях, горе в къщи — беше неделя сутринта.

— Но тогава вие всъщност не знаете, дали тя е била сама, когато е напуснала?

— Не мога да го потвърдя, ако това имате предвид.

— А какво ще кажете за вечерта? Дали някой не я е посетил?

— Не.

— Уверен ли сте?

— Напълно.

— Дали някой друг не я е видял тук, онази нощ?

— Тя беше единственият клиент.

— И вие бяхте сам в рецепцията?

— Точно така.

— А тя си беше в стаята.

— Да.

— През цялата вечер? Дори не се е обаждала по телефона?

— Разбира се, че не.

— Така че единствено вие знаете, че тя въобще е била тук?

— Вече го казах.

— А възрастната дама, тя видя ли я?

— Каква възрастна дама?

— Тази, в къщата отзад.

Норман отново усети туптенето, сърцето му щеше да изхвъркне. Посегна да каже „Няма никаква възрастна дама“, но мистър Арбогаст продължаваше да говори.

— Видях я да гледа през прозореца, когато пристигнах. Коя е тя?

— Това е майка ми — трябваше да признае, нямаше как да се измъкне. Можеше да обясни. — Вече е твърде слаба и никога не слиза долу.

— Следователно не е видяла момичето.

— Не. Тя е болна. Беше в стаята си, докато ние вечерях...

Без да иска се издаде. Мистър Арбогаст задаваше въпросите твърде бързо, нарочно го правеше, за да го обърка, и когато спомена майка му, завари Норман неподготвен. Той мислеше само как да я предпази, а сега...

Мистър Арбогаст вече не говореше небрежно.

— Вие сте вечеряли заедно с Мери Крейн в къщата?

— Само кафе и сандвичи. Аз... аз мисля, че ви казах. Нищо особено не се случи. Вижте, тя ме попита къде би могла да се нахрани и аз ѝ казах „Във Феървейл“, но до там има двадесет мили, при това валеше, затова я заведох в къщи. Това беше всичко.

— За какво говорихте?

— Не сме говорили за нищо. Казах ви, че майка ми е болна и не исках да я безпокоя. Беше болна цяла седмица. Предполагам, че това ме е разстроило — затова и съм забравил някои неща. Например това момиче и вечерята. Просто ми се беше изтрило от паметта.

— Нещо друго да ви се е изтрило от паметта? Например, че сте слезли долу с момичето и сте се позабавлявали...

— Не! Нищо подобно! Как можете да говорите подобни неща, кой ви дава право? Аз... аз няма повече да разговарям с вас. Казах ви всичко, което зная. А сега си вървете!

— Добре — мистър Арбогаст дръпна надолу периферията на своята „Стетсън“. — Ще си тръгна, но първо бих искал да разменя две думи с майка ви. Може би тя е забелязала нещо, което вие сте забравили.

— Казах ви, тя дори не видя момичето! — Норман обиколи бюрото. — При това вие не можете да говорите с нея. Тя е много болна — можеше да чуе биенето на сърцето си и трябваше да крещи, за да го надвика. — Забранявам ви да се срещате с нея.

— В такъв случай ще се върна с разрешение за обиск.

Блъфираше. Сега Норман го разбра.

— Това е смешно! Никой няма да ви го издаде. Кой ще повярва, че съм искал да открадна една стара кола?

Мистър Арбогаст запали нова цигара и хвърли кибритената клечка в пепелника.

— Страхувам се, че не разбирате за какво става дума — каза той почти нежно. — Всъщност въпросът въобще не е в колата. И вие ще трябва да научите цялата история. Това момиче — Мери Крейн — е откраднало четиридесет хиляди долара в брой от почтена посредническа фирма във Форт Уърт.

— Четиридесет хиляди...

— Точно така. Измъкнала се е от града с тези пари. Виждате, че работата е дебела. Затова всичко, което мога да открия е важно. Затова настоявам да говоря с майка ви. Със или без ваше разрешение.

— Но аз вече ви казах, че тя не знае нищо, а и не е добре, никак не е добре.

— Обещавам, че няма да кажа нищо, което да я разстрои — мистър Арбогаст спря за миг. — Разбира се, ако предпочитате да дойда с шерифа и разрешителното...

— Не. — Норман рязко поклати глава. — Няма нужда.

Той се колебаеше, но вече нямаше какво да се колебае. *Четиридесет хиляди долара. Нищо чудно, че онзи го затрупва с въпроси. Разбира се, че може да си извади разрешително, няма смисъл да прави сцени. А и това семейство от Алабама бе тук. Нямаше изход, никакъв изход.*

— Е, добре, — каза Норман. — Можете да говорите с нея. Но нека първо аз да отида до къщата и да я предупредя. Не ми се иска да нахлуете без никакво предварително обяснение и да я превъзбудите. Той тръгна към вратата. — Почакайте тук, за всеки случай, ако някой пристигне.

— Добре — кимна Арбогаст и Норман се втурна навън.

Не беше кой знае какво да се изкачиш по хълма, но на него му се струваше, че няма да успее. Сърцето му биеше като през онази нощ, а и положението беше същото, нищо не се бе променило. Каквото и да правиш, има неща, от които не можеш да избягаш. Колкото и да се опитваш да се държиш като добро момче, колкото и да си възрастен. Това не бе достатъчно, за да го спаси, не бе достатъчно и за да спаси майка му.

Той отключи вратата, изкачи се по стълбите и влезе в нейната стая. Смяташе да разговаря много спокойно, но когато я видя седнала до прозореца, не успя да се удържи. Разтрепери се, започна да хлипа, лицето му се обля в сълзи, той положи глава в скута ѝ и разказа всичко.

— Добре — отвърна майка му. Въобще не изглеждаше изненадана. — Ще се погрижим за това. Само остави всичко на мене.

— Мамо, ако просто поговориш с него за минута, ако му кажеш, че не знаеш нищо, той сигурно ще си отиде.

— Но после пак ще се върне. Четиридесет хиляди долара — това са много пари. Защо не ми каза за тях?

— Не знаех нищо. Кълна ти се, нищо не знаех!

— Аз ти вярвам. Но *той* няма да ти повярва. Нито на мен, нито на теб... Вероятно мисли, че и двамата сме замесени. Или че сме направили нещо на момичето заради парите. Разбираш ли какво се получава?

— Мамо... — той притвори очи, не можеше да я гледа. — Какво смяташ да правиш?

— Смятам да се преоблека. Искаме всичко да е наред за твоя посетител, нали? Ще занеса някои неща в банята. Ти можеш да се върнеш долу и да кажеш на този твой мистър Арбогаст да дойде.

— Не, не мога. Няма да го доведе тук, ако ти се каниш да...

И наистина не можеше, нямаше сили дори да се помръдне. Искаше да припадне, но дори и това нямаше да попречи на другото, което щеше да се случи.

След няколко минути мистър Арбогаст щеше да се отегчи от чакането. Сам щеше да дойде до къщата, щеше да почука на вратата, щеше да я отвори и да влезе. А тогава...

— Мамо, моля те, *изслушай ме!*

Но тя не слушаше, тя беше в банята, обличаше се, слагаше си грим, подготвяше се. *Подготвяше се.*

И изведнъж тя се плъзна навън, облечена в хубавата рокля с воланите. Лицето ѝ току-що бе покрито с пудра и руж, бе хубава като картинка.

Още преди да стигне до средата на стълбището, се разнесе почукването.

Вече се случваше, мистър Арбогаст бе тук, искаше му се да му извика и да го предупреди, но нещо се бе загнездило в гърлото му. Можеше само да чуе, как майка му весело подвиква: „Идвам, идвам. Един момент.“

И наистина *беше* само един момент.

Майка му отвори вратата и мистър Арбогаст влезе. Той я погледна и отвори уста да каже нещо. Така той повдигна глава и точно това бе чакала майка му. Ръката ѝ изскочи и нещо ярко и блестящо засвятка назад-напред, назад-напред...

То заслепи очите на Норман и той не искаше да гледа. Не му се налагаше да гледа, защото вече знаеше.

Майка му бе намерила бръснача...

---

[1] Алистър Кроули (1875–1947) — може би най-известният черен окулист на XX в. ↑

[2] Пьотр Успенски (1878–1947). Роден в Русия математик, философ, теософ и мистик. ↑

ГЛАВА X

Норман се усмихна на възрастния мъж и каза:

— Ето ви ключа. Десет долара за двамата, ако обичате.

Съпругата отвори чантата си.

— Парите са у мен, Хомър.

Тя постави банкнотата на бюрото и кимна на Норман. Изведнъж очите ѝ се свиха.

— Какво ви е, не се ли чувствате добре?

— Аз... малко съм изморен, предполагам. Всичко е наред. Скоро ще затворя.

— Толкова рано? Мислех, че мотелите са отворени непрекъснато. Особено събота вечер.

— Нямаме много работа напоследък. Освен това е вече почти десет часа.

Почти десет. Близо четири часа. О, боже!

— Разбирам. Е добре, лека нощ, тогава.

— Лека нощ.

Сега те щяха да излязат и той можеше да стане от бюрото, да изключи надписа и да затвори рецепцията. Но първо щеше да пийне, хубаво да пийне, защото имаше нужда. Нямаше значение дали щеше да се напие или не, вече нищо нямаше значение, всичко свърши. Свърши или може би едва сега започваше.

Норман вече бе ударил няколко глътки. Първата — веднага след като се върна в мотела, около шест, и след това на всеки час по една. Иначе нямаше да може да издържи, нямаше да може да остане тук, след като знаеше какво лежи там горе, в къщата, под килима в антрето. Там го беше оставил и не се бе опитал да премести каквото и да е, просто бе придърпал краищата на килима и ги бе заметнал отгоре, за да го покрие. Имаше страшно много кръв, но тя нямаше да се пропие през килима. Тогава не *би могъл* да направи нищо повече. Поне докато беше още светло.

Сега, разбира се, той трябваше да се върне. Беше разпоредил най-строго на майка си да не пипа нищо и знаеше, че тя се е подчинила. Странно, след като всичко свърши, тя отново рухна. Изглежда за момент нервите ѝ се опъваха до краен предел, това състояние май се нарича манийна превъзбуда, но щом то премине, тя отново клюмва и той трябва да поеме нещата в свои ръце. Каза ѝ да се прибере в стаята си и да не се показва на прозореца, просто да лежи, докато той се прибере. И бе заключил вратата.

Но сега трябваше да е отключи.

Норман затвори рецепцията и излезе. Буикът на мистър Арбогаст си стоеше отпред, там където собственикът му го беше паркирал.

Нямаше ли да е чудесно, ако можеше просто да се качи в тази кола и да замине? Някъде далеч, далеч от тук и никога да не се завръща. Да бъде далеч от мотела, далеч от майка си, далеч от онова нещо, което лежеше под килима в антрето.

За миг изкушението избликна, но само за миг и после утихна, а Норман повдигна рамене. Нямаше да стане, той го знаеше. Никога не можеше да отиде достатъчно далече, за да бъде в безопасност. На всичко отгоре и онова нещо го очакваше. Очакваше той да...

И той огледа шосето в двете посоки, хвърли по един поглед към номер едно и номер три, за да види дали щорите са спуснати и влезе в колата на мистър Арбогаст. Извади ключовете, които бе намерил в джоба му, и много бавно подкара към къщата.

Всички светлини бяха изгасени. Майка му спеше в стаята си или се преструваше, че спи — това не го засягаше. Трябваше само да не му се пречка, докато той се погрижи за онова. Не искаше майка му да е наблизо и да го кара да се чувства като малко момче. Можеше да върши мъжка работа. Работа за зрял човек.

Дори само за да увиеш онова нещо в килима и да го вдигнеш, бе необходимо сила на мъж. Свали го по стълбите и го постави на задната седалка на колата. Бил е прав, когато е предположил, че няма да пропусне. Тези стари мъхести килими попиваха много добре.

Мина през полето, стигна до блатото и продължи покрай него докато намери открито място. Нямаше смисъл да опитва да потопи колата при другата. Новото място изглеждаше задоволително и той приложи същия метод. От известна гледна точка всичко бе станало много лесно. *Опитът е най-добрият учител.*

При това не му беше до шеги, не и докато седеше и чакаше колата да потъне. Беше по-лошо от миналия път — мислиш си, че понеже Буикът е по-тежка кола, трябва да потъва по-бързо. А минаха хиляди години. Докато накрая — *пльок!*

Готово. Изчезна завинаги. Като момичето и четиридесетте хиляди долара. Къде ли са били? Със сигурност ги нямаше в чантичката, нито в куфара. Може би са били в пътната чанта или някъде в колата. Трябвало е непременно да провери навсякъде. Само че тогава не беше в състояние да претърсва, дори и да знаеше за парите. Ами ако ги *беше* намерил, какво ли щеше да стане тогава? Най-вероятно щеше да се издаде, когато детективът пристигнеше. Човек винаги се издава, когато съвестта му не е чиста. Това бе нещо, за което трябваше да бъде благодарен — не бе отговорен за нищо, от това, което се бе случило. О, той знаеше всичко за съучастничеството, а пък от друга страна трябваше да предпази майка си. Това означаваше да предпази и себе си също, но всъщност той мислеше преди всичко за нея.

Норман бавно се върна пеша през полето. На другия ден трябваше да дойде отново с колата и ремаркетото — да повтори цялата процедура. Но това не беше дори на половина толкова важно, колкото вниманието, което трябваше да отдели на нещо друго.

Отново се налагаше да наблюдава майка си.

Бе премислил всичко, повече не можеше да си затваря очите пред фактите.

Някой щеше да се появи и да разпитва за детектива.

Разбираше се от само себе си и това си е. Компанията — не знам каква си взаимност — която го бе наела, нямаше да го остави да изчезне без да разследва случая. Може би дори са били във връзка с него или са получавали сведения през цялата седмица. Без съмнение и сериозната посредническа фирма щеше да се заинтересува. Всеки се интересува от четиридесет хиляди долара.

И така, рано или късно, щеше да му се наложи да отговаря на въпроси. Може би щяха да минат няколко дни, дори седмица, както бе с онова момиче. Но той знаеше какво се задава. И този път щеше да бъде подготвен.

Представяше си всичко предварително. Нямаше значение кой щеше да се появи, собствената му версия щеше да бъде безупречна.

Щеше да я научи наизуст и нямаше да има случайно изпуснати фрази, както тази вечер. Никой нямаше да може да го развълнува или да го обърка, ако той предварително знаеше какво го очаква. Той вече планираше точно какво щеше да каже, когато му дойдеше времето.

Да, момичето беше пренощувало в мотела. Щеше да признае това веднага, но разбира се, той нищо не е заподозрял, докато тя е била тук, не преди да пристигне мистър Арбогаст след една седмица. Тя бе преспала и на сутринта бе заминала. Нямаше да споменава за никакви разговори и, разбира се — за никакви вечери в къщата.

Това, което все пак *трябваше* да каже, бе че е разказал всичко на мистър Арбогаст, и че единственото нещо, което изглежда, че го е заинтересувало, бе споменаването за това, че момичето бе попитало колко мили има до Чикаго и може ли да се стигне до там за един ден.

Това бе заинтересувало мистър Арбогаст. Той бе благодарил, бе се качил на колата и бе потеглил. Точка. Не, Норман нямаше представа за къде бе тръгнал. Мистър Арбогаст не бе казал нищо. Просто бе потеглил. По кое време ли? Някъде около вечеря в събота.

Това е, просто изреждане на факти. Никакви особени детайли, никакви подробности, които биха могли да събудят нечие подозрение. Бегълката бе минала оттук и бе продължила. Седмица по-късно един детектив я бе проследил до тук, помолил бе за информация, бе я получил и бе отпътувал. Съжалявам, мистър, това е всичко, което знам.

Норман бе убеден, че може да го каже по същия начин, да говори спокойно и гладко, защото нямаше да му се налага да се безпокои за майка си.

Тя нямаше да наднича от прозореца. Всъщност въобще нямаше да бъде в къщата. Нямаше да я намерят, дори и да притежаваха онова разрешително за претърсване на къщата.

Това бе най-сигурната предпазна мярка. Дори повече за нея, отколкото за него. Беше решил и сега щеше да го направи. Нямаше смисъл да чака до следващия ден.

Странно. Сега, когато всичко бе вече минало, той се чувстваше напълно уверен. Не беше както миналия път, когато се разкъсваше на парчета и искаше да знае, че майка му е тук. Сега предпочиташе да знае, че нея я *няма*. И дори имаше желание да ѝ го каже, веднъж завинаги.

Затова се качи по стълбите в мрака и отиде право в нейната стая. Включи лампата. Тя бе в леглото, разбира се, но не спеше, въобще не бе заспивала, само се преструваше.

— Къде, за бога, беше до сега, Норман? Толкова се безпокоях...

— Знаеш къде съм бил, мамо. Не се преструвай.

— Всичко наред ли е?

— Разбира се — той пое дълбоко въздух. — Мамо, смятам да те помоля за около седмица да не спиш в твоята стая.

— Какво означава това?

— Казах, че смятам да те помоля да не спиш в твоята стая за около седмица.

— Да не си се побъркал? Стаята си е моя.

— Знам. Не искам от тебе да се откажеш окончателно от нея. Само за известно време.

— Но какво за бога...

— Мамо, моля те, изслушай ме и се опитай да ме разбереш. Тази вечер тук дойде един човек.

— Трябва ли да говорим за това?

— Трябва, поне за малко. Защото рано или късно ще се появи още някой, който ще разпитва за него. И аз ще кажа, че е дошъл и си е заминал.

— Разбира се, че така ще кажеш, синко. И това ще бъде краят.

— Може би. Надявам се. Но не мога да рискувам. Може би ще поискат да претърсят къщата.

— Остави ги да го направят. Той няма да е тук.

— Нито пък ти... — той преглътна и продължи бързо. — Настоявам, мамо. В името на твоята собствена сигурност. Не мога да позволя на някой да те види, както стана с детектива днес. Не искам никой да започне да ти задава въпроси и ти знаеш защо не по-зле от мен. Това просто е невъзможно. Затова най-безопасното нещо и за двама ни е да сме уверени, че ти не си тук.

— Какво смяташ да правиш... да ме погребеш в блатото ли?

— Мамо...

Тя започна да се смее. Повече приличаше на кудкудякане и той знаеше, че веднъж започнала, тя няма да спре. Единственият начин да я прекъсне бе да я надвика. Преди една седмица Норман не би се осмелил. Но вече не беше както преди една седмица, беше сега, нещата

бяха различни. Беше сега и той трябваше да погледне истината в очите. Майка му не беше обикновена болна. Тя беше психопат, при това опасен. Трябваше да контролира и той щеше да го направи.

— Млъквай! — каза той и кудкудякането престана. — Съжалявам — добави той меко. — Но трябва да ме изслушаш. Всичко съм обмислил. — Ще те сваля долу в мазето.

— В мазето? Защо, аз не мога...

— Можеш. И ще го направиш. Налага се. Ще се погрижа да не ти липсва нищо. Там има осветление, мога да ти приготвя и постеля...

— *Не искам!*

— Не те питам, мамо. Просто ти съобщавам. Ще стоиш в мазето докато реша, че е безопасно да се качиш отново горе. Ще закача онова старо индианско одеяло на стената така, че да прикрива вратата на килерчето. Никой няма да забележи нищо, дори ако те си дадат труда да слязат долу. Това е единственият начин и двамата да сме сигурни, че ти си в безопасност.

— Отказвам дори да обсъждам подобно нещо, Норман. Няма да се мръдна от тази стая.

— Тогава ще трябва да те пренесе.

— Ти няма да посмееш, Норман...

Но той посмя. В края на краищата точно това направи. Грабна я от леглото и я отнесе, а тя бе лека като перце в сравнение с мистър Арбогаст и миришеше на парфюм, вместо на цигари, като него. Беше твърде изненадана, за да се противопостави, само тихичко проплакваше. Норман се изненада, колко бързо стана всичко, щом като веднъж се беше решил. Но защо, та тя бе просто една болна възрастна дама, нещо крехко и безсилно! Всъщност той не би трябвало да се страхува от нея. Тя се страхуваше от *него* сега. Да, сигурно беше така, щом като през цялото време не му бе казала „сине“.

— Ще ти приготвя постелята — каза ѝ той. — А там има и нощно гърне...

— Норман, *трябва* ли да ми говориш по този начин?

За миг тя избухна както по-рано, но след това утихна. Той се суетеше насам-натам, носеше одеяла, оправяше пердетата на малкото прозорче, така че да влиза достатъчно въздух. Тя отново започна да хлипа, по-скоро да си мърмори нещо под носа.

— Прилича на затворническа килия, съвсем същото е. Ти искаш да ме превърнеш в затворничка. Вече не ме обичаш, Норман, иначе нямаше да се отнасяш така с мене.

— Ако не те обичах, знаеш ли къде щеше да си сега? — не искаше да ѝ го казва, но се налагаше. — В болницата към щатския затвор. Точно там щеше да се намираш сега.

Той щракна лампата и се чудеше дали го е чула, дали думите му са достигнали до съзнанието ѝ, ако ги е чула.

Очевидно тя бе разбрала. Защото точно когато той затваряше вратата, тя отговори. В мрака гласът ѝ звучеше меко, но думите ѝ го пронизаха, пронизаха го по-дълбоко, отколкото острия бръснач бе пронизал гърлото на мистър Арбогаст.

— Да, Норман, предполагам, че си прав. Вероятно точно там щях да се намирам. Но нямаше да съм сама.

Норман тръшна вратата, заключи и си тръгна. Не беше напълно сигурен, но докато тичаше нагоре по стълбите, като че ли още я чуваше да кудкудяка тихо в мрака.

ГЛАВА XI

Сам и Лайла седяха в задната стая на магазина и чакаха Арбогаст да пристигне. Но чуваха единствено звуците на съботната вечер.

— В градче като това винаги можеш да познаеш кога е събота вечер — коментираше Сам. — Шумовете са по-различни. Например уличното движение. То става по-интензивно и по-бързо. Защото в събота вечер тийнейджърите получават колите. И цялото това тракане и свистене, което чуваш — то идва от паркирането. Семействата от фермите пристигат на кино с раздрънканите си автомобили. Наемните работници пък бързат към баровете. Долавяш ли стъпките? Те също са по-различни. Чуваш ли тичането? Изгубили са се деца. В събота вечер те стоят до късно. Нямаат домашни за утре — той вдигна рамене. — Предполагам, разбира се, че във Форд Уърт е много по-шумно вечер през уикенда.

— Предполагам — отвърна Лайла. И добави: — Защо той не пристига, Сам? Вече е почти девет.

— Сигурно си гладна.

— Остава това сега. Чудя се защо той не пристига.

— Може нещо да го е забавило, може да е попаднал на важна следа.

— Трябваше поне да се обади. Знае колко много се тревожим.

— Още малко остана, бъди спокойна...

— Писна ми от чакане! — Лейла се изправи и бутна назад стола си. Започна да се разхожда назад-напред из тясната стая. — Въобще не трябваше да се съгласявам да чакам. Трябваше веднага да отида в полицията. Чакай, чакай, чакай — от една седмица все това слушам. Първо от мистър Лаури, след това от Арбогаст, а сега от тебе. Защото вие всичките мислите само за парите, а не за сестра ми. Никой не се интересува какво става с Мери, никой освен мене!

— Не е вярно. Знаеш какво изпитвам към нея.

— Но тогава как можеш да се примиряваш с това положение? Защо не предприемеш нещо? Що за човек си ти, седиш тука и точно

сега ме занимаваш с дървената си философия?

Тя си грабна чантичката, отстрани го от пътя си и се насочи към вратата.

— Къде си тръгнала? — попита Сам.

— При този ваш шериф и то веднага.

— По-лесно е да му се обадим по телефона. А и нали искаме да сме тук, когато се появи Арбогаст.

— Ако той въобще се появи. Може би завинаги е напуснал града, ако е попаднал на нещо. Може би не трябва да се връща — гласът на Лайла достигаше истерични височини.

Сам я хвана за рамото.

— Седни, каза той. — Аз ще се обадя на шерифа.

Тя не понечи да го последва в магазина. Той се насочи към задния тезгях, застана зад касата и хвана слушалката.

— Едно-шест-две, моля... Ало, бюро на шерифа ли е? Обажда се Сам Лумис от железарския магазин. Бих искал да говоря с шерифа Чамбърс...

— Той е какво?... Не, нищо не съм чул. Къде казахте... Фултън? Кога предполагате, че ще се върне?... Да, разбирам... Не, нищо лошо не се е случило. Просто исках да говоря с него. Вижте, когато и да се върне преди полунощ, бихте ли го помолили да ми се обади в магазина? Ще бъде тук цялата вечер... Да. Много ви благодаря.

Сам затвори и се върна в задната стая.

— Какво ти каза той?

— Нямаше го. — Сам й предаде разговора като я гледаше в очите, докато говореше. — Изглежда тази вечер някой е обрал банката във Фултън. Чамбърс и целият пътен патрул са отишли да блокират шосетата. Затова е била онази тупурдия. Говорих със стария Петърсън, само той е останал в бюро на шерифа. Има и двама полицаи, които са на обход из града, но те не ни вършат работа.

— И какво смяташ да правиш сега?

— Да чакам, какво друго. Вероятно няма да можем да говорим с шерифа по-рано от сутринта.

— И не те интересува какво става с...

— Разбира се, че ме интересува — той нарочно я прекъсна рязко. — Ще се успокоиш ли ако се обадя в мотела и разбера какво задържа Арбогаст там?

Тя кимна.

Той отново се върна в магазина. Този път тя дойде с него и изчака, докато той обясняваше на телефонистката какво иска. Най-накрая намериха името — Норман Бейтс — и набраха номера. Сам изчака да го свържат.

— Странно — каза той когато затваряше слушалката. — Никой не отговаря.

— Тогава аз ще отида там.

— Не, няма — той сложи ръка на рамото ѝ. — Аз ще отида. Ти ще чакаш тук и никъде няма да мърдаш, Арбогаст може да се появи.

— Какво мислиш, че се е случило, Сам?

— Ще ти отговоря когато се върна. Ти само се отпусни. Няма да ми отнеме повече от четиридесет и пет минути.

И наистина стана така, защото Сам кара бързо. Точно след четиридесет и две минути той отключи външната врата и отново влезе в магазина. Лайла чакаше.

— Е? — попита тя.

— Странно. Затворено е. Никаква светлина в рецепцията. Никаква светлина и в къщата зад мотела. Отидох там и пет минути тропях силно на вратата, но не се появи никой. Гаражът до къщата беше отворен и празен. Изглеждаше, сякаш Бейтс е отишъл някъде.

— Никакви следи от Арбогаст?

— Колата му я нямаше. Само две други, паркирани при мотела. Погледнах номерата им — от Алабама и от Илинойс.

— Но къде би могъл...

— Както си го представям, — отвърна Сам — Арбогаст *наистина* е открил нещо. Може би дори нещо важно. Вероятно заради това той и Бейтс са отишли някъде заедно. По тази причина и ние нямаме известие.

— Сам, повече не мога така. Аз трябва да разбера.

— Трябва и да се храниш, също — той сложи върху масата издут книжен плик. — На връщане спрях в едно крайпътно заведение и взех хамбургери и кафе. Хайде да ги занесем в задната стая.

Минаваше единадесет часа, когато те свършиха с яденето.

— Виж какво — каза Сам. — Защо не се върнеш в хотела да си починеш? Ако някой пристигне или се обади, ще ти звънна. Няма смисъл и двамата да седим така.

— Не...

— Хайде, хайде. Безпокойството няма да помогне. Има вероятност да съм прав. Арбогаст е открил Мери и сутринта ще имаме новини.

Но неделната сутрин не донесе добри новини.

Около девет часа Лайла потропа на вратата на железарския магазин.

— Нещо ново? — попита тя. И когато Сам поклати отрицателно глава, тя се намръщи. — Добре, но аз открих нещо. Арбогаст е напуснал хотела вчера сутринта, *преди* дори да започне търсенето.

Сам не каза нищо. Той си грабна шапката и двамата напуснаха магазина.

В неделната утрин улиците на Феървейл бяха пуси. Сградата на съда бе разположена на един площад, през който минаваше главната улица, и бе обкръжена отвсякъде със зелени площи. От едната страна се издигаше статуя на ветеран от гражданската война, от онзи сериен тип, изработван през 80-те години на миналия век за моравите пред съдилищата по всички щати. Другите три страни показваха съответно мортира от времето на испанско-американската война, оръдие от Първата световна война и гранитна плоча с имената на четиринадесет феървейлчани, загинали по време на Втората световна война. Покрай алеите бяха поставени пейки, които сега бяха свободни.

Самият съд беше затворен, но бюрото на шерифа, се намираше в пристройката — Феървейлчани още я наричаха „новата“, въпреки че беше построена през 1946 г. Страничната врата бе отворена. Те влязоха, изкачиха се по стълбите и по коридора стигнаха до бюрото.

Старият Петърсън бе дежурен и стоеше сам край масата.

— Здравсти, Сам.

— Добро утро, мистър Петърсън. Тук ли е шерифа.

— Няма го. Научи ли за крадците? Пробили блокадата при „Парнасъс“. ФБР тръгна да ги лови. Вдигната е тревога...

— Къде е той?

— Ами, снощи се прибра късно, по-точно рано тази сутрин.

— Предадохте ли му, че искам да говоря с него?

Възрастният мъж се поколеба.

— Аз... май съм забравил. Беше голяма бъркотия — той си избърса устата. — Разбира се, когато днес дойде, ще му предам

веднага.

— Кога ще стане това?

— Веднага след обяд, предполагам. В неделя сутрин той ходи на черква.

— Коя?

— Първа баптистка.

— Благодаря.

— Нали няма да нахлуеш и да го измъкнеш от...

Сам излезе без да отговори. Потропването на токетата къртеше след него по коридора.

— Що за забутано градче е това? — мърмореше тя. — Ограбена е банка, а шерифът е на черква. Дал пък не се моли някой друг да хване крадците вместо него?

Сам не отговори. Когато излязоха на улицата, Лайла го попита:

— Сега къде отиваме?

— В Първа баптистка, разбира се.

Но се оказа, че не се налага да откъсват шерифа от религиозните му задължения. Когато свиха в страничната пресечка стана ясно, че службата току-що е свършила — хората почваха да излизат от сградата с камбанарията.

— Ето го — изръмжа Сам. — Хайде.

И я поведе към една двойка, която стоеше до бордюра. Жената бе ниска и безлична, със сиви коси и готова рокля от имприме; мъжът бе висок и широкоплещест, с издайническа пълнота в талията. Носеше син костюм от тънък вълнен плат и червеният му набразден врат се въртеше непокорно срещу ограниченията на бялата колосана яка. Имаше къдрава посивяваща коса и къдриви черни вежди.

— Шерифе, може ли за минутка — каза Сам. — Бих искал да поговоря с вас.

— Сам Лумис. Как сте? — шерифът Чамбърс протегна голямата си червена ръка. — Майко, нали познаваш Сам?

— Бих искал да ви представя Лайла Крейн от Форт Уърт.

— Много ми е приятно. Нали за вас говори непрекъснато старият Сам? Не предполагам, че сте толкова хубава...

— Сигурно ви е говорил за сестра ми — отвърна Лайла. — Именно заради нея сме при вас.

— Дали не можем да се отбием в бюрото ви за малко — намеси се Сам. — Трябва да ви обясня положението.

— Разбира се, защо не. — Джуд Чамбърс се обърна към жена си. — Защо не вземеш колата и да се прибереш в къщи сама, майко. Аз ще се върна малко по-късно, веднага щом свърша с тези симпатични младежи.

Но не беше толкова малко. Веднага след като влязоха в бюрото Сам започна да разказва. Дори и без прекъсванията това отне поне двадесет минути. А шерифът прекъсваше често.

— А сега, дайте да изясним нещата — каза той в заключение. — Този човек, който е дошъл при вас, този Арбогаст. Защо не се е свързал с мене?

— Вече ви обясних. Той се надяваше да избегне намесата на властите. Намерението му беше да се опита да открие Мери Крейн и да върне парите, без да причинява неприятности на агенцията Лаури.

— Казахте, че ви е показал картата си.

— Да — кимна Лайла. — Той бе редовен детектив на застрахователната фирма. И успя да проследи сестра ми до тук, до онзи мотел. Точно затова сме толкова обезпокоени сега. Той не се върна както бе обещал.

— Но не е бил и в мотела, когато вие сте отишли там? — въпросът бе отправен към Сам и той отговори.

— Нямахме никой, шерифе.

— Това е странно. Дяволски странно. Познавам този Бейтс, собственика на мотела. Опитайте ли се да се свържете с него тази сутрин? Я дайте аз да пробвам. Може да се окаже, че е бил заспал дълбоко снощи, когато сте отишли при него.

Голямата червена ръка вдигна слушалката.

— Не му споменавайте за парите — каза Сам. — Просто попитайте за Арбогаст и вижте какво ще ви отговори.

Шерифът Чамбърс кимна.

— Оставете на мен — промърмори той. — Знам как да се оправя. Свързаха го и той изчака.

— Ало... Бейтс? Вие ли сте? Обажда се шериф Чамбърс... Правилно. Интересува ме един въпрос. Една личност от града се опитва да открие някой си Арбогаст, Милтън Арбогаст, от Форт Уърт.

Той води някакво разследване или нещо подобно за някаква фирма, наречена „Взаимно равенство“.

Какво е направил?... А-а, така ли? Кога?... Разбирам... Какво е казал?... Бъди спокоен, можеш да ми го кажеш. Вече знам всичко. Аха... Това пък какво е?... Аха, да. И след това заминал, а?... Каза ли ви къде отива?... Така ли мислиш?... Разбира се. Не, това е всичко...

Не, нищо не се е случило. Просто мислех, че е можел да провери тук. Вижте, как мислите, дали не може да се е върнал по-късно?... По това време вие обикновено си лягате, нали?... Да, разбирам. Е, това сигурно обяснява всичко. Благодаря ви за сведенията, Бейтс.

Той затвори и се обърна с лице към тях.

— Изглежда, че вашият човек е отпрашил за Чикаго.

— За Чикаго ли?

Шерифът кимна.

— Да. Явно момичето е споменало, че е щяло да отиде там. Вашият приятел Арбогаст ми изглежда голям хитрец.

— Какво искате да кажете? Какво ви разказа този Бейтс? — Лайла се наведе напред.

— Същото, което ви е разказал и Арбогаст вчера вечерта, когато ви се е обадил от там. Сестра ви е пристигнала в мотела, но се е регистрирала под друго име. Представила се е като Джейн Уилсън и е казала, че е от Сан Антонио. Изпуснала се е, че отива в Чикаго.

— Тогава това не е била Мери. Вижте, тя не познава никого там, не е стъпвала в този град през живота си.

— Според Бейтс, Арбогаст е бил сигурен, че това е била тя. Дори е сравнил почерка. Описанието, колата, всичко съвпадало. Не само това, когато чул за Чикаго, изхвърчал като подгонен от самия дявол.

— Но това е смешно! Тя е била цяла седмица напред — ако въобще е тръгнала на там. А и той едва ли би я открил в Чикаго.

— Може би е знаел къде да търси. Може би не е разкрил пред вас двамата всичко, което му е било известно за сестра ви и нейните планове.

— Но какво друго би могъл да знае той, което ние да не знаем?

— Човек може да допусне всичко за тези хитреци. Може би е имал някаква представа за това на какво разчита сестра ви. Ако той би могъл да я настигне и да сложи ръка на парите, може би нямаше толкова много да бърза да ги върне на компанията си.

— Да не би да се опитвате да изкарате мистър Арбогаст мошеник?

— Всичко, което казвам, е че четиридесет хиляда долара в брой са доста пари. И ако Арбогаст не се появи тук отново, това ще означава, че е измислили нещо — шерифът кимна. — Трябва да е забъркал някоя каша, така ми изглежда. Защо иначе няма да се отбие първо при мен и да види дали не мога да му помогна. Казахте, че е напуснал хотела вчера?

— Почакайте малко, шерифе — каза Сам. — Оплитате се в догадки. Но нищо не потвърждава това, което този Бейтс ви е казал по телефона. Той би могъл да лъже.

— Но защо? Той потвърди цялата история. Каза, че момичето е било там и че Арбогаст също е идвал при него.

— А къде е бил тогава той самият снощи, когато аз отидох там?

— Бил е заспал дълбоко, както и предполагах — отвърна шерифът. — Вижте какво, аз познавам този Бейтс. Той си е доста странен по свой си начин, не е особено умен или поне на мен така ми е изглеждало. Но със сигурност не е човек, който ще тръгне да лъже другите. Защо да не му вярвам? Особено когато зная, че вашият приятел Арбогаст е излъгал.

— Излъгал ли е? Какво?

— Вие ми предадохте какво ви е казал той, когато се е обадил снощи от мотела. Е, това е било само с цел да ви забави. Сигурно вече е бил разбрал за Чикаго и е искал да ви държи настрана колкото се може по-дълго и да набере преднина. Затова ви е излъгал.

— Не мога да разбера, шерифе. Какво точно ни е излъгал?

— Защо тогава ви е казал, че отива да се срещне с майката на Норман Бейтс? Норман Бейтс няма майка.

— Няма ли?

— Не, от двадесет години няма. Тя е покойница — шерифът Чамбърс кимна. — Беше голям скандал, навремето. Учудвам се, че не си спомняте, но тогава вие сте бил още момченце. Тя построи този мотел с един човек на име Консидин, Джо Консидин. Тя беше вдовица, нали разбирате, и според мълата Консидин и беше... — шерифът погледна Лайла и прекъсна с безцелно движение на ръката.

— Както и да е, но те не се ожениха. Нещо се случи, може би тя е била бременна, може би той се е оказал женен някъде другаде. Но една

вечер и двамата взели стрихнин. Обичайното двойно отравяне, може да се каже. Нейният син, този Норман Бейтс, намерил телата. Предполагам, че за него шокът е бил огромен. Доколкото си спомням след това той постъпи в болница за няколко месеца. Дори не беше на погребението. Но аз бях. И затова съм сигурен, че майка му е покойница. По дяволите, та аз бях един от четиримата, които и държаха покрова!

ГЛАВА XII

Сам и Лайла хапнаха в хотела.

И за двамата обядът не бе особено приятен.

— Все още не мога да повярвам, че мистър Арбогаст е способен да изчезне без да ни каже нищо — подхвана Лайла, докато поставяше на масата чашата с кафето. — Не мога да повярвам и че Мери е отишла в Чикаго.

— Да, но шерифът вярва — въздъхна Сам. — И трябва да признаеш, че Арбогаст ме е излъгал, когато каза, че е видял майката на Бейтс.

— Да, знам. Но не виждам смисъла. От друга страна и тази история за Чикаго също е безсмислена. Мистър Арбогаст не знаеше нищо повече за Мери от това, което му бяхме казали.

Сам постави лъжичката до чашката с вода.

— Почвам да се питам доколко и двамата с теб познаваме Мери? — каза той. — Аз съм сгоден за нея. Вие двете живеете заедно. И никой от нас не може да повярва, че тя е взела парите. А все пак друга възможност няма, трябва да ги е взела.

— Да — гласът на Лайла бе тих. Сега аз и вярвам. Тя е взела парите. Но не би го направила заради себе си. Може би е смятала, че така би ти помогнала, може би е искала да ти ги донесе, за да си изплатиш дълговете.

— Но тогава защо не е дошла при мене? Нямах да приема нищо от нея, дори и да не знаех, че парите са откраднати. Но ако тя е смятала, че ще ги приема, защо тогава не дойде?

— Но тя е дошла. Или поне е достигнала до мотела. — Лайла сгъна салфетката и я стисна здраво в ръка. — Точно това се опитвах да обясня на шерифа. Ние знаем, че е стигнала до мотела. И само защото Арбогаст бил излъгал, трябва да вярваме на този Бейтс. Защо шерифът поне не отиде до там да огледа сам мястото, вместо да говори по телефона със собственика на мотела.

— Аз не осъждам шерифа за това, че ни отказа. — Възрази й Сам. — Как би могъл да продължи? На какво основание, въз основа на какви доказателства? Какво да търси? Не може хей така да се нахлува в домовете на хората, без никаква причина. Или поне така не се прави в малките градчета. Всички се познават, никой не желае неприятности, всеки се въздържа от действия, които могат да породят излишни антипатии. Чу го какво каза. Няма нищо, което да поставя Бейтс под подозрение. А той го познава откакто се помни.

— Да, и аз познавам Мери откакто се помня. И все пак има неща за нея, които аз също не подозирах. А той призна, че онзи човек е доста странен.

— Не пресилвай. Каза само, че е саможив. И това е обяснимо, ако се има предвид какъв шок е било за него да открие трупа на майка си.

— Майка му. — Лайла се намръщи. — Това е нещо, което не ми го побира главата. Ако Арбогаст е искал да излъже, защо ще измисля тази история.

— Не знам. Може би това е било първото, което...

— Всъщност ако *наистина* е планирал да избяга, защо въобще ще си дава труд да ни се обажда? Не е ли по-просто да замине без дори да разберем, че е бил в онзи мотел — тя пусна салфетката и се вгледа в Сам. — Аз... аз започвам да разбирам.

— Какво?

— Сам, какво *точно* ти каза Арбогаст накрая, когато ти се обади? Какво каза за майката на Бейтс?

— Че я е забелязал да седи край прозореца на спалнята, когато пристигнал.

— Може би не е излъгал.

— Няма начин. Мисис Бейтс е покойница, ти чу какво каза шерифът.

— Може би Бейтс е излъгал. Може би Арбогаст просто е предположил, че жената е майка на Бейтс, и когато го е казал, онзи се е съгласил. Твърдял още, че е болна и никой не може да я посещава, но Арбогаст настоявал. Нали това ти каза?

— Точно така. Но аз още не разбирам...

— Ти наистина не разбираш. Но Арбогаст е разбрал. Работата е в това, че той е видял *някого* да седи край прозореца, когато е

пристигнал. И може би това е била... Мери.

— Лайла, ти не мислиш какво...

— Не знам какво да мисля. Но защо да не е така? Следата свършва при мотела. Двама души изчезват. Не е ли достатъчно? Не е ли достатъчно за мен, като сестра на Мери, да отида при шерифа и да настоявам да проведе пълно разследване?

— Хайде, — каза Сам. — Да вървим.

Завариха шерифът Чамбърс да довърша обяда си в къщи. Докато слушаше Лайла, той дъвчеше клечка за зъби.

— Н'ам — отвърна той. — Трябва да подадете писмено оплакване...

— Ще подпиша всичко, което поискате. Но трябва да отидете и да огледате.

— Не може ли да почакаме до утре сутринта? Искам да кажа, че очаквам известие за онези крадци от банката, пък и...

— Не, нито минута повече — каза Сам. — Това е нещо сериозно, шерифе. Сестрата на това момиче е изчезнала преди повече от седмица. Нещата вече не опират само до парите. От това, което знаем, може да се допусне, че животът ѝ е в опасност. Тя дори би могла да...

— Добре, добре! Няма нужда да ме учите, Сам. Хайде да отидем до бюрото и тя да подпише. Но ако питате мен — губим си времето. Норман Бейтс не е убиец.

Думата се появи, подобно на всяка друга, и след това умря. Но ехото остана. Сам я чу и Лайла я чу. Тя бе с тях докато отидоха с колата до пристройката на съда с шерифа Чамбърс. Тя остана след като шерифът потегли за мотела. Той отказа да вземе когото и да е тях със себе си, каза им да чакат. И те чакаха сами в бюрото. Двамата... и думата.

Беше вече късно следобед, когато той се върна. Влезе и им хвърли такъв поглед, в който се смесваха по равни части възмущение и облекчение.

— Точно както ви казах. Фалшива тревога.

— Какво искате да...

— Успокойте топката, мис. Дайте ми възможност да седна. Всичко ще ви кажа. Отидох право там и не се натъкнах на нищо съмнително. Бейтс беше в гората зад къщата и събираше дърва. Дори

не се наложи да показвам разрешително — беше мек като памук. Каза ми да огледам сам, дори ми даде ключовете от мотела.

— Вие огледахте ли?

— Разбира се. Влязох във всяка стая на мотела и обходих цялата къща. Не намерих жива душа. Защото нямаше никой. И никога не е имало, освен Бейтс. През всичките тези години той е живял сам.

— А спалнята?

— Е добре, на втория етаж има спалня, която гледа към мотела, и това е била спалнята на майка му, докато е била жива. Всъщност той я е запазил такава, каквато си е била. Казва, че нямал нужда от нея, тъй като разполага с цялата къща. Вярно е, че е малко странен, този Бейтс, но кой не би бил, ако живееше сам като него толкова години.

— Попитахте ли го за това, което Арбогаст ми каза? — промърмори Сам. — За това, че е видял майка му, когато е пристигнал?

— Разбира се, веднага. Отговори ми, че това е лъжа. Арбогаст дори не е споменавал, че е видял някого. Аз нарочно му говорих малко грубо, за да проверя дали не крие нещо, но твърденията му бяха логични. Отново го попитах и за историята с Чикаго. И продължавам да мисля, че това е верният отговор.

— Не мога да повярвам — каза Лайла. — Защо му е било на мистър Арбогаст това ненужно извинение с посещението при майката на Бейтс?

— Трябва да го попитате, когато го видите отново — отвърна ѝ шерифът. — Може да е видял нейния призрак, изправен до прозореца.

— *Сигурен* ли сте, че майка му е умряла?

— Вече ви казах, че присъствах на погребението. Видях писмото, което бе оставила на Бейтс, когато тя и онзи Консидин са се самоубили. Какво повече искате? Трябва ли да отворя гроба, за да ви я покажа? — Чамбърс въздъхна. — Съжалявам, мис. Не исках да ви отговарям по този начин. Но направих всичко, което е по силите ми. Претърсих къщата. Сестра ви не е там, също и този Арбогаст. Не открих и следа от техните коли. Струва ми се, че отговорът сам се набива в очите. Както и да е, но аз направих каквото е по силите ми.

— А как ще ме посъветвате да постъпя сега?

— Защо не проверите в службата на този Арбогаст, може пък там да знаят нещо за него. Може би те имат някаква следа за това

преследване до Чикаго. Но предполагам, че няма да можете да се свържете с никого по-рано от утре сутринта.

— Сигурно сте прав. — Лайла се изправи. — Благодаря ви за всичко. Съжалявам, че ви причинихме толкова главоболия.

— Точно за това съм поставен тук. Нали, Сам?

— Правилно.

Шерифът Чамбърс се изправи.

— Знам какво ви е в момента, мис — каза той. — Бих искал да ви бях помогнал повече. Но няма нищо стабилно, на което да се опра, за да продължа. Ако разполагахме с някакви истински доказателства, тогава може би...

— Разбираме — отвърна Сам. — И двамата оценяваме вашата отзивчивост — той се обърна към Лайла. — Ще тръгваме ли?

— Проверете тази работа с Чикаго — извика след тях едрият мъж. — За сега довиждане.

Те бяха на тротоара. Късното следобедно слънце удължаваше сенките. И както стояха, черният връх на байонетът на ветеранът от гражданската война опря в гърлото на Лайла.

— Искаш ли да отидем у дома — предложи Сам.

Момичето поклати глава.

— В хотела?

— Не.

— Къде тогава?

— За теб не знам — каза Лайла. — Но аз отивам в онзи мотел.

Тя вдигна предизвикателно глава и острата линия на сянката разсече гърлото ѝ. За момент изглеждаше сякаш някой току-що е отрязал главата на Лайла.

ГЛАВА XIII

Норман знаеше, че те идват още преди да забележи пристигащата кола.

Не знаеше *кои* бяха те, нито как изглеждаха, дори колко са. Но знаеше, че те идват.

Знаеше го още от миналата нощ, когато лежеше в леглото и чуваше как непознатият чука по вратата. Беше останал неподвижен, не беше надникнал дори през прозореца на горния етаж. Всъщност докато чакаше непознатият да си отиде дори се беше завил през глава. Накрая онзи *наистина* си тръгна. Имаше късмет, че майка му беше заключена в мазето. Така бе по-добре за него, за майка му и за непознатия.

Но от тогава знаеше, че това не бе краят. И наистина не беше. Този следобед, когато се бе върнал при блатото, за да заличи следите, пристигна шерифът.

Когато го видя, за Норман всичко започна отначало, след толкова години. Помнеше го много добре от времето на кошмара. Само по този начин Норман мислеше за чичо Джо Консидин — това бе един дълъг, дълъг кошмар, от момента, в който се обади на шерифа, през последвалите месеци, по време на които го държаха в болницата, до завръщането му у дома.

Да види сега шерифа Чамбърс беше като повторение на целия кошмар. Но хората *наистина* сънуват един и същи кошмар отново и отново. Важното беше да не забравя, че веднъж вече бе изиграл шерифа, и то когато всичко беше много по-трудно. Сега щеше да бъде къде-къде по-лесно, само трябваше да помни, че трябва да е спокоен. Щеше да бъде и беше спокоен.

Бе отговорил на всички въпроси, бе дал на шерифа ключовете и го бе оставил да претърси къщата сам. Това в известен смисъл бе дори комично — да, да прати шерифа да оглежда къщата, докато Норман привърши със заличаването на следите от стъпки край блатото. Беше комично, но само ако майка му запазеше тишина. Тя беше долу в

мазето, мислеше си Норман, и ако извикаше или вдигнеше шум, тогава щеше да стане лошо. Но тя нямаше да направи това, беше предупредена, а освен това шерифът не търсеше майка му. Той си мислеше, че тя е умряла и е погребана.

Как само го беше изиграл миналия път! И сега отново го изигра със същата лекота, защото шерифът се върна и не бе забелязал нищо. Зададе на Норман още няколко въпроса за момичето, за Арбогаст и за отиването до Чикаго. Норман се изкушаваше да измисли още нещо — може би дори да каже, че момичето е споменало за хотела, в който е смятало да отседне — но размисли и се убеди, че не би било разумно. По-добре бе да не се отлепя от това, което вече бе измислил. Шерифът му повярва. На тръгване той почти се извини.

И така, тази част от работата бе уредена, но Норман знаеше, че ще има и продължение. Чамбърс не бе дошъл по собствена инициатива. Той проверяваше нечии догадки — не можеше да са негови, понеже не знаеше нищо. Вчерашното му обаждане по телефона го издаваше. То означаваше, че още хора знаят за Арбогаст и момичето. Те са накарали шерифа да се обади. Те са изпратили непознатия миналата нощ да си навира носа и да души наоколо. Те са изпратили шерифа днес. Следващата им стъпка бе да дойдат сами. Бе неизбежно. Неизбежно.

Когато Норман се замисли за това, отново получи сърцебиене. Искаше му се да предприеме най-различни шантави действия — да избяга, да слезе в мазето и да положи глава в скута на майка си, да се качи в стаята и да се завие през глава. Но никое от тях нямаше да помогне. Не можеше да избяга и да зареже майка си, а не можеше и да рискува да я вземе със себе си сега, не и в нейното положение. Не можеше дори да се обърне към нея за помощ и успокоение. До преди една седмица щеше да постъпи точно така, но вече не ѝ вярваше, не можеше да ѝ се довери след всичко, което се бе случило. А завиването през глава също нямаше да помогне.

Ако те се върнеха, той трябваше да се изправи срещу тях. Това бе единственото разумно решение. Да се изправи срещу тях и да настоява на своята версия, тогава нищо лошо не може да се случи.

Междувременно обаче трябваше да направи нещо за сърцето си, което се бе разхлопало ужасно.

Беше сам в рецепцията. Двойката от Алабама си бе заминала рано сутринта, а тази от Илинойс — веднага след обяд. Нови клиенти нямаше. Беше започнало да се заоблачава и ако се разразеше буря, нямаше да има повече работа тази вечер. И затова една глътка едва ли щеше да му навреди. Особено пък ако успокоеше сърцебиенето.

Норман намери бутилката в отделението за чаши под плота. Това беше втората от трите му бутилки, които бе скрил там преди месец. Не беше лошо, едва втората. Изпразването на първата го бе въвлякло в онази бяла, но това нямаше да се повтори вече. Не и сега, когато беше сигурен, че майка му бе невъзвратно отстранена от пътя му. След малко, когато се стъмни, той трябваше да ѝ приготви нещо за вечеря. Може би тази вечер ще си поговорят. Но в момента той имаше нужда от една глътка. От няколко глътки. Всъщност първата не помогна, но втората свърши работа. Сега можеше да се отпусне. Да се отпусне напълно. Дори можеше да му удари още една, ако поискаше.

А след малко желанието му стана неудържимо, защото видя, че колата пристига.

Нищо не я различаваше от останалите автомобили, дори номерът не беше от друг щат, но Норман бе сигурен, че това са те. Когато притежаваш парапсихична чувствителност можеш да долавяш вълните. А можеш да доловиш как бие сърцето ти, така че си дръпваш от бутилката и ги гледаш как слизат от колата. Мъжът бе съвсем обикновен на вид и за момент Норман допусна, че греши. Но тогава видя момичето.

Той видя момичето и надигна бутилката — надигна я за още една бърза глътка, но и за да скрие лицето ѝ от погледа си — защото това бе същото момиче.

Тя се бе върнала от блатото!

Не. Не би могла. Това не бе обяснението, не можеше да бъде. Погледни я отново. Сега, когато е на светло. Косата ѝ имаше съвсем друг цвят, беше кестеняворуса и не толкова гъста. Но тя толкова приличаше на онова момиче, че можеше да му бъде сестра.

Да, разбира се. Сигурно е точно така и това обяснява всичко. Тази Джейн Уилсън, или както бе истинското ѝ име, бе избягала с парите. След нея се появи детективът, а сега — и сестрата. Това бе отговорът.

Той знаеше как би постъпила майка му в подобен случай. Но, слава богу, на него не му се налагаше да поеме такъв риск отново. Всичко, което трябваше да направи, беше да настоява на своята версия и те щяха да си заминат. Само не трябваше да забравя, че никой нищо не може да докаже. Нямахше от какво да се безпокои сега, когато знаеше какво може да очаква.

Алкохолът бе помогнал. Помагаше му да стои спокойно зад бюрото, докато ги изчакваше да влязат. Можеше да ги види как разговарят пред рецепцията и това не го тревожеше. Можеше да види тъмните облаци, които се задаваха от запад, но и това не го тревожеше. Видя небето да потъмнява и блясъкът на победеното слънце да отстъпва. *Блясъкът на победеното слънце отстъпва* — та фазата звучеше като поезия, тя беше поезия. Норман се усмихна. Той бе толкова много неща едновременно. Ах, ако те знаеха...

Но те не знаеха и нямаше да узнаят, а сега той бе само един пълничък собственик на мотел на средна възраст, който мигаше към двойката, когато тя влизаше, и каза: „С какво мога да ви бъда полезен?“

Мъжът се приближи до бюрото. Норман се изпъна като струна в очакване на първия въпрос и замига отново, когато мъжът не го зададе.

Вместо това той каза:

— Имате ли свободни стаи?

Норман кимна, тъй като не можеше да си отвори устата. Дали не бе сгрешил? Но не, момичето приближаваше и това беше сестрата, нямаше никакво съмнение.

— Да. Искате ли да...

— Не. Няма нужда. Предпочитаме да се преоблечем колкото е възможно по-бързо.

Това бе лъжа. На дрехите им нямаше нищо. Но Норман се усмихна.

— Много добре. Десет долара общо. Бихте ли се подписали тук. Можете да платите и веднага...

Приближи регистъра към тях. Мъжът се поколеба, но започна да го попълва. Дългият опит бе научил Норман да чете и от обратна страна. Мистър и мисис Сам Верън, Индепендс, Мисури.

Това бе нова лъжа. Верън не бе верен. Мръсни, глупави лъжци! Мислят се за много умни — да му се изтърсят, за да му пробутват

изтъркани номера. Е добре, щяха да си получат заслуженото!

Сега пък момичето се вираше в регистъра. Не в имената, които мъжът ѝ току-що бе написал, а в друго, което бе в началото на страницата. Името на сестра ѝ. Джейн Уилсън или както там беше.

Тя си въобразяваше, че той не бе забелязал как стисна мъжа над лакътя, но не бе права.

— Ще ви дам номер едно — каза Норман.

— Къде е това? — попита младата жена.

— На другия кай на мотела.

— А защо не номер шест?

Номер шест. Сега Норман си спомни. Както винаги го бе отбелязал след подписа. Той бе дал номер шест на сестра ѝ, разбира се. Бе забелязала това.

— Номер шест е в този край. Но вие не бихте я взели. Вентилаторът е повреден.

— О-о, нямаме нужда от вентилатор. Задава се буря и скоро ще стане хладно. — *Лъжкия.* — А пък шестицата е щастливото ми число. Ние се оженихме на шести този месец.

Мръсна, гадна лъжкия! Норман вдигна рамене.

— Добре.

И *наистина* беше добре. Като се замислеше, виждаше, че дори е *по-добре* така. Защото ако тези лъжци предпочитаха да не задават въпроси, а да душат наоколо, то номер шест беше идеален. Нямахше защо да се безпокои, че биха могли да открият нещо там. А той щеше да ги държи под око. Да, той щеше да ги държи под око. Отлично!

И той взе ключа и ги придружи до вратата на съседната стая. Беше само на няколко крачки, но бе излязъл вятър и навън в полумрака се беше застудило. Отключи, докато мъжът донесе чантата. Една смешно малка чанта, а идваха чак от Индипендънс. *Ужасни, скапани лъжци!*

Отвори вратата и влезе вътре.

— Желаете ли нещо друго?

— Не, всичко е наред. Благодаря ви.

Норман затвори вратата. Върна се в рецепцията и отново удари една глътка. За да се поздрави. Оказа се дори по-лесно, отколкото си го беше представял. Просто като детска игра.

След това отмести разрешителното и се взря през цепнатината в банята на номер шест.

Разбира се, те не бяха още тук, все още оставаха в стаята. Но той можеше да ги чуе как се движат наоколо и от време на време да долови приглушени фрази от разговора им. Двата обикаляха и се оглеждаха за нещо. Той не можеше да си представи какво ли е то. Ако се съдеше по дочутото те самите не бяха сигурни.

— ... полза, ако знаехме какво търсим — гласът на мъжа.

А след това момичето:

— ... се случва, може да е пропуснал нещо. Сигурна съм. Трябва да си чел за лабораториите на криминалистите, в които... винаги и най-малките улики...

Отново гласът на мъжа:

— Но ние не сме детективи. Аз продължавам да мисля... по-добре да говорим с него... направо и го заставяме да признае...

Норман се усмихна. Те нямаше да могат да го заставят да направи каквото и да е. Още по-малко пък щяха да намерят нещо. Той бе огледал стаята много внимателно отгоре до долу. Нямаше никакви издайнически следи за това, което се бе случило, не бе останало ни най-малкото петънце от кръв, нито дори косъм.

Сега нейният глас, който идваше по от близо:

— ... разбираш? Трябва да попаднем на нещо подходящо, само тогава бихме могли така да го изплашим, че да проговори.

Сега тя влизаше в банята, а той вървеше след нея.

— С какъв вид улики въобще можем да накараме шерифа да дойде? Та нали не той, а щатската полиция се занимава с лабораторните изследвания?

Той стоеше в рамката на вратата на банята и я гледаше докато тя проучваше мивката.

— Виж колко е чисто всичко тук! Казах ти, по-добре е да поговорим с него. Това е единствената ни възможност.

Тя бе излязла от ползрението на Норман. Сега оглеждаше клетката на душа, той можеше да чуе шума от дръпването на завеските. Малката кучка, беше също като сестра си, ще трябва и тя да отиде под душа. Добре, остави я. И нека бъде проклета!

— ... никаква следа...

На Норман му се прииска да се изсмее с пълен глас. Разбира се, че няма никаква следа! Той очакваше тя да излезе от клетката на душа, но младата жена все не се появяваше. Вместо това се чу странен шум.

— Какво правиш?

Въпросът бе зададен от мъжа, но Норман го повтори като ехо. Какво *правеше* тя?

— Само проверявам зад клетката. Човек никога не знае... Сам, виж! Открих нещо!

Тя отново бе застанала пред огледалото и държеше нещо в ръка. Какво беше това, какво бе намерила тази малка кучка?

— Това е обещане, Сам. Една от обещанията на Мери!

— Сигурна ли си?

Не, не можеше да бъде другата обещане. Просто не можеше да бъде.

— Разбира се, че е нейна. Аз би трябвало да знам. Сама ѝ ги подарих за рождения ден миналата година. Има един бижутер, който държи малка работилница в Далас. Той се е специализирал в изработването на уникални — нали разбираш, само единични екземпляри. Аз му поръчах тези обещания. Мери смяташе, че е твърде екстравагантно от моя страна, но много си ги обичаше.

Тя беше поднесла обещанията към светлината и се взираше в нея докато говореше.

— Трябва да се е откачила и да е попаднала отзад докато Мери се е къпала. Освен ако нещо друго не се случило... Какво има, Сам?

— Страхувам се, че наистина нещо се е случило, Лайла. Виждаш ли това? Прилича на засъхнала кръв.

— О... не!

— Да. Лайла, ти беше права.

Кучка. Всички са кучки. Виж я какви ги приказва сега.

— Сам, трябва да проникнем в онази къща. *Трябва!*

— Това е работа за шерифа.

— Той няма да ни повярва, дори ако му покажем това. Ще каже, че тя е паднала, ударила си е главата в душа... или нещо подобно.

— Може пък наистина да е станало така.

— Сам, ти самият вярваш ли си?

— Не — въздъхна той. — Не си вярвам. Но това още не е доказателство, че Бейтс има нещо общо с... това, което се е случило,

каквото и да е то. Шерифът е този, който трябва да разследва случая.

— Но той няма да направи нищо, няма да си мръдне пръста. Трябва да разполагаме с нещо, което да го убеди, нещо от къщата. Знаем, че там можем да открием нещо такова.

— Не. Много е опасно.

— Тогава да отидем при Бейтс и да му покажем това. Може би ще съумеем да го заставим да говори.

— Да, а може би няма да успеем. Ако той е замесен, мислиш ли, че изведнъж ще се прекърши и ще си признае? Най-умното нещо, което можем да направим, е веднага да потърсим шерифа.

— А ако Бейтс заподозре нещо? Може да избяга, ако види, че заминаваме.

— Той не ни подозира, Лайла. Но ако се опасяваш, може просто да се обадим по телефона.

— Телефонът е в рецепцията. Той ще ни чуе. — За момент Лайла се замисли. — Виж какво, Сам. Нека аз да отида за шерифа. Ти остани тук и го заприказвай.

— И да го обвиня?

— Разбира се, че не! Просто влез при него и го заприказвай, докато аз потегля. Кажу му, че отивам до магазина в града, измисли нещо такова, че той да не се разтревожи и да кротува. Така ние ще владеем положението.

— Добре...

— Дай ми обещата, Сам.

Гласовете заглъхнаха, тъй като двамата се върнаха в стаята. Гласовете заглъхнаха, но думите останаха. Мъжът щеше да остане тук, докато тя отиде да доведе шерифа. Нещата щяха да се развият по този начин. И той не можеше да я спре. Ако майка му беше тук, тя щеше да ѝ попречи. Щеше да ги спре и двамата. Но майка му не беше тук. Бе заключена в мазето.

Да, и ако малката кучка покажеше на шерифа проклетата обещана, той щеше да дойде и да потърси майка му. Дори и да не я откриеше в мазето, можеше да заподозре нещо. Двадесет години не беше заподозрял нищо, но сега можеше. Можеше да предприеме единственото нещо, от което Норман винаги се бе страхувал. Можеше да открие какво действително се бе случило в нощта, когато чичо Джо Консидин умря.

Нови звуци долитаха от съседната стая. Норман рязко нагласи рамката на разрешителното и се протегна за бутилката. Но нямаше време за нова глътка. Не и сега. Защото той чу как вратата се затръшна, как те излизат от номер шест, как тя отива към колата, а той влезе при него.

Норман се обърна с лице към мъжа, като се чудеше какво ли щеше да каже той.

Но повече го занимаваше въпросът какво щеше да направи шерифът. *Шерифът можеше да отиде до Феървейлското гробище и да отвори гроба на майка му. И когато го отвореше, когато видеше празния ковчег, тогава щеше да узнае истинската тайна.*

Щеше да узнае, че майка му е жива.

В гърдите на Норман отново се появиха ударите, предизвикани от първия тътен на гръмотевицата, когато мъжът отвори вратата и влезе.

ГЛАВА XIV

За момент Сам се надяваше, че неочакваната гръмотевица щеше да заглуши шума от потеглящата кола. След това забеляза, че Бейтс беше застанал до ъгъла на бюрото. Оттам той можеше да наблюдава цялата алея и четвърт миля от пътя. Така че нямаше смисъл да се премълчава заминаването на Лайла.

— Имате ли нещо против, ако си правим компания за известно време — попита Сам. — Жената ще отскочи до града. Свършила си е цигарите.

— По-рано имахме автомат — отвърна Бейтс, — използваше се рядко и затова го махнаха.

Той заничаше през рамото на Сам, впил поглед в здрача и Сам знаеше, че гледа колата, която се придвижва към шосето.

— Лошото е, че ѝ се налага да бие целия този път. Изглежда, че скоро ще завали по-силно.

— Често ли вали тук? — Сам седна на страничната облегалка на износеното канапе.

— Доста. — Бейтс кимна разсеяно. — Тук имаме от всичко по малко.

Какво ли искаше да каже с тази забележка? Сам се взря в него в полумрака. Зад очилата очите на пълния мъж изглеждаха празни. Неочаквано гостът долови издайническия дъх на алкохол и в същия момент забеляза бутилката в ъгъла на бюрото. Това ще да е отговора — Бейтс беше малко пиян. Достатъчно, за да се вкамени изражението му, но не и за да се приспи бдителността му. Той забеляза, че Сам гледа бутилката уиски.

— Какво ще кажете за една чашка? — попита Норман. — Точно се канех да си сипя, когато влязохте.

Сам се поколеба.

— Ами...

— Я да ви намеря чаша. Тук някъде отдолу имаше една. — Той се наведе зад бюрото и след това се показа с малка чашка в ръка. —

Обикновено не ги ползвам. Впрочем, обикновено не пия, когато съм дежурен. Но при тази влага, която се задава, това нещо помага, особено ако човек има ревматизъм като мен.

Той напълни чашката и я плъзна по плота на бюрото. Сам стана и се приближи.

— При това едва ли ще има други клиенти в този дъжд. Вижте как плющи.

Сам се обърна. Валеше като из ведро, от пороя не се виждаше повече от няколко метра от пътя. Вече се стъмваше, а Бейтс не включваше осветлението.

— Хайде, вземете си питието и седнете — каза Бейтс. — Не се безпокойте за мен. Аз обичам да стоя прав тук.

Сам се върна на канапето. Погледна часовника си крадешком. Лайла бе тръгнала преди около осем минути. Дори и в този дъжд тя щеше да стигне до Феървейл за по-малко от двадесет, към тях се прибавяха десет минути докато намери шерифа, нека са петнадесет, за по-сигурно, и двадесет минути за връщане. Оставаше повече от три четвърти час. Това бе доста време за убиване. За какво ли би могъл да разговаря!

Сам вдигна чашата. Бейтс наклони бутилката и течността закълколи в гърлото му.

— Сигурно понякога се чувствате доста самотен тук — подхвърли Сам.

— Вярно — бутилката тропна на бюрото. — Доста самотен.

— Но пък от друга страна трябва да е интересно, предполагам. Бас държа, че се отбиват всякакви хора в места като това.

— Пристигат и заминават. Не им обръщам голямо внимание. С времето започват да не ти правят впечатление.

— Отдавна ли държите този мотел?

— Повече от двадесет години. Всъщност винаги съм живял тук.

— И се отравяте с всичко сам?

— Точно така — с бутилката в ръка Бейтс обиколи бюрото. — Дайте да ви наля.

— Няма нужда, наистина.

— Няма да ви навреди. Пък и няма да кажа на жена ви. — Бейтс се захили. — Аз не обичам да пия сам.

Той наля и се оттегли зад бюрото.

Сам се облегна назад. Лицето на другия беше само едно сиво петно в сгъстяващия се мрак. Отново над главите им се разнесе гръмотевицата, но не блесна светкавица. А тук вътре всичко изглеждаше тихо и миролюбиво.

Докато гледаше и слушаше този човек Сам започна да се чувства леко засрамен. Та той беше толкова... толкова *обикновен*, да го вземат мътните! Трудно можеше да се допусне, че е забъркан с нещо подобно.

А и в какво точно бе забъркан, ако въобще *беше* забъркан? Сам не знаеше. Мери бе откраднала някакви пари, Мери бе нощувала тук, тя си бе изпуснала обещата под душа. Може и сама да си е ударила главата или да се е одраскала с обещата. Да, и би могла да замине за Чикаго, както изглежда предполагаша Арбогаст и шерифа. Всъщност, оказваше се, че той не познаваше достатъчно добре Мери. В известен смисъл сестра ѝ му бе станала по-близка. Добро момиче, но доста темпераментно и импулсивно. Склонно към прибързани заключения и действия. Като тази работа с желанието ѝ непременно да нахълта в къщата на Бейтс и да я претърси. Добре, че беше я разубедил. Нека да доведе шерифа. А може би дори това бе грешка? Така както се държеше в момента, Бейтс никак не приличаше на човек с нечиста съвест.

Сам си спомни, че от него се очаква да поддържа разговор. Не можеше просто да си седи тук.

— Бяхте прав — промърмори той. — Заваля много силно.

— Обичам шума на дъжда — отвърна Бейтс. — Обичам да се сипе като из ведро. Вълнуващо е.

— Никога не съм го възприемал по тази начин. Предполагам, че животът тук е предимно спокоен.

— Не знам. И ние си получаваме своя дял.

— Ние? Мислех, че живеете сам.

— Казах, че сам се грижа за мотела. Но той е на двама ни. На майка ми и на мен.

Сам щеше да разлее уискито. Той наклони чашата, която бе стиснал здраво в юмрук.

— Не знаех...

— Че откъде да знаете. Никой не знае. Понеже тя винаги си стои в къщата. Така трябва. Вижте, повечето хора смятат, че тя е умряла.

Гласът беше спокоен. Сам не можеше да види лицето му в мрака, но знаеше, че и то е спокойно.

— Всъщност, тук все пак *се случват* вълнуващи събития. Например като преди двадесет години, когато майка ми и чичо Джо Консидин изпиха отровата. Тогава аз извиках шерифа и той дойде, за да установи, какво се е случило. Майка ми бе оставила бележка, в която обясняваше всичко. След това имаше разследване, но мене не ме разпитваха, защото бях болен. Много болен. Откараха ме в болницата и лежах там дълго. Толкова дълго, че едва успях да направя необходимото, когато излязох. Но аз се справих.

— Справили сте се?

Бейтс не отговори, но Сам чу кълколенето и после тръскането на бутилката върху бюрото.

— Я пак да ви наляя — каза Бейтс.

— Още не.

— Настоявам — той вече заобикаляше бюрото и когато се пресегна за чашата му, сянката на едрото му тяло падна върху госта.

Сам се дръпна.

— Първо ми разкажете останалото — каза той бързо.

Бейтс се спря.

— А, да. Аз си прибрах мама в къщи. Това беше най-вълнуващото, нали разбирате — да отидеш през нощта в гробищата и да разкопаеш гроба. Тя бе затворена в ковчега вече толкова дълго време, че в началото дори и аз помислих, че е умряла. Но тя не беше, разбира се. Не би могла да бъде. Как иначе щеше непрекъснато да поддържа връзка с мен, през цялото време докато бях в болницата. Всъщност тя беше само в състояние на транс, ние го наричаме отложена жизненост. Знаех как да я съживя. *Има* си начини, въпреки че някои ги наричат магия. Магия — та това е само етикет, разбирате ли! Напълно безсмислен. До скоро хората са смятали и електричеството за магия. Всъщност то е сила, която може да бъде безопасна, стига да ѝ знаеш тайните. Животът също е сила, витална сила. И подобно на електричеството тя също може да бъде включвана и изключвана. Аз я бях изключил и знаех как да я включа отново. Разбирате ли ме?

— Да... много е интересно.

— Предполагах, че ще ви е интересно. На вас и на младата дама. Всъщност тя не ви е съпруга, нали?

— Защо...

— Вижте какво, аз знам повече, отколкото предполагате. А и повече, отколкото *вие* самият знаете.

— Мистър Бейтс, сигурен ли сте, че не ви е лошо. Искам да кажа...

— Знам какво искате да кажете. Мислите, че съм се напил, нали? Но не бях пиян, когато пристигнахте. Не бях пиян и когато намерихте обещата и пратихте младата дама при шерифа.

— Аз...

— Стойте спокойно. Не се тревожете. Самият аз не се безпокоя, нали? А би трябвало, ако нещо не е наред. Но няма такова нещо. Нима щях да ви разказвам всичко това, ако нещо не бе наред, нали? — пълният мъж спря за момент. — Не, аз изчаках да дойдете. Изчаках я да подкара по пътя. Изчаках да я видя да спира.

— Да спира? — Сам се опитваше да различи лицето в мрака, но до него достигаше само гласът.

— Да. Вие не знаехте, че тя спря, нали? Мислихте се, че тя отиде да доведе шерифа, както ѝ казахте. Но тя е решила да действа по свой начин. Спомняте ли си какво искаше тя? Да проникне в къщата, за да я огледа. И направи точно това. Сега е там.

— Пуснете ме да изляза от тук...

— Разбира се. Не ви спирам. Само си мислех, че може би ще пожелаете още една чашка, докато довърши разказа за майка ми. А причината, поради която допуснах това, е младата дама. Тя ще се срещне с майка ми.

— Дръпнете се от пътя ми!

Сам рязко скочи и голямата сянка са свлече от него.

— Значи не искате още едно, така ли? — гласът на Бейтс прозвуча раздражението през рамото му. — Много добре. Нека бъде ваше...

Крайт на изречението се загуби с гръмотевицата, която пък потъна в мрака, когато Сам почувства как бутилката избухна върху главата му. И след това гласът, гръмотевицата, експлозията и самият Сам — всичко изчезна в нощта...

* * *

Все още беше нощ и някой упорито го раздрусваше, за да го измъкне от мрака и да го върне в стаята, където лампата заслепяваше очите му и го караше да мига. Но Сам вече идваше в съзнание и усещаше нечии ръце около себе си, те го повдигаха и то така, че отначало му се струваше, че главата му ще падне. След това остана само туптенето и той можеше да отвори очи и да види шерифа Чамбърс.

Сам бе седнал на пода до канапето и Чамбърс бе вперил поглед в него. Сам отвори уста.

— Слава богу — каза той. — Значи той е лъгал за Лайла. Все пак тя е дошла при вас.

Но изглежда шерифът не го слушаше.

— Преди половин час ми се обадиха от хотела. Опитвах се да открия вашия приятел Арбогаст. Изглежда, че е напуснал, но не си е взел багажа. Оставил го на рецепцията в събота сутринта и казал, че ще се върне да си го прибере, но от тогава не се е мяркал. Взех да се замислям и реших да ви потърся. Имах предчувствие, че може да сте дошли тук сами. И добре, че дойдох.

— Но тогава Лайла не ви се е обаждала? — Сам се опита да стане. Главата му го цепеше ужасно.

— Я по-спокойно. — Шерифът го бутна обратно на канапето. — Нея въобще не съм я виждал. Почакайте...

Този път Сам успя. Олюлявайки се той застана прав.

— Какво се е случило тук? — промърмори шерифа. — Къде е Бейтс?

— Трябва да е отишъл в къщата, след като ме цапардоса — отвърна Сам. — Сега те и двамата са там — той майка му.

— Но тя е мъртва.

— Не е — прошепна Сам. — Жива е. И сега и двамата са горе, с Лайла?

— Хайде! — едрият мъж се хвърли в дъжда. Сам го последва, запълзя по хлъзгавата алея и се запъхтя, когато се изкачваха по стръмния склон нагоре към къщата.

— Сигурен ли сте? — провикна се през рамо Чамбърс. —
Никъде не свети.

— Напълно — изпуктя Сам. Но можеше да си спести дъха.
Гръмотевицата се разнесе неочаквано и оглушително, другият звук бе
по-слаб, но много по-пронизителен. Все пак и двамата успяха да го
доловят и да го познаят.

Лайла пицеше.

ГЛАВА XV

Лайла се изкачи по стълбите и се скри под навеса на входа точно когато заваля.

В полумрака на настъпващата буря старата къща изглеждаше сива и грозна. Дъските на входа скърцаха под краката на младата жена, която чуваше как прозорците на горния етаж потропваха от вятъра.

Тя гневно почука на вратата, въпреки че не очакваше някой да ѝ отговори от вътре. Вече от никого не очакваше нищо.

Истината беше, че всъщност никой не се интересуваше истински. Те въобще не се интересуваха от Мери и четиримата. Мистър Лаури искаше само да си върне парите, а Арбогаст просто си вършеше работата като се опитваше да му ги открие. Колкото до шерифа — единственото, което го вълнуваше, беше да си спести неприятностите. Но това, което най-много я разстрои, бе реакцията на Сам.

Лайла почука отново, в отговор отекна стенанието на къщата. Шумът на дъжда потопи всичко и младата жена не си даде труда да се вслуша.

Е добре, беше ядосана — тя си признаваше — а и как да не бъде? Цяла седмица да слушаш само „не се безпокой“, „бъди спокойна“, „отпусни се“, „още малко търпение“. Ако ги беше послушала още щеше да си бъде във Форт Уърт, въобще нямаше да идва тук. Но беше разчитала, че поне Сам ще ѝ помогне.

Трябвало е да бъде по-прозорлива. О, той не беше лош, дори беше привлекателен в известен смисъл. Но този негов бавен, предпазлив, консервативен, провинциален маниер. Толкова си подхождаха с шерифа. *Не поемай никакви рискове* — това бе цялата им философия.

Тя повече не можеше така. Особено като намери обещата. Как можеше Сам да продължава да вдига рамене и отново да я праща при шерифа? Защо просто не сграбчи Бейтс, защо не изтръгна от него истината с юмруци? Ако тя беше мъж, щеше да постъпи точно така.

Едно обаче бе ясно — бе разчитала твърде много на другите. На другите, които не се интересуват, които искат единствено да си спестят неприятностите. Вече не вярваше, че Сам ще си рискува главата и със сигурност не разчиташе на шерифа.

Ако не беше толкова ядосана сега нямаше да прави това, но ѝ беше писнало от тяхната предпазливост и от теориите им. Има моменти в които трябва да престанеш с анализите и да се довериш на чувствата си. А това си беше въпрос изцяло на чувство — на фрустрация, ако трябва да бъде точна, което я караше да продължава безнадеждното търсене откак бе намерила обещата на Мери. Сигурно имаше и още нещо друго в къщата. *Трябваше* да има. Не искаше да постъпва глупаво сега, трябваше да се държи разумно, но трябваше да провери сама. След това щеше да остане достатъчно време на Сам и шерифа да продължат.

Само мисълта за тяхното самодоволство я накара да раздруска дръжката на бравата. Това нямаше да помогне. Тя вече знаеше, че нямаше кой да ѝ отговори отвътре. И искаше да е така. Там бе целия проблем.

Лайла започна да рови в чантата си. Всички тези скучни стари лафове — в дамската чанта можело да се намери всичко — Сам и шерифът сигурно ги харесват. Пиличка за нокти? Не, няма да ѝ свърши работа. Някъде беше мушнала един шперц. Сигурно бе в отделението за монети, което не използваше. А, да, ето го.

Мушна го в ключалката и се опита да го завърти. Не поддаде и тогава тя опита в обратна посока. Сега като че ли превъртя, но пак нещо...

И отново гневът ѝ помогна. Тя рязко завъртя ключа. Разнесе се леко прещракване, но ключалката се предаде. Натисна дръжката и усети, че вратата се отдалечава от нея. Беше отворена.

Лайла влезе в антрето. Вътре бе по-тъмно, отколкото под навеса на входа. Но тук някъде на стената трябваше да бъде ключа за осветлението.

Напипа го и го щракна. Голата крушка от тавана хвърли слаба и болезнена светлина по надрасканите и парцаливи тапети. Какво ли изобразяваше техния мотив — грозде или виолетки. Отвратително. Сякаш бяха от миналия век.

Бързият поглед към хола потвърди това заключение. Лайла не си направи труда да влезе. Стаите на партера можеха малко да почакаат. Арбогаст бе казал, че забелязал някой да поглежда от прозорците на горния етаж. От там трябваше да почне.

Нямаше ключ за осветление на стълбището. Лайла се заизкачва бавно като опипваше перилата. Когато достигна площадката падна и се разнесе гръм. Сякаш цялата къща се разтресе. Неволно Лайла потръпна, но след това се посъвзе. *Беше* неволно, каза си тя. Съвсем нормално. Няма нищо страшно в една празна къща, разбира се. Сега вече можеше да включи осветлението в антрето на горния етаж. Тук тапетите бяха на зелени райета. Ако *това* не можеше да я изплаши, то нищо не би могло. Ужасно!

Можеше да избира между три врати. Първата водеше към банята. Лайла никога не бе виждала подобно нещо, освен в музей — не, поправи се тя, в музеите няма изложби на бани. А тази заслужаваше да я покажат. Висока вана на крачета, открити тръби под мивката и тоалетната чиния, до която висеше металната верига на казанчето. Над мивката висеше малко огледало, напукано и покрито с петна, но не и чекмедже за лекарства под него. Имаше още шкаф за бельо, пълнен с кърпи и чаршафи. Тя се зарови по лавиците му, но тяхното съдържание не ѝ каза нищо, освен че Бейтс си даваше прането навън. Чаршафите бяха идеално изгладени и прилежно сгънати.

Лайла избра втората врата и включи осветлението. Отново слаба гола крушка, но светлината ѝ бе достатъчна за да разкрие истината за стаята. Спалнята на Бейтс — необикновено малка и необикновено сгърчена, с ниско легло, по-подходящо за малко момче, отколкото за възрастен мъж. Вероятно той винаги е спал тук, още от дете. Самото легло беше небрежно оправено и недвусмислено издаваше, че е било използвано наскоро. В ъгъла до дрешника имаше скрин — един от онези старинни ужаси с тъмен орехов фурнир и корозирали дръжки. Никакви скрупули не можеха да ѝ попречат да прерови чекмеджетата.

В най-горното имаше вратовръзки и носни кърпички, повечето изпоцапани. Връзките бяха широки и старомодни. В една кутия, която явно никога не бе изваждана, Лайла откри игла за вратовръзка и два чифта копчета за ръкавели. Второто чекмедже бе пълно с ризи, а третото — с чорапи и бельо. В най-долното имаше някакви безформени одежди, в които — невероятно — тя накрая разпозна

нощници. Може би използваше дори нощна шапчица. Наистина, цялата къща напомняше за музей.

Странно бе, че не попадеше на лични вещи сувенири — документи, писма, снимки. Може би си ги пазеше долу в рецепцията. Да, това бе твърде вероятно.

Лайла се вгледа в снимки по стената. Бяха две. На едната малко момче, яхнало пони, а на другата същото дете беше снимано пред провинциално училище, обкръжено от още пет деца, всичките момичета. На Лайла ѝ трябваше време, за да разпознае Норман Бейтс като дете. Явно тогава е бил доста слабичък.

Оставаше само дрешника и двете широки етажерки в ъгъла. Тя бързо се отправи към дрешника. На закачалката висяха два костюма, едно сако и едно палто, както и някакви стари панталони, покрити с петна. Два чифта обувки и едни пантофи на пода изчерпваха съдържанието на дрешника.

А сега етажерките.

Неочакваното и смущаващо съдържание на библиотеката стъписа и озадачи Лайла. „Нов модел на вселената“, „Пространството на съзнанието“, „Култът към вещици в Западна Европа“, „Измерение и битие“. Това не бяха книги на малко момче и безспорно бяха неуместни за дома на провинциален съдържател на мотел. Тя бързо огледа лавиците. Психология на аномалното, окултизъм, теософия, преводи на „La Vas“, „Жустин“^[1]. А на най-долния рафт — неописуемо разнообразие от томове без надписи по евтините корици. Илюстрацията, на която тя случайно попадна в един тях, бе почти патологична порнография.

Тя бързо върна тома на мястото му и се изправи. След това обаче първоначалния прилив на отвращение отстъпи пред някаква нова и по-силна реакция. Тук *имаше* нещо, не можеше да няма. Това, което тя не можеше да прочете в баналното, скучно и пълно лице на Норман Бейтс, се разкриваше ясно в неговата библиотека.

Със свъсени вежди тя се оттегли в антрето. Дъждът шибаше по покрива и една гръмотевица изтрещя, когато Лайла отвори тъмната врата на третата стая. За момент се спря на прага и заопипва с поглед мрака, вдишвайки тежкия застоял аромат на парфюм, примесен с някакъв друг мирис. Но какъв бе той.

Тя натисна ключа на осветлението до вратата и ахна. Без съмнение това бе спалнята, която гледаше към мотела. Шерифът бе споменал, че Бейтс я запазил непроменена след смъртта на майка си. И все пак Лайла се оказа неподготвена за това, което бе пред очите ѝ.

Младата жена не бе подготвена да се пренесе телом в друга епоха. А сега се бе оказала там, в света, такъв, какъв го е бил много преди тя да се роди.

Защото декорът на тази стая е бил демодиран много години преди да умре майката на Бейтс. Лайла смяташе, че подобна обстановка не съществува от петдесет години. Стая от времето на позлатените часовници върху бронзови поставки, статуетки от дрезденски порцелан, ароматизирани игленици, турско-червени килими, завеси с ресни, легла с балдахини и изрисувани табли; стаи с люлеещи се столове, бродирани на ръка кувертюри за легла, тапицирани столове с покривчици в горната част на високите облегалки.

И всичко това беше живо.

Това бе причината Лайла да загуби ориентацията си за пространство и време. На долния етаж имаше останки от миналото, опустошени от разложението, горе също бе орфанно и занемарено. Но в тази стая всичко бе подредено, еднородно и съгласувано; жизнено, функциониращо изцяло в себе си. Блестеше от чистота — нямаше нито следа от прах, а редът беше безупречен. А и, независимо от тежкия аромат, човек нямаше чувство, че се намира в музей или изложба. Стаята наистина изглеждаше жива, подобно на всяко отдавна и дълго обитавано помещение. Мебелирана преди повече от петдесет години, недокосвана и необитавана от смъртта на обитателите преди двадесет години, тя продължаваше да бъде стая на жив човек. Стая, в която едва вчера бе имало жена, която е поглеждала през прозореца...

Не съществуват призраци, си каза Лайла и отново сбърчи вежди при мисълта, че изпитваше нужда да си припомня подобни банални истини. И въпреки всичко тук, в тази стая тя можеше да усети живото присъствие.

Насочи се към дрешника. Палта и рокли продължаваха да висят, спретнато подредени, въпреки че някои от дрехите бяха поизмачкани и разтеглени поради това, че отдавна не са били гладени. Погледът ѝ откри къси поли от преди четвърт век, на горната полица забеляза

наредени шапки с изкуствени цветя, кърпи за глава, няколко шала от този тип, който използват възрастните жени в провинцията. В дъното имаше празна ниша, предназначена вероятно за куфари. И нищо повече.

Лайла втренчено разгледа дрешника и след това се спря пред леглото. Бродирана на ръка кувертюрата беше много хубава, младата жена се пресегна и я пипна, за да усети тъканта по ръката и изплашено отскочи.

В долния край кувертюрата бе грижливо подпъхната под дюшека, а отстрани висеше идеално равно. Но в горния край съвършенството бе нарушено. Да, наистина — пак беше подпъхнато, но бързо и небрежно, така че се подаваше двойната възглавница. По този начин човек си оправя легло, когато бърза...

Младата жена рязко дръпна кувертюрата. Чаршафите бяха мръсно сиви и покрити с малки кафяви пръски. Постелята, както и възглавницата, пазеха слабия отпечатък от човек, направен скоро. По гънките тя почти можеше да очертае силуета на тялото, а в средата на възглавницата имаше дълбока вдлъбнатина, там и кафявите пръски бяха по-едри.

Не съществуват призраци, повтори си Лайла. Стаята беше използвана. Бейтс не спеше тук — неговото собствено легло го доказваше. Но някой бе спал тук, някой бе гледал от прозореца. *И ако това не е била Мери, то къде бе тя сега?*

Би могла да преобърне стаята, да разрови чекмеджетата, да провери долу. Но за момента това не бе важно. Имаше още нещо, което трябваше да направи преди това, само да можеше да си го спомни. Къде бе Мери сега?

И тогава разбра.

Какво бе казал шерифът Чамбърс? Като че ли бе заварил Норман Бейтс да събира дърва за горене в гората зад къщата?

Дърва за котела на местното парно. Да, така беше. *Котела в мазето.* Лайла се обърна и се втурна надолу по стълбите. Външната врата бе отворена и вятърът злокобно свистеше из избата. Вратата бе отворена, защото бе използвала шперца. Постепенно осъзна защо бе толкова ядосана откак намери обещата. Защото се страхуваше, а ядът ѝ помагаше да прикрие страха. Страхът от това, което се бе случило с Мери, от това, което тя *знаеше*, че се е случило с Мери долу в мазето.

Страхуваше се за Мери, а не за себе си. Той я бе държал там през цялата седмица, сигурно я бе измъчвал, сигурно ѝ бе правил онова, което правеше мъжът в онази гадна книга, бе я измъчвал, докато бе научил за парите, и тогава...

Мазето. Тя трябваше да намери мазето.

Пипнешком Лайла се спусна по стълбите до коридора на долния етаж и влезе в кухнята. Намери ключа, запали лампата и се стресна от малкото мъхесто същество, снишило се за скок от полицата. Беше само една препарирана катеричка, а копчестите ѝ очи отразяваха идиотски живо светлината.

Стълбите за мазето бяха право пред нея. Тя заопипва стената докато пръстите ѝ не попаднаха на нов ключ. Светлината идваше от долу — слаб и колеблив блясък от мрачните дълбини. Като контрапункт на потропването на точетата ѝ изтрещя гръмотевица.

Голата крушка висеше точно пред котела. Голям котел, с тежка желязна врата. Лайла стоеше и го гледаше. Беше се разтреперила и си го призна пред себе си, сега бе готова всичко да признае. Глупаво бе от нейна страна да дойде тук сама, глупаво бе всичко, което бе направила и което правеше в момента. Но трябваше да го направи, заради Мери. Трябваше да отвори котела и да види това, което знаеше, че е вътре. О, боже, ами ако огънят още гореше? Ами ако...

Но вратата бе студена. Нямаше огън в котела, нямаше огън в мрака на напълно празното огнище зад вратата. Тя стоеше и гледаше без дори да се опита да използва машата. Никакви въглени, никаква миризма на огън, въобще нищо. Ако не бе почистван наскоро, котелът не бе използван от пролетта.

Лайла се обърна. Тя забеляза старомодни корита за пране, а до стената — маса и стол. На масата имаше бутилки и дърводелски инструменти, а също набор от ножове и игли. Част от ножовете бяха извити по странен начин, а някои от иглите бяха сложени на спринцовки. Зад тях се издигаше купчина дървени блокчета, дебела жица и големи безформени буци бяло вещество, което тя не можеше веднага да разпознае. Едно от по-големите парчета приличаше на отливка, която тя бе носила като дете, когато си бе счупила крака. Лайла приближи масата, впила поглед в ножовете с озадачено внимание.

И тогава чу звука.

Първо помисли, че е гръмотевица, но след това се появи поскърцването на дъските над главата ѝ и тя разбра.

Някой бе влязъл в къщата. Някой ходеше на пръсти в коридора. Дали не беше Сам? Може би бе дошъл да я потърси? Но тогава защо не я извика?

И защо затвори вратата на мазето?

Вратата на мазето току-що се бе затворила. Тя успя да чуе слабото изтракване на бравата и шума от отдалечаващите се стъпки. Натрапникът вероятно се качваше на горния етаж.

Бе затворена в мазето. Нямаше никакъв друг изход. Нито изход, нито скривалище. Цялото помещение можеше да се обхване с поглед от някой, който слиза по стълбите към мазето. И без съмнение скоро някой щеше да слезе. Сега тя бе сигурна.

Ако можеше поне за момент да се скрие, тогава, който и да идва след нея ще трябва да слезе до долу. А тя би могла да се опита да се втурне нагоре.

Най-подходящото място бе под самата стълба. Ако можеше и да се покрие със стари вестници или парцали...

Погледът на Лайла попадна върху одеялото, заковано на далечната стена. Голямо индианско одеяло, старо и парцаливо. Тя го дръпна и изгнилата тъкан се откъсна от пироните, с които бе прикрепено. То се смъкна от стената и от вратата.

Вратата. Одеялото я прикриваше напълно, но явно трябваше да има друга стая, може би някакъв старовремски килер. Би бил идеалното място, ако човек искаше да се скрие, за да изчака. Не можеше повече да чака дълго. Вече чуваше отдалечените слаби стъпки отново да минават през коридора и да пресичат кухнята.

Лайла отвори вратата на килера.

Точно тогава тя изкрещя. Изкрещя, когато видя легналата старица, сбръчкана и сивовласа, чието кафяво смръщено лице ѝ се зъбеше в отвратителен поздрав.

— Мисис Бейтс! — простена Лайла.

— Да.

Но гласът не излизаше от тези хлътнали хилави челюсти. Идваше отзад, от горния край на стълбата, където се очертаваше някакъв силует.

Лайла се обърна и зяпна тази безформена, пълна фигура, полускрита от стегнатата рокля, която бе навлечена нелепо, за да покрие дрехите под нея. Младата жена бе вперила поглед в шала, който напомняше за погребален саван, и в бялото ухилено лице под него. Бе впила поглед и в крещящо начервените устни, изкривени в конвулсивна гримаса.

— Аз съм Норма Бейтс — прозвуча високият пронизителен глас.

И тогава се показа ръката, която държеше нож, а краката заситниха по стълбите, а другите крака побягнаха, и Лайла отново изпищя, когато на стълбата се появи Сам, и ножът се вдигна, бърз като смъртта. Сам хвана и изви ръката, която го държеше, извиваше я назад, докато ножът издрънча на пода.

Лайла затвори уста, но писъкът продължаваше. Беше болезнен писък на истерична жена, но той излизаше от гърлото на Норман Бейтс.

---

[1] Жустин — роман от маркиз дьо Сад (1740–1814). ↑

ГЛАВА XVI

Необходима бе цяла седмица, за да се извадят колите и трупите от блатото. Наложих се местната бригада за поддържане на пътищата да прати булдозер и кран, но накрая работата бе свършена. Намериха парите в жабката. Странно нещо, по тях нямаше нито капчица кал, нито капчица.

Горе-долу по същото време, когато свършиха с блатото в Оклахома, бяха заловени и крадците, които бяха обрали банката във Фултън. Но това събитие получи едва половин колона във Феървейлския вестник „Уийкли Хералд“. Почти цялата първа страница бе завладяна от случая Бейтс. Асошиейтед прес и Юнайтед прес се включиха веднага, вдигна се голям шум и по телевизията. Някои от журналистите правеха паралели с аферата Уотъргейт, разиграла се преди няколко години на север. Мнозина се престараваха да разнищят „Къщата на ужасите“ и се оплитаха в страховити догадки за това как Норман Бейтс от дълги години убивал посетителите на мотела. Настояваха за пълно разследване на всеки случай на изчезнал човек в околностите от последните двадесет години и изискваха цялото блато да бъде пресушено, за да се провери дали няма да изскочат нови трупове.

Естествено вестникарите нямаха намерение да финансират подобно начинание.

Шерифът Чамбърс даде многобройни интервюта, някои от които бяха изцяло публикувани, а две от тях — със снимки. Той обещаваще цялостно и пълно разследване на случая. Местният прокурор настояваше за бърз процес (наближаваха предварителните избори през октомври) и не направи нищо за да се противопостави на писанията и слуховете, според които на Норман Бейтс се приписваше канибализъм, сатанизъм, кръвосмешение и некрофилия.

Всъщност той дори не беше говорил с Бейтс, който бе временно изолиран в щатската болница, където бе подложен на наблюдение.

Същото се отнасяше и за разпространителите на слухове, но това обстоятелство не можеше да ги спре. Още преди да измине една седмица се оказа, че практически цялото население на Феървейл, а още повече — жителите на южните му покрайнини са „отдавнашни познати“ на Бейтс. Някои от тях дори му бяха съученици, които още на времето са забелязвали „странности в неговото поведение“. Малцина го бяха „виждали около мотела“, но и те свидетелстваха, че винаги са го „подозирали“. Имаше още хора, които помнеха майка му и Джо Консидин и те твърдяха, че „винаги са знаели, че нещо не е наред в това двойно самоубийство“, но разбира се страховитата сензация от преди двадесет години бледнееше пред последните разкрития.

Мотелът, разбира се бе затворен. В известен смисъл това бе жалко, тъй като потокът от болезнено любопитните, които обикаляха наоколо пресекваше. Бе очевидно, че голяма част от тях биха искали да се настанят в мотела и леко повишаване на цената би компенсирало изчезналите кърпи, които несъмнено щяха да бъдат откъснати за спомен. Но полицаи от пътният контрол пазеха мотела и имота зад него.

Дори Боб Съмърфилд констатира със задоволство чувствително увеличение на оборота на железарския магазин. Естествено всеки искаше да поговори със Сам, но той прекара част от седмицата във Форт Уърт, а след това се отби до болницата, където психиатрите изследваха Норман Бейтс.

Но едва след около десетина дена той все пак успя накрая да научи окончателното им мнение от доктор Николай Стайнър, който бе официално натоварен да ръководи медицинската експертиза.

Сам препредаде резултатите от своите разговори на Лайла в хотела, когато тя пристигна от Форт Уърт през следващия уикенд. От начало той бе подчертано сдържан по отношение на детайлите, но тя настойчиво изкопчи останалото.

— Вероятно никога няма да узнаем всички подробности за това, което се е случило — подхвърли Сам. — А колкото до причините, самият доктор Стайнър твърди, че съществуват само научни догадки. В началото на Бейтс са били предписани силни успокоителни, а след като е излязъл от тяхното въздействие, никой не е успявал да го накара да се разприказва. Стайнър смята, че се е сблизил с него повече от останалите лекари, но през последните дни и той изглежда доста

объркан. Много от нещата, които ми говори за фуги, катексиси и травми, са неразбираеми за мен.

Доколкото той е разбрал случая, всичко е започнало още по време на детството, много преди смъртта на майката. Те двамата са били много близки и, естествено, майката е била доминираща. Доктор Стайнър не знае дали в техните отношения е имало и още нещо. Но той подозира, че Норман е бил прикрит (таен) травестит, нали?

Лайла кимна:

— Човек, който се облича в дрехите на другия пол, нали така?

— Да, само че, според обяснението на доктор Стайнър, нещата са много по-сложни. Травеститите не са непременно хомосексуални, но те силно се идентифицират с представителите на другия пол. По някакъв начин Норман е искал да бъде като майка си, а същевременно е искал тя да бъде част от него.

Сам запали цигара.

— Ще пропусна сведенията за ученическите му години, както и това, че са го обявили за негоден за армията. Но след това, когато е бил на около деветнадесет години, майка му трябва да е решила, че той не може да излиза сам навън. Може би тя съзнателно е прекъснала развитието му. Никога няма да узнаем със сигурност докъде се простира нейната вина за всичко, което се е случило с него. Вероятно по същото време у него се е зародил интересът към окултизъм и други подобни неща. Точно тогава се е появил и този Джо Консидин.

Стайнър не съумял да накара Норман да разкаже за Джо Консидин — дори и днес, след двадесет години, омразата му е толкова силна, че не може да говори за този човек без да изпадне в ярост. Но Стайнър е говорил с шерифа и се е разровил в старите вестникарски истории, така че вече има доста пълна представа за това, което наистина се е случило.

Консидин току-що бил прехвърлил четиридесетте, когато се запознал с мисис Бейтс, а тя е била на тридесет и девет. Предполагам, че не е била особено привлекателна — мършава и преждевременно посивяла. Но откакто съпругът ѝ избягал и я изоставил, тя притежавала голяма фирма, която той ѝ бил приписал. През всичките тези години тя е получавала добър доход, и въпреки че е трябвало да плаща прилична сума на едно семейство, което е работило за нея, тя е била заможна. Консидин започнал да я ухахва. Не му е било много

лесно — предполагам, че мисис Бейтс е мразела мъжете откак нейния съпруг я е зарязал с бебето, и това е една от причините, които са определили отношението ѝ към Норман, според доктор Стайнър. Но аз ти говорех за Консидин. Накрая той успял да се наложи и тя се съгласила да се оженят. Негова е била идеята да се продаде фермата и с получените пари да се построи мотела — по това време оттам е минавала магистралата и е имало достатъчно работа.

Изглежда Норман не е възразил на идеята за мотела. Планът се е реализирал без никакви спънки и три месеца майката и сина са работили заедно. И едва тогава тя му е съобщила, че смята да се омъжи за Консидин.

— И той се е побъркал от това? — попита Лайла.

Сам загаси цигарата си в пепелника. За него това бе добро извинение да се обърне настрана докато отговаря.

— Не точно, според това, което доктор Стайнър е разкрил. Изглежда съобщението е било направено при твърде конфузни обстоятелства. Норман заварил майка си и Консидин заедно в спалнята на горния етаж. Дали пълният ефект от шока се е получил веднага или е било необходимо известно време, за да се избистри реакцията, не се знае. Но знаем резултатът. Норман отровил майка си и Консидин със стрихнин. Използвал някаква отрова за мишки, която сложил в кафето им. Предполагам, че е изчакал да се съберат на някое семейно тържество, както и да е, но на масата е имало празничен обяд, а в кафето е имало и коняк. Предполагам, че така е трябвало да се прикрие вкусът на отровата.

— Ужасно! — Лайла трепереше.

— Според това, което чух, наистина е било ужасно. Доколкото разбрах отравянето със стрихнин води до конвулсии, но не и до изгубване на съзнание. Жертвите обикновено умират от задушаване, когато се парализират гръдните им мускули. Норман сигурно е наблюдавал всичко. Шокът ще да е бил прекалено силен.

Според доктор Стайнър промяната е настъпила докато е пишел писмото от името на самоубийците. Разбира се, предварително го е обмислил, умеел е да имитира почерка на майка си свършено. Дори е бил измислил причина — намеквал за бременност и за това, че Консидин не можел да се ожени, защото имал съпруга и семейство някъде на Западния бряг, където е живял под друго име. Доктор

Стайнър казва, че дори само изразите от писмото са достатъчни, за да подсказват, че нещо не е наред. Но никой не е забелязал това, защото всички са знаели какво наистина се е случило с Норман след като е свършил писмото и е извикал шерифа по телефона.

Те са знаели, че той е бил обхванат от истерия в резултат на шока и превъзбудата. Това, което не са узнали, е че той се е променил докато е пишел писмото. Очевидно, че след като всичко е свършило, той не е можел да понесе загубата на майка си. Искал си я е обратно. И докато е имитирал нейния почерк, той буквално е *променил* ума си. И Норман, или част от него, *се е превърнал* в майка си.

Доктор Стайнър смята, че подобни случаи са по-чести, отколкото предполагаме, особено когато личността още от по-рано е била разколебана (нестабилна, разклатена), както е било при Норман. И мъката го е побъркала. Реакцията му е била толкова силна, че никой не е поставил под съмнение самоубийството. Консидин и майка му отдавна са били погребани, когато Норман бил изписан от болницата.

— И тогава той я е изровил — сбърчи вежди Лайла.

— Очевидно го е направил и то не по-късно от един-два месеца. Хобито му да препарира го е научило как да постъпи след това.

— Но аз не разбирам едно нещо. Ако той е мислил, че е майка си, тогава...

— Не е толкова просто. Според доктор Стайнър личността на Бейтс се е разпаднала поне на три. От една страна имаме *Норман*, — малкото момче, което има нужда от майка си и мрази всеки и всичко, което застава помежду им. След това *Норма* — майката, на която не може да бъде разрешено да умре. Третият аспект, аналитично може да бъде наречен *Нормал* — възрастният Норман Бейтс, който трябва да се грижи за ежедневните неща и да прикрива съществуването на другите личности от останалите хора. Разбира се трите личности не са изцяло различни съществувания, всяка една съдържа елементи от останалите. Доктор Стайнър нарича това „непълна троичност“.

Възрастният Норман Бейтс е владеел положението поне до толкова, че да го изпишат от болницата. Той се е върнал и се е захванал с мотела, но тогава е усетил претоварването. Това, което най-много му е тежало, на него, на възрастния човек, е било съзнанието за вина по отношение на смъртта на майка си. Не е било достатъчно да запази стаята непокътната. Искал е и нея да запази, да я запази психически,

така че илюзията за живота ѝ присъствие да потисне чувството за вина.

И така, той я е върнал, буквално я е върнал от гроба, и я е дарил с нов живот. Вечер я е слагал в леглото, сутрин я е обличал и я е свалял долу. Естествено той е криел всичко това от външни хора, и то напълно успешно. Арбогаст трябва да я е видял, сложена до прозореца на горния етаж, но няма доказателства, че друг някой я е виждал през всичките тези години.

— Тогава ужасът не е бил в къщата — промърмори Лайла. — Бил е в главата му.

— Стайнър казва, че връзката им е наподобявала връзката между вентролог^[1] и неговата кукла. Майката и малкият Норман вероятно редовно са разговаряли. А възрастният Норман сигурно е имал рационално обяснение на ситуацията. Той е можел да се преструва на нормален здрав човек, но кой може да знае доколко си е давал сметка за реалността? Интересувал се е от окултни науки и метафизика. Вярвал в спиритизма, и не е поставял под съмнение съхраняващата мощ на препарирането. Бейтс не е можел да отхвърли или да унищожи другите части от своята личност без да отхвърли или да унищожи самия себе си. Водел е три съществувания едновременно. Въпросът е, че е съумявал да се оправи, докато...

Сам се поколеба, но Лайла довърши изречението.

— Докато се е появила Мери. Тогава се е случило нещо и той я е убил.

— Майката я е убила — уточни Сам. — *Норма* е убила сестра ти. Сега е невъзможно да се установи точно ситуацията, но доктор Стайнър е сигурен, че когато настъпва криза *Норма* става доминиращата личност. Вероятно Бейтс е почнал да пие, след това личността му е попаднала в затъмнение, а се е появила *тя*. Разбира се, по време на затъмнението той е облякъл дрехите на майка си. След това е скрил нейния образ, защото за съзнанието му *тя* е била истинският убиец и е трябвало да бъде защитена.

— Тогава Стайнър е напълно сигурен, че той не е нормален?

— Психопат — това е думата, която използва той. Да, страхувам се, че е така. Той смята да препоръча Бейтс да бъде настанен в държавната болница, вероятно до края на живота му.

— Това означава ли, че няма да има съдебен процес?

— Точно това трябваше да кажа. Не, няма да има никакъв съдебен процес. — Сам въздъхна тежко. — Съжалявам. Предполагам, че не ти...

— Радвам се — бавно отговори Лайла. — Така е по-добре. Странно е, как понякога нещата се объркват в живота. Никой от нас не допускаше истината, един след друг ние грешахме докато не почнахме да постъпваме правилно, но поради погрешни мотиви и сега аз не мога дори да мразя Бейтс за това, което той направи. Той трябва да е страдал повече отколкото всеки един от нас. Дори в известен смисъл почти го разбирам. Всички ние не сме чак толкова нормални, колкото бихме искали да изглеждаме.

Сам стана и тя го изпрати до вратата.

— Както и да е, но всичко свърши и аз ще се опитам да го забравя. Просто да забравя цялата тази история.

— Цялата ли? — промърмори Сам. Той не я гледаше в очите.

И това беше краят.

Или *почти* краят.

---

[1] Лице, което умее да говори като не движи или едва забележимо движи устните си и създава впечатление, че гласът му се възпроизвежда и излиза от стомаха, а не от гласово-говорния апарат. ↑

ГЛАВА XVII

Истинският край настъпи спокойно.

Той настъпи в малката стая с решетки на прозорците, където гласовете мърмореха и се смесваха отдавна — гласовете на мъжа, на жената, на детето.

Гласовете бяха избухнали, но след това, като по чудо настъпи сливането.

Сега вече имаше само един глас. И това бе правилно, тъй като в стаята имаше само една личност. Винаги бе имало една и само една личност.

Сега тя го знаеше.

Знаеше го и беше доволна.

Беше много по-добре по този начин, да бъдеш напълно и изцяло осведомен за себе си, *наистина* осведомен. Да бъдеш сияйно силен, сияйно уверен, сияйно сигурен.

Тя можеше да гледа на миналото сякаш то беше само лош сън, и точно това представляваше то — един лош сън, населен с илюзии.

В лошия сън имаше едно лошо момче, което бе убило нейния любовник и се бе опитало да я отрови. Някъде в съня имаше задущаване и невъзможност да си поемеш дъх, и раздиране на гърлото, и лица, които стават сини. Някъде в съня имаше нощно гробище и разкопаване, и очакване, и разцепване на капак на ковчег, и след това миг на откритие, миг на обещаване към това, което лежеше вътре. Но това, което лежеше вътре, не бе наистина мъртво. Вече не. Вместо него бе мъртво лошото момче, и така щеше да бъде занапред.

В лошия сън имаше още един лош мъж, и той също беше убиец, заничаше през стената, пиеше, четеше мръсни книги, и вярваше във всевъзможни безсмислици. Но най-лошото беше, че той бе виновен за смъртта на две невинни души — младо момиче с красиви гърди и мъж със сива шапка „Стетсън“. Тя знаеше всичко, разбира се, и затова можеше да си припомня подробностите. Защото по това време тя беше там. Но всичко, което бе направила, бе да гледа.

Лошият мъж всъщност бе извършил убийствата, а след това се бе опитал да я обвини за тях.

Майка ми ги уби. Ето какво бе казал той, но това бе лъжа.

Как би могла тя да ги убие, щом като бе гледала, щом като не можеше дори да мръдне, защото трябваше да се преструва, че е чучело, напълно безвредно чучело, което не може да нарани никого, нито да бъде наранено, а просто съществуваше вечно?

Тя знаеше, че никой няма да повярва на лошия мъж, а и той вече бе мъртъв. И двамата бяха мъртви — лошото момче и лошия мъж, или казано по друг начин — те бяха само част от съня. А сънят вече си беше отишъл завинаги.

Единствено тя бе останала и тя бе истинска.

Да бъдеш единствена и да знаеш, че си истинска — това значи да бъдеш нормална, нали?

Но за всеки случай, може би е най-добре да продължава да се преструва на чучело. Да не се движи. Никога да не се движи. Просто да седи в малката стая завинаги и винаги.

Ако седи тук, без да се мърда, те няма да я накажат.

Ако седи тук, без да се мърда, те няма да знаят, че тя бе нормална, нормална, нормална.

Тя седеше тук вече доста дълго време и тогава една муха забръмча през решетките.

Кацна на ръката ѝ.

Ако искаше можеше да се пресегне и да я смачка.

Но не я смачка.

Не я смачка и се надяваше, че те я гледат, защото това *доказваше* каква бе тя всъщност.

Но моля ви, та тя не би посегнала дори на муха...

Издание:

Робърт Блох. Психо

Американска, първо издание

Превод: Николай Аретов

Художник: Симеон Кръстев

Редактор: Правда Панова

Формат: 32/108/84

Печатни коли: 12

Печат: ДФ „Абагар“ — В. Търново

Издателство „Ирис“, 1992 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.